

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 6

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA

SPÓŁKA AKCYJNA

SOCIÉTÉ FERMÈRE DES MINES

FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS

EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 9-15.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW”

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

PRAWO PRZEMYSŁOWE

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA R. P.
O PRAWIE PRZEMYSŁOWEM
W BRZMIENIU USTAWY Z DN. 10/III 1934 R.
Z OBJAŚNIENIAMI

ZEBRAŁ I OPRACOWAŁ
ROMAN STANISŁAW ŚLASKI
Radca Ministerstwa Przemysłu i Handlu

NAKŁADEM TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

Cena egzemplarza (w oprawie płóciennej) zł 20
Z przesyłką poleconą zł 21
Z przesyłką za zaliczeniem zł 22

Zamówienia na „PRAWO PRZEMYSŁOWE” przyjmuje Administracja tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

Warszawa, Elektoralna 2, tel. 5-12-73

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO SKARBU

Ministerstwo Skarbu podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że na mocy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 stycznia 1936 r. o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych (Dz. Ust. R. P. Nr 3, poz. 10) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 17 lutego 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 12, poz. 114) przeprowadzona zostaje konwersja niżej wymienionych pożyczek państwowych na wypuszczonej na mocy powyższego dekretu 4% Pożyczkę Konsolidacyjną przy zachowaniu niżej podanych warunków:

I. Do konwersji przyjmowane będą obligacje następujących pożyczek państwowych:

- 1) 5% państwowej renty ziemskiej serji I z kuponem, płatnym 1 czerwca 1936 r.;
- 2) 5 1/2% pożyczki budowlanej serji II z kuponem, płatnym 15 września 1936 r.;
- 3) 5% państwowej renty wieczystej serji I z kuponem, płatnym 15 grudnia 1936 r.;
- 4) 4% premjowej pożyczki inwestycyjnej, 3% premjowej pożyczki budowlanej serji I i 6% pożyczki

inwestycyjnej — bez żadnych kuponów.

Pozatem będą przyjmowane do konwersji obligacje 6% Pożyczki Narodowej ze wszystkimi płatniami po dniu 15 stycznia 1936 r. kuponami (poczynając od kuponu, płatnego 1 lipca 1936 r.), lecz tylko od pierwotnych tych obligacji oraz od osób, które otrzymały te obligacje na zasadzie przelewu w myśl obowiązujących przepisów o obrocie obligacjami tej pożyczki.

Obligacje 6% Pożyczki Narodowej bez kuponu, płatnego 1 lipca 1936 r., lecz ze wszystkimi kuponami dalszemi, oraz obligacje 5% państwowej renty ziemskiej serji I bez kuponu, płatnego 1 czerwca 1936 r., będą również przyjęte do konwersji, z tem jednak, że z tytułu konwersji zostaną za nie wydane obligacje 4% Pożyczki Konsolidacyjnej bez pierwszych 2 kuponów, płatnych 15 lipca i 15 listopada 1936 r.

Obligacje pożyczek, złożonych do konwersji, podlegają wymianie na obligacje 4% Pożyczki Konsolidacyjnej w stosunku 100 za 100 wartości imiennej.

Konwersja rozpocznie się z dniem 15 lipca 1936 r. i trwać będzie 10 miesięcy, t. j. do dnia 15 maja 1937 r.

Konwersję przeprowadzać będą: kasy urzędów skarbowych, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Poczłowa Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny i ich oddziały oraz inne upoważnione do tego przez Ministra Skarbu placówki, których lista zostanie podana do wiadomości publicznej.

Obligacje pożyczek, wymienionych w punktach 1 — 4, przestają być z dniem 15 stycznia 1936 r. umarzane według dotychczasowych planów i przynosić odsetki oraz wygrane (premje) poza odsetkami, przypadającymi za ostatni kupon, którego bieg rozpoczął się przed dniem 15 stycznia 1936 r. Kupony, których bieg rozpoczyna się po dniu 15 stycznia 1936 r., są nie ważne. Obligacje te, niezłożone do konwersji w przepisany terminie, podlegają umorzeniu według ich wartości imiennej najpóźniej w ciągu lat 30 drogą losowania podług planu umorzenia, ustanowionego dla każdej z tych pożyczek rozporządzeniem Ministra Skarbu.

II. 4% Pożyczkę Konsolidacyjną wypuszcza się z dniem 15 maja 1936 r. na łączną kwotę imienną 600 000 000 złotych w złotych w obligacjach na okaziciela po 50, 100, 500, 1 000, 5 000 i 10 000 złotych w złotych.

Oprocentowanie stałe pożyczki wynosi 4 od 100 w stosunku rocznym. Odsetki płatne są za zwrotem odpowiednich kuponów półrocznie zdołu w dniach 15 maja i 15 listopada z wyjątkiem odsetek, przypadających za pierwsze 2 kupony, z których kupon pierwszy obejmuje odsetki od dnia 15 stycznia 1936 r. i płatny będzie 15 lipca 1936 r., kupon zaś drugi obejmuje odsetki za dalszy okres czteromiesięczny i płatny będzie 15 listopada 1936 r.

Pożyczka podlega spłaceniu do dnia 15 maja 1982 r. drogą dwukrotnego w każdym roku trwania pożyczki, poczynając od dnia 15 listopada 1937 r., umarzania części obligacji, wylosowywanych w tym celu w dniach 15 maja i 15 listopada podług ustalonego planu umorzenia.

Obligacje pożyczki, wylosowane do umorzenia w ciągu pierwszych 10 lat jej trwania, podlegają wykupowi z nadpłatą 20%. Wylosowane zaś w latach następnych — z nadpłatą 15% ponad ich wartość imienną.

Obligacje pożyczki mają wszelkie prawa papierów pułpularnych. Obligacje pożyczki wraz z kuponami oraz przychody od tych obligacji i kuponów wolne są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

Obligacje pożyczki w kwocie, nieprzekraczającej 5 000 złotych w złotych wartości imiennej, oraz kupony od tych obligacji nie podlegają żadnemu zajęciu, nie wyłączając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych.

Obligacje pożyczki będą przyjmowane według ich wartości imiennej na podatek od spadków i darowizn do kwoty 25 000 złotych w złotych od każdego płatnika tego podatku.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU:

	STR.		STR.
PRZEMÓWIENIE PANA PREZESA BANKU POLSKIEGO ADAMA KOCA	205	HANDEL:	
ZMIANY W STATUCIE BANKU POLSKIEGO — <i>M. N.</i>	206	KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	217
HANDEL ZAGRANICZNY W ROKU 1935 — <i>K. W.</i>	208	RYNEK AKCYJNY	218
KRONIKA GOSPODARCZA:		KOMUNIKACJA I TRANSPORT	218
Program narady gospodarczej		<i>Nowa taryfa towarowa — S. P.</i>	
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	211	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	220
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		KRONIKA TYGODNIOWA:	
GÓRNICTWO WĘGLOWE	214	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	221
PRZEMYSŁ NAFTOWY	216	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	221
HUTNICTWO	216	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
ROLNICTWO	216	PODATKI I OPŁATY	222
		<i>Zryczałtowany podatek przemysłowy — J. Ostaszewski</i>	
		PIENIĄDZ I KREDYT	224
		RYNEK DEWIZ I PAP. PROCENTOWYCH	225
		Z BANKU POLSKIEGO	225

Od Wydawnictwa

Spowodu trwającego w dalszym ciągu strajku drukarskiego zeszyt niniejszy wychodzi z kilkudniowym opóźnieniem i w zmniejszonej objętości, przyczem dział ogłoszeniowy został wykonany systemem kliszowym.

W związku ze zmniejszonymi rozmiarami zeszytu wszystkie przemówienia przedstawicieli Rządu w Sejmie mogliśmy podać tylko w dużym skrócie.

PRZEMÓWIENIE PANA PREZESA BANKU POLSKIEGO ADAMA KOCA NA WALNEM ZEBRANIU¹⁾

Panowie mają przed sobą sprawozdanie z działalności Banku Polskiego w ubiegłym roku operacyjnym. Chcę skorzystać z okazji, aby podzielić się z Panami moim poglądem na obecną rzeczywistość gospodarczą Polski oraz na rolę i zadania Banku Polskiego w ramach, jakie mu wyznacza nasza bieżąca sytuacja.

Proszę Panów — to, że obecnie trudności naszego dnia codziennego są bardzo silnie odczuwane, to jest rzeczą naturalną. Jesteśmy zmęczeni długotrwałym kryzysem, a poprawa jest powolna. Ale kładę nacisk na to, że poprawa jest, że stopniowo wychodzimy w ciągu ostatnich lat z najniższego poziomu. Nieprawdą jest, jakobyśmy się staczali ciągle po równi pochyłej, i jakoby nasze uparte wysiłki i nasza polityka walki z kryzysem, wytknięta prawie od 5 lat, nie dawała pozytywnych wyników. Obroty nasze — choć powoli — wzrastają, produkcja i stan zatrudnienia poprawia się, a ostatnie pociągnięcia

Rządu na odcinku gospodarczym powinny przyspieszyć istniejącą naturalną tendencję poprawy.

W walce naszej z kryzysem i w dążeniu do podniesienia gospodarczego kraju idziemy drogą wypróbowanych metod, unikając eksperymentów, za które musielibyśmy w przyszłości drogo zapłacić. Szczególnie w polityce monetarnej obowiązują zupełnie określone, znane i niewątpliwe zasady, które u nas będą stosowane. Nie chodzi tu o martwe formuły klasyczne; to określenie jest u nas przeważnie mocno nadużywane. Czasem wydaje mi się, że każdego, kto wyznaje zasady realnego, solidnego gospodarowania, a nie goni za budowaniem fantastycznych koncepcyj na piasku, nazywa się u nas klasykiem ekonomicznym.

Jest rzeczą zrozumiałą, że polityka Banku Polskiego nie może być kierowana żadną doktryną, ale musi być oparta na szerokim zrozumieniu po-

¹⁾ Wygłoszone dn. 20 lutego 1936 r.

trzeb życia gospodarczego Polski, na dostosowywaniu polityki Banku do kształtowania się sytuacji gospodarczej i finansowej. Polityka Banku musi być nacechowana głębokim realizmem, toteż przeciwstawiać się będziemy z całą siłą wszelkim teorjom, które twierdzą, że z niczego można stworzyć nowe wartości.

Bank Polski dążyć będzie konsekwentnie do odbudowy kredytu, jako podstawy wszelkiego postępu gospodarczego. Dla osiągnięcia tego celu czynić będziemy wszystko, aby gospodarstwo polskie, w najszerszym tego słowa znaczeniu, wywiązywało się ze swych zobowiązań zarówno wobec zagranicznych, jak i krajowych wierzycieli.

Tę samą zasadę stosować będziemy odnośnie do dłużników Banku Polskiego. Ułatwiać będziemy korzystanie z kredytów w Banku Polskim tym, którzy wywiązują się ze swych zobowiązań wobec Banku i posiadają nieodzowne warunki do korzystania z kredytu w instytucji emisyjnej. Muszę odrazu podkreślić, że popierać będziemy tylko zdrowe, aktywne i rentowne jednostki gospodarcze, a nie będziemy się angażować na rzecz jednostek biernych i chorych.

Będziemy dążyli do wzmocnienia siły i znaczenia Banku Polskiego na rynku pieniężnym. Bank Polski, dzięki swej dużej sieci oddziałów i zastępstw, winien kontrolować i kierować rynkiem pieniężnym w Polsce. Aby ten cel osiągnąć, Bank Polski będzie jaknajbliżej i jaknajściślej współpracować z instytucjami kredytowymi, a przede wszystkim z bankami prywatnymi i państwowymi. Ta bliska współpraca musi doprowadzić do tego, aby polityka wszystkich instytucji kredytowych była uzgodniona z Bankiem Polskim, aby była jedną polityką kredytową w Polsce.

Pomimo stałego i znacznego narastania wkładów, nasze życie gospodarcze wciąż jeszcze odczuwa brak kapitałów obrotowych. Brak ten jest ściśle związany z niedostatecznie rozwiniętym rynkiem kapitałowym w Polsce i ograniczonymi możliwościami czerpania funduszy z tego źródła. Rynek kapitałowy trzeba tworzyć, rozwijać i otaczać opieką. W swym zakresie działania Bank Polski zrobi wszystko, aby przyśpieszyć osiągnięcie tego celu. Z tego samego powodu troską naszą będzie stworzenie warunków dla zdrowego dopływu zagranicznych kapitałów do Polski.

W swych stosunkach z zagranicą Bank Polski będzie prowadził aktywną politykę, polegającą na utrzymywaniu ciągłych i przyjaznych stosunków z zagranicznymi bankami emisyjnymi oraz z Bankiem Wypłat Międzynarodowych. Wobec

współzależności zjawisk gospodarczych i finansowych w skali międzynarodowej, musimy być stale dobrze poinformowani o tem, co się na świecie dzieje, a z drugiej strony powinniśmy być wiarygodnymi i bezpośrednimi informatorami zagranicznych banków emisyjnych o sytuacji gospodarczej i finansowej Polski.

Cała nasza działalność musi być i będzie oparta na harmonijnej współpracy z Rządem, która powinna ulegać dalszemu pogłębieniu. Pozwoli to Bankowi lepiej panować nad całością rynku pieniężnego i prawidłowością obiegu pieniądza. Współpraca Banku ze Skarbem winna rozwijać się na fundamentalnym założeniu równowagi budżetowej Państwa.

Urzeczywistnienie tych zadań będzie możliwe jedynie pod tym warunkiem, że znajdą one zrozumienie wśród przedstawicieli naszego życia gospodarczego. Osobiście przywiązuję ogromną wagę do zagadnienia harmonijnej współpracy. Osiągnięcie każdego celu jest możliwe tylko wspólnym wysiłkiem. Do tej współpracy pozwalam sobie w imieniu Banku Polskiego wezwać wszystkich przedstawicieli życia gospodarczego Polski.

Będę dążyć do stworzenia atmosfery spokoju i zaufania, żeby każdy obywatel bez niespodzianek mógł żyć i pracować nad zwiększeniem bogactwa narodowego.

Jestem przekonany, że jedynym i niezawodnym środkiem trwałej i solidnej poprawy konjunktury w naszych warunkach jest odbudowa zaufania, które wprowadzi spowrotem do życia leżące bezczynnie w ukryciu stezauryzowane kapitały, ośmieli inicjatywę i pobudzi tętno naszego życia gospodarczego.

Zapewniam Panów, że Bank Polski uczyni każdy wysiłek, aby pomóc życiu gospodarczemu w walce z kryzysem, pomóc mu w dostosowaniu się do obecnych warunków i w ten sposób kłaść podwaliny pod rozwój sił twórczych w naszym organizmie gospodarczym.

Proszę Panów, przychodzę na ten odcinek pracy z wiarą i ufnością. Patrząc pełen spokoju w dzień jutrzejszy, jestem tym, który głęboko wierzy, że niema trudności do niepokonania, podjęmuję pracę w przekonaniu, że wspólnym naszym wysiłkiem zapewnimy krajowi i jego życiu gospodarczemu należyty rozwój i troskliwą opiekę przy pomocy tych środków, jakimi rozporządza instytucja emisyjna w ramach swojej działalności.

ZMIANY W STATUCIE BANKU POLSKIEGO

Zwyczajne Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego, odbyte dn. 20 lutego 1936 r., uchwaliło na wniosek Rady Banku zmiany w 10 artykułach statutu, a mianowicie w artykułach: 4, 25, 26, 29, 39, 40, 41, 56, 63 i 74.

Pierwsza pod względem kolejności zmiana, dotycząca art. 4, jest jednocześnie zmianą najważniejszą. Na jej mocy k a p i t a ł z a k ł a d o w y

Banku zostaje obniżony ze zł 150 miljn. na zł 100 miljn.

Aby zrozumieć znaczenie tej zmiany, trzeba sięgnąć pamięcią wstecz aż do 1927 r., kiedy to kapitał zakładowy Banku Polskiego uległ podwyższeniu z pierwotnej wysokości zł 100 miljn. na zł 150 miljn. Nastąpiło to w ścisłym związku z reformą pieniężną i z wprowadzeniem w życie

planu stabilizacyjnego. Cały pakiet akcji II emisji, nominalnej wartości zł 50 miljn., został wówczas przejęty — zgodnie z planem stabilizacyjnym — przez Skarb i zapłacony walutami zagranicznymi, wpływającymi z tytułu pożyczki stabilizacyjnej. Cenę zakupu tych akcji przez Rząd ustalono wówczas na zł 150 za 1 akcję 100-złotową, wychodząc z założenia, że rzeczywista wartość akcji — niezależnie od notowań giełdowych — jest o ok. 50% wyższa od pari — dzięki posiadaniu przez Bank poważnych rezerw. Wpływ z tej transakcji wyniósł dla Banku Polskiego zł 75 miljn., z czego zł 50 miljn. zarachowano na podwyższenie kapitału zakładowego do zł 150 miljn., a zł 25 miljn. przelano na fundusz zapasowy.

Myślą przewodnią całej transakcji była wówczas chęć, aby przy wprowadzeniu reformy pieniężnej i przez znaczne powiększenie kapitałów własnych banku biletowego osiągnąć ugruntowanie w społeczeństwie zaufania do tego banku i — co za tem idzie — do waluty krajowej. Miało to więc znaczenie wyłącznie psychologiczne. Ponieważ zaś zdawano sobie sprawę, że nowej emisji rynek zapewne chwilowo nie wchłonie, ustalono, że przejmie ją Skarb, posiadający wtedy znaczne wolne środki, i że dopiero w sprzyjających warunkach Skarb wypuści akcje II emisji na wolny rynek.

Te oczekiwane sprzyjające warunki jednak nie nadeszły i akcje pozostały w rękach Skarbu Państwa. Natomiast powyższy stan rzeczy stał się w okresie kryzysu coraz bardziej niewygodnym dla obu zainteresowanych stron — Skarbu i Banku Polskiego. Dla Skarbu — gdyż unieruchamiał mu na stałe poważną sumę zł 75 miljn., posiadającą duże znaczenie w czasie odczuwanego braku rezerw. Dla Banku Polskiego — gdyż przy kurczących się obrotach i zyskach Bank musiał stale wypłacać dywidendę również i od akcji II emisji, choć z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb Banku ta II emisja była zbyteczna i kapitał zł 100 miljn. byłby wystarczający.

Jednocześnie zniknęły te wszystkie względy natury psychologicznej, które kiedyś zadecydowały o powiększeniu kapitału zakładowego do rzeczowo nadmiernej wysokości. Całe społeczeństwo rozumie dzisiaj bezwątpienia jasno i dokładnie, że stałość waluty nie ma nic wspólnego z wysokością kapitału zakładowego banku biletowego, że jedynie tylko odpowiednia polityka Rządu i Banku Polskiego zabezpiecza walutę krajową od wstrząsów. Dorobek ciężkich lat kryzysu — pełne zaufanie do złotego polskiego — jest zastępowane tylko niezłomnego, konsekwentnego stanowiska wszystkich rządów pomajowych — stawiających sprawę utrzymania stałości waluty poza sferą spraw spornych — oraz odpowiedniej, ostrożnej i przewidującej polityki Banku Polskiego.

Z tych względów postanowiono przywrócić wysokość kapitału zakładowego do kwoty sprzed 1927 r. Jeśli zaś chodzi o kurs przeliczenia akcji, to ze względu na szczególne, publiczno-gospodarcze motywy działania obu stron, Bank odkupił od Skarbu akcje na tych samych warunkach, na jakich one zostały nabyte. Cała ta transakcja

między Skarbem i Bankiem Polskim ma się odbyć, podobnie jak i pierwotna w 1927 r., gotówkowo, t. j. Skarb wzamian za wydanie Bankowi akcji II emisji otrzyma gotówką zł 75 miljn.

Ważne znaczenie dla życia gospodarczego ma zmiana art. 63. Polega ona na tem, że Bank będzie mógł obecnie udzielać pożyczek i otwierać kredyt na zastaw papierów wartościowych do ogólnej wysokości, nieprzewyższającej 30% sumy portfela wekslowego Banku, podczas gdy dotychczas plafon kredytów zastawowych wynosił 20% sumy portfela weksli. Powodem tej zmiany była chęć umożliwienia życiu gospodarczemu zaopatrywania się w ten sposób w potrzebną ilość znaków pieniężnych — w okresie rozwoju transakcyj gotówkowych, pod wpływem których suma weksli zmniejsza się dużo silniej, niżby to wynikało z obrotów gospodarczych. Zmiana ta umożliwi ponadto Bankowi wpływ na prawidłowy rozwój rynku kapitałowego. Konieczność ograniczania kredytów na zastaw papierów wartościowych wskutek osiągnięcia niskiej różnicy kwoty tych pożyczek mogłaby się ujemnie odbić na kursach tych papierów. Wprowadzona zmiana uchyli te obawy. W zmianie art. 63 przejawia się zatem chęć banku biletowego dostosowania się do zmienionych warunków rynku.

Zmiana art. 26 ma na celu udoskonalenie systemu wybierania i ustępowania członków w Radzie Banku w tym kierunku, aby corocznie ustępowało tylko 4 członków. Zasadniczo członkowie Rady ustępują według starszeństwa wyboru. Jeżeli jednak którykolwiek z członków w czasie kadencji ustąpi — zmieniony art. 26 przewiduje na najbliższym Zwyczajnym Walnym Zebraniu ustąpienie tylko tylu członków Rady, ilu potrzeba dla uzupełnienia liczby ustępujących do 4. Gdyby zaś w czasie kadencji ustąpiło więcej niż 4 członków, Walne Zebranie wybierze tylu, ilu potrzeba dla uzupełnienia liczby członków Rady do 12.

W art. 56 podwyższono maksymalną kwotę udziałów Banku w kapitale przedsiębiorstw, w których Bank jest właścicielem lub współnikiem, z zł 25 miljn. na zł 28 miljn. Podwyżka ta pozostaje w związku z rozpoczętą przez Spółkę „Elewatory Zbożowe w Polsce“ budową elewatora w Gdyni, którego koszt wyniesie ok. zł 3 miljn.

Artykuł 56 został ponadto uzupełniony postanowieniem, że Bank Polski może przyjmować własne akcje jako dodatkowe zabezpieczenie kredytów w dyskontowych i zastawowych oraz jako zabezpieczenie operacji, objętych czynnościami zastępstw Banku Polskiego. Konieczność wprowadzenia tego uzupełnienia wynika z wątpliwości, jakie powstały z porównania dawnego art. 56 statutu Banku z Kodeksem Handlowym, którego art. 365 zawiera postanowienie o przyjmowaniu w zastaw własnych akcji.

Podobny charakter — uzgodnienia statutu Banku z prawem ogólnym — ma zmiana art. 74, który w dawnym brzmieniu precyzował sposoby bilansowania papierów wartościowych, będących własnością Banku. Zmiana tego artykułu poddaje Bank Polski przepisom, obowiązującym w tym względzie banki akcyjne. Po-

nadto Bank Polski zrezygnował ze specjalnego prawa, zawartego w tym artykule, które pozwalało mu na rozkładanie kosztów, związanych ze sporządzaniem banknotów na kilka lat bilansowych. Z przepisu tego — potrzebnego w pierwszej fazie organizacji — nie korzystał Bank ostatnio, wskutek tego przepis ten został obecnie usunięty.

Dla usystematyzowania statutu przeprowadzono wyłączenie z działu, zatytułowanego „Prezes Banku“, art. 39, mówiącego o Komisarzy

Banku, i przeniesienie tego artykułu — przy zmianie jego numeru na 41 — do nowego działu „Komisarz Banku“. W związku z tem dotychczasowy art. 40 oznaczono numerem 39, a dotychczasowy art. 41 — numerem 40.

Zmiany, dokonane w art. 25, 29 i 39 (obecnym 41) mają charakter porządkowo-redakcyjny, bez większego znaczenia.

Moc obowiązująca uzyskują omówione tu zmiany po uchwaleniu odpowiedniej ustawy przez Izby Ustawodawcze.

M. N.

HANDEL ZAGRANICZNY W ROKU 1935

Rok 1935 w światowym handlu i polityce handlowej po raz pierwszy od 6 lat odznaczył się już nie tylko ilościowymi zmianami; zmiany także zaobserwować można było w polityce handlowej większości państw, a polegały one na tem, że nie tylko osłabły tendencje do wprowadzania nowych ograniczeń i utrudnień wymiany międzynarodowej, ale pojawiły się tendencje do rozluźniania ograniczeń i liberalizowania istniejących warunków.

W okresie kryzysowym lat 1929 — 1935, a przede wszystkim lat 1932, 1933 i 1934, znakomita większość krajów, posiadających znaczenie w handlu międzynarodowym, poddała swe obroty zagraniczne mniej lub więcej ostrej reglamentacji lub wprowadziła inne odpowiednie utrudnienia. W tym czasie przeszła Wielka Brytania do systemu ceł ochronnych, Stany Zjednoczone Am. przeprowadziły znaczną podwyżkę już i tak wysokiej ochrony celnej, sztywne ograniczenia przywozu wprowadzone zostały we Francji, Niemczech, Holandji, Włoszech, Hiszpanji, ograniczenia wyplat zagranicznych — w Niemczech, Włoszech, większości krajów środkowo- i wschodnio-europejskich i południowo-amerykańskich i wielu innych.

System ograniczeń i wszelkich utrudnień handlu zagranicznego w 1935 r. był już wykształcony o tyle, że poważniejszych nowych zmian nie wprowadzano, natomiast kraje, posiadające tak potężne narzędzie polityki handlowej, poczęły starać się wykorzystywać je dla uzyskania nowych korzyści w tej dziedzinie. Tak więc w roku tym objawiło się dość powszechne dążenie do czynienia ustępstw i wyłomów w istniejących ograniczeniach za uzyskanie ustępstw i korzyści wzajemnych. Wyraziło się to w rozwiniętej działalności negocjacyjnej szeregu krajów i zawarciu szeregu umów handlowych, a to nawet takich krajów, które — jak Stany Zjedn. Am., Unja Południowo - Afrykańska, Australia — dotąd żywszej działalności na tem polu nie przejawiały.

Lepsze warunki dla handlu zagranicznego powstały również od strony jednostronnych pociągnięć niektórych krajów. W 1935 r. zniosły niektóre ograniczenia kontyngentowe: Belgja i Francja, szereg zarządzeń liberalniejszych wydał nowy rząd kanadyjski, poprawiła się sytuacja dewizowa Argentyny, Brazylii i innych krajów południowo-amerykańskich i t. p. Wprawdzie fakty te były raczej sporadyczne i niewiele przyniosły zmian w całości warunków, to jednak były symptomatami pojawiającej się liberalniejszej tendencji.

W wyniku nieco liberalniejszych tendencji światowej polityki handlowej obroty handlu światowego wykazały w II połowie 1935 r. pewną tendencję do wzrostu. Według danych Ligi Narodów wartość ogólna obrotów światowych we wrześniu r. ub. wyższa była niż we wrześniu 1934 r. o \$ w zł. 13 miljn. (1865 miljn. wobec 1852 miljn.), wartość zaś obrotów w październiku — o \$ w zł. 119 miljn. (2095 miljn. wobec 1976 miljn.). W ciągu pierwszych 4 miesięcy II półroczia 1935 r. obroty światowe wyniosły \$ w zł. 7653 miljn., co w porównaniu do \$ w zł. 7398 miljn. obrotów w odpowiednim okresie 1934 r. stanowi wzrost o 255 miljn., czyli o 3·4%. Przyjawszy obroty odpowiedniego miesiąca z 1929 r. za 100 — we wrześniu 1935 r. import światowy oznaczyć trzeba przez 32·7, eksport światowy — 35·2, podczas gdy we wrześniu 1934 r. import — 32·4, eksport — 35·1, w październiku 1935 r. import — 36·9, eksport — 39·4, podczas gdy w październiku 1934 r. import — 35·3, eksport — 36·7. Wzrost obrotów w 1935 r. nastąpił jednak jedynie w II połowie roku, gdyż przeciętna miesięczna obrotów w 1934 r. wynosiła \$ w zł. 1874 miljn., była więc wyższa niż przeciętna pierwszych 10 miesięcy 1935 r., wynosząca \$ w zł. 1861 miljn.; w 1933 r. przeciętna obrotów światowych wynosiła \$ w zł. 1940 miljn.

Wzrost wartości obrotów handlu światowego wywołany został również pewnym ożywieniem gospodarczym, które w ciągu 1935 r. wystąpiło w szeregu krajów. Niezależnie od tego, czy ożywienie to wywołane zostało środkami sztucznymi, czy też było samorzutne — spowodowało wzrost zapotrzebowania, przede wszystkim szeregu surowców. Wywołało to tendencję zwyżkową cen surowców przy jednoczesnym zahamowaniu spadku cen wszystkich towarów, będących przedmiotem wymiany międzynarodowej. Obliczany kwartalnie przez Ligę Narodów wskaźnik cen w handlu światowym (1929 r. = 100) wyniósł w 1935 r. w I kwartale — 43·0, w II kwartale — 43·0, w III kwartale — 44·0. Skutkiem tego, że nastąpił ilościowy wzrost obrotów przy utrzymanej tendencji cen — był wzrost wartości obrotów handlu światowego.

Zgodnie z tendencją ogólną handlu światowego obroty handlu zagranicznego Polski w 1935 r. wykazały wzrost, gdyż wynosiły zł 1784587 tys., podczas gdy w 1934 r. — zł 1774379 tys., wzrost wyniósł zatem zł 10208 tys., czyli 0·57%. Mimo ten wzrost obroty w 1935 r. były jeszcze niższe od obrotów całego poprzedniego sześćdziesiątka kry-

zysowego, kiedy wynosiły (w tys. zł): 1933 r. — 1 786 637, 1932 r. — 1 950 785, 1931 r. — 3 346 839, 1930 r. — 4 679 217, 1929 r. — 5 924 342. Wprawdzie różnica w stosunku do 1933 r. wynosi tylko zł 2 050 tys., czyli zaledwie 0·12%, jest zatem znikoma, jednak w stosunku do rekordowego 1929 r. dochodzi do zł 4 139 755 tys., a zatem obroty w 1935 r. stanowiły tylko 30·12% obrotów w 1929 r.

Tak znaczny spadek obrotów polskiego handlu zagranicznego nie tylko dorównał, ale nawet przewyższył spadek obrotów handlu światowego, a zatem udział Polski w handlu światowym spadł. Udział ten nigdy nie był duży, wahając się około 1% zarówno światowego importu, jak i eksportu. Najwyższy udział miała Polska w światowym imporcie w 1929 r., a mianowicie 0·98%, w światowym zaś eksporcie w 1931 r. — 1·12%. W 1935 r. (w okresie styczeń-październik) udział Polski wyniósł w imporcie światowym 0·82%, w eksporcie — 0·94%. W stosunku do 1934 r. zwiększenie wykazuje udział w imporcie, a mianowicie z 0·75% na 0·82%, natomiast zmniejszenie w eksporcie — z 0·96% na 0·94%. Korzystnym objawem jest lepsze stanowisko Polski w światowym eksporcie niż w imporcie; wywołane to jest aktywnością bilansu handlowego Polski. W ostatnim roku jednak różnica ta znacznie zmniejszyła się i wynosi obecnie 12 punktów.

Najważniejszym zjawiskiem obrotów zagranicznych w 1935 r. były nierówne zmiany obu stron bilansu handlowego, a mianowicie importu i eksportu. Całe zwiększenie się obrotów przypada wyłącznie na przywóz do Polski, którego wartość wzrosła z zł 798 760 tys. w 1934 r. do zł 859 547 tys., podczas gdy wywóz z Polski spadł z zł 975 342 tys. do zł 925 040 tys. Wzrost przywozu wyniósł zł 60 887 tys., czyli 7·6%, podczas gdy spadek wywozu — zł 50 302 tys., czyli 5·2%. W porównaniu do lat poprzednich był import w 1935 r. większy również od importu w 1933 r. o zł 32 553 tys., czyli o 3·9%, natomiast mniejszy niż w 1932 r. tylko o zł 7 436 tys., czyli o 0·9%; stanowił on 25·6% rekordowego importu w 1928 r. Eksport w 1935 r. był najmniejszy z całego ubiegłego sześćdziesiątka, a w szczególności mniejszy o zł 34 603 tys., czyli o 3·6% od eksportu w 1933 r., o zł 158 762 tys., czyli o 14·6% od eksportu w 1932 r. i stanowił tylko 32·9% rekordowego eksportu w 1929 r.

Pod względem ilościowym zmiany handlu zagranicznego w 1935 r. były analogiczne do zmian wartościowych, jakkolwiek nierównoległe. W roku tym przywieziono do Polski ogółem 2 572 441 tonn towarów, podczas gdy w 1934 r. — 2 555 329 t., wzrost wyniósł 17 112 t., czyli 0·7%. Eksport natomiast zmniejszył się do 1 343 584 t., co w porównaniu do 1 456 499 t. wyeksportowanych w 1934 r., stanowi spadek o 1 129 151 t., czyli o 7·8%. Wobec tego, że zarówno wzrost wartości przywozu był większy niż wzrost wagi (7·6% wobec 0·7%), jak i spadek wagi wywozu był większy niż spadek wartości (7·8% wobec 5·2%), wzrosła przeciętna wartość towarów, będących przedmiotem obrotów handlu zagranicznego Polski. Teoretyczna wartość tonny importowanej, obliczona przez podzielenie ogólnej wartości importu przez ogólną jego wagę, wynosiła w 1935 r. zł 334·1 — wobec zł 312·6 w 1934 r.; tak samo obliczona teoretyczna wartość

tonny eksportowanej wynosiła w 1935 r. zł 68·8 wobec zł 66·9 w 1934 r. W tych liczbach odbija się wzrost cen w handlu międzynarodowym, o którego pojawieniu się wspominaliśmy wyżej.

Wynikiem wzrostu wartości importu i spadku wartości eksportu był znaczny spadek dodatniego salda handlu zagranicznego Polski w 1935 r. Saldo to, wynoszące w 1930 r. zł 187 271 tys., w 1931 r. — zł 410 355 tys., w 1932 r. — zł 221 819 tys., w 1933 r. zł 132 649 tys., w 1934 r. — zł 176 859 tys. — spadło w 1935 r. do zł 65 493 tys.; spadek wyniósł w stosunku do 1934 r. zł 111 366 tys., a zatem 63·0%. Zauważyć tu jeszcze należy, że w miesiącach kwietniu i maju r. ub. pojawiło się, po raz pierwszy od 1930 r., ujemne saldo obrotów (nielicząc października 1933 r., kiedy ujemne saldo wywołane było nieproporcjonalnym wzrostem importu przed wejściem w życie nowej taryfy celnej), które wprawdzie w następnych miesiącach znikło, było jednak objawem symptomatycznym, gdyż od 1931 r. uwydatnia się coraz silniej tendencja do wyrównania obu stron bilansu handlowego.

Spadek dodatniego salda bilansu handlowego jest dla Polski, jako kraju dłużniczego, zjawiskiem niewątpliwie ujemnym, ocena jednak bliższa tego zjawiska zależy od szeregu okoliczności. Nie jest bowiem bezwzględnie szkodliwy spadek dodatniego salda obrotów zagranicznych, wywołany wzrostem importu, jeśli równocześnie rośnie, choć wolniej, eksport. Wzrost przywozu, zwłaszcza surowców, zawsze związany jest z poprawą konjunktury na rynku krajowym i wzrostem obrotów, skoro zaś równocześnie rosą obroty zagraniczne, to wzrost rentowności przedsiębiorstw krajowych niewątpliwie zrównoważy ujemne skutki spadku salda. Założywszy oczywiście, że spadek ten nie będzie zbyt duży. Wobec tego jednak, że w 1935 r. zmniejszyło się saldo dodatnie obrotów zagranicznych przy równoczesnym spadku eksportu i zmniejszyło się w stopniu stosunkowo poważnym — uznać należy zjawisko to za niekorzystne.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Polski w 1935 r. w porównaniu do 1934 r. poważniejszym zmianom nie uległa. W przywozie 1935 r. pierwsze miejsce zajmowała bawełna i odpadki, której przywieziono ogółem za zł 114·5 miljn., drugie miejsce — wełna owcza surowa nieprana — zł 35·5 miljn., dalej — skóry surowe — zł 33·1 miljn., żelastwo — zł 26·3 miljn., skóry futrzane — zł 25·0 miljn., maszyny, aparaty, sprzęt elektro-techniczny — zł 21·8 miljn., pomarańcze i cytryny — zł 20·8 miljn., tytoń — zł 19·5 miljn., wełna owcza czesana — zł 16·5 miljn., śledzie świeże, solone — zł 16·0 miljn., oraz tłuszcze i oleje roślinne i zwierzęce, wełna owcza prana, szmaty, miedź, przedza bawełniana, żelazo i t. d. W 1934 r. na pierwszym miejscu w przywozie stała również bawełna i odpadki z ogólnym importem zł 112·8 miljn., na drugim — wełna owcza surowa nieprana — zł 40·9 miljn., dalej — skóry surowe — zł 32·7 miljn., skóry futrzane — zł 25·0 miljn., żelastwo — zł 23·0 miljn., tytoń — zł 22·4 miljn., wełna owcza czesana — zł 20·1 miljn., maszyny, aparaty, sprzęt elektrotechniczny — zł 18·5 miljn., tłuszcze i oleje roślinne i zwierzęce — zł 15·3 miljn., oraz wełna owcza prana — zł 15·1 miljn. Największy wzrost przywozu wykazały: pomarańcze i cytryny (o zł

14,3 miljn., czyli blisko o 220%), znacznie mniejszy — maszyny, aparaty i sprzęt elektrotechniczny (o zł 3,3 miljn.), żelastwo (o zł 3,3 miljn.) i śledzie świeże, solone (o zł 2,4 miljn.). Spadek przywozu zaznaczył się w wełnie owczej surowej niepranej (o zł 5,4 miljn.), wełnie owczej czesanej (o zł 3,6 miljn.) i tytoniu (o zł 2,8 miljn.). Inne najważniejsze pozycje importu większych zmian nie wykazały.

W eksporcie zmiany były jeszcze mniejsze, a z reguły polegały na zmniejszeniu się odnośnych liczb. Pierwsze miejsce w wywozie w 1935 r. zajmował węgiel, którego wywieziono ogółem za zł 131,1 miljn., drugie — bale, deski, łaty, opoły — zł 77,2 miljn., trzecie — żyto — zł 43,6 miljn., dalej — bekony — zł 39,0 miljn., jęczmień — zł 33,3 miljn., jaja — zł 26,8 miljn., cynk i pył cynkowy — zł 23,0 miljn., żelazo i stal — zł 18,9 miljn., rury żelazne i stalowe — zł 16,7 miljn., oraz trzoda chlewna, len i odpadki, kłody, dłużyce, nawozy i cukier. W 1934 r. na pierwszym miejscu stał również eksport węgla — zł 158,0 miljn., dalej — bali, desek, łat, opołów — zł 94,5 miljn., bekonów — zł 46,7 miljn., żyta — zł 44,3 miljn., jęczmienia — zł 35,9 miljn., cynku i pyłu cynkowego — zł 26,7 miljn., jaj — zł 23,5 miljn., rur żelaznych, stalowych — zł 22,4 miljn., żelaza i stali — zł 20,6 miljn., oraz kłód, dłużyce — zł 19,8 miljn. Największy spadek wywozu wykazał węgiel, a mianowicie o zł 26,8 miljn., dalej — bale, deski, łaty, opoły — zł 17,4 miljn., bekony — zł 7,8 miljn., oraz kłody i dłużyce — zł 6,6 miljn. Poważniejszy wzrost wywozu zaobserwować można było tylko w dyktach i fornierach — o zł 4,3 miljn. oraz jajach — o zł 3,3 miljn. Inne najważniejsze pozycje eksportu większym zmianom nie uległy.

W geograficznej strukturze importu polskiego zaszły pewne zmiany, polegające przede wszystkim na tem, że na pierwsze miejsce wysunęły się Niemcy, podczas gdy Stany Zjedn. cofnęły się na miejsce drugie; Anglja pozostała na trzecim miejscu, ale wzmocniła swe stanowisko. W 1935 r. wartość przywozu do Polski oraz udział procentowy da-

nego kraju wynosiły (w miljn. zł i %-ach; w nawiasach — liczby z 1934 r.):

z Niemiec	123,9	—	14,4	(108,5 — 13,6)
ze Stanów Zjedn.	123,9	—	14,4	(121,1 — 15,2)
z Anglji	116,7	—	13,6	(86,2 — 10,8)
z Francji	41,8	—	4,9	(46,1 — 5,8)
z Austrii	41,1	—	4,8	(36,7 — 4,6)
z Czechosłowacji	35,2	—	4,1	(32,5 — 4,1)
z Indji Brytyjskich	31,9	—	3,7	(26,0 — 3,3)
z Holandji	28,3	—	3,3	(29,4 — 3,7)
z Włoch	25,8	—	3,0	(33,7 — 4,2)
i z Belgji	26,0	—	3,0	(25,3 — 3,2)

Największy wzrost importu miał miejsce z Anglji, a mianowicie zł 30,5 miljn., dalej z Niemiec — zł 15,4 miljn., z Indji Brytyjskich — zł 5,9 miljn., z Austrii — zł 4,4 miljn. i Stanów Zjedn. — zł 2,8 miljn. Zmniejszył się import tylko z Włoch — zł 7,9 miljn., i z Francji — zł 4,3 miljn. Przywóz z innych krajów poważniejszych zmian nie wykazał.

W wywozie zmiany były mniejsze, a w ogólności polegały na zmniejszeniu odnośnych liczb dla wszystkich niemal krajów. W r. ub. wartość wywozu oraz udział danego kraju wynosiły (w miljn. zł i w %-ach; w nawiasach — liczby z 1934 r.):

do Anglji	181,4	—	19,6	(191,9 — 19,7)
do Niemiec	136,6	—	14,8	(161,6 — 16,6)
do Austrii	59,4	—	6,4	(57,2 — 5,8)
do Belgji	57,1	—	6,2	(58,3 — 6,0)
do Czechosłowacji	52,8	—	5,7	(50,4 — 5,2)
do Szwecji	49,5	—	5,3	(45,1 — 4,6)
do Stanów Zjedn.	43,3	—	4,7	(22,8 — 2,3)
do Holandji	35,4	—	3,8	(40,1 — 4,1)
do Francji	32,6	—	3,5	(40,7 — 4,2)
i do Włoch	29,8	—	3,2	(37,0 — 3,8)

Największy spadek wywozu zaznaczył się do Niemiec, a mianowicie — o zł 25,0 miljn., dalej — do Anglji — o zł 10,5 miljn., do Francji — o zł 8,1 miljn., do Włoch — o zł 7,2 miljn. i do Holandji — o zł 4,7 miljn. Wzrósł najwięcej wywóz do Stanów Zjedn. — o zł 20,4 miljn., pozatem do Szwecji — o zł 4,4 miljn. i do Austrii — o zł 2,2 miljn. Wywóz do innych krajów większym zmianom nie uległ.

K. W.

KRONIKA GOSPODARCZA

PROGRAM NARADY GOSPODARCZEJ

Rząd zwołuje do Warszawy na dz. 28/II — 2/III r. b. wielką naradę gospodarczą. Szczegółowe prace przygotowawcze do tej narady na terenie zainteresowanych Ministerstw i zrzeszeń gospodarczych są w pełnym toku. Odkładając z konieczności do następnych zeszytów bliższe omówienie charakteru, znaczenia i samych prac narady, podajemy poniżej program narady:

Piątek, dn. 28 lutego (godz. 10) — otwarcie narady w Prezydium Rady Ministrów — przemówienie Pana Prezesa Rady Ministrów Marjana

Zyndram-Kościątkowskiego, przemówienie programowe Pana Wicepremiera i Ministra Skarbu Eugenjusza Kwiatkowskiego, przemówienia Panów Ministrów: Rolnictwa i Ref. Roln. Juljusza Poniatowskiego oraz Przemysłu i Handlu Romana Góreckiego. Godz. 13 - 16.30 — przerwa obiadowa. Godz. 16.30 - 19 — przemówienia Panów Prezesów: Związku Izb Przemysłowo - Handlowych Czesława Klarnera, Związku Izb i Organizacyj Rolniczych Kajetana Morawskiego, Związku Banków w Polsce Wacława Fajansa, Związku Izb Rzemieślniczych Antoniego Snopeczyńskiego.

Sobota, dn. 29 lutego (godz. 10) — obrady komisji: 1) rynku pieniężnego i kredytu (w Banku Gospodarstwa Krajowego), 2) obciążeń publicznych (w Min. Skarbu), 3) obrotu towarowego (w Min. Przem. i Handlu), 4) zagadnień rentowności, inicjatywy prywatnej i inwestycji publicznych (w Prezydium Rady Ministrów).

Niedziela, dn. 1 marca (godz. 19) — przyjęcie uczestników narady przez Pana Prezesa Rady Ministrów; pozatem w dniu tym odbędą się krótkie posiedzenia komitetów, redagujących wnioski, wypracowane na komisjach.

Poniedziałek, dn. 2 marca (godz. 10) — zgromadzenie plenarne: sprawozdania przewodniczących komisji, przyjęcie rezolucyj i zamknięcie obrad przez Pana Wicepremiera E. Kwiatkowskiego.

Przewodniczy naradzie gospodarczej Pan Wicepremier i Minister Skarbu. Do prezydium narady gospodarczej wchodzi: Prezes Związku Izby Przemysłowo-Handlowych, Prezes Związku Izby Organizacji Rolniczych, Prezes Związku Izby Rzemieślniczych, przedstawiciel bankowości, Panowie Ministrowie: Rolnictwa i Ref. Roln. oraz Przemysłu i Handlu.

Poszczególne komisje narady zajmą się rozważaniem następujących zagadnień:

Komisja I rynku pieniężnego i kredytu: a) wkłady w bankach państwowych i prywatnych, b) kredyt krótkoterminowy, c) procedura egzekucyjna, d) kredyty rolnicze, e) kredyt długoterminowy;

Komisja II obciążeń publicznych: a) podatki państwowe, b) zadania i środki samorządu terytorjal-

nego, c) obciążenia rolnictwa, d) ubezpieczenia społeczne;

Komisja III obrotu towarowego: A) Obrót zagraniczny: a) polityka obrotu zagranicznego, b) organizacja i administracja handlu zagranicznego, c) środki wzmoczenia wywozu, d) inne zagadnienia handlu zagranicznego; B) Obrót wewnętrzny: a) polityka i organizacja handlu wewnętrznego, b) finansowanie obrotu, c) inwestycje handlowe, d) obrót artykułami rolniczymi, e) preferencje dla surowców krajowych, f) wyszkolenie handlowców;

Komisja IV zagadnień inicjatywy prywatnej, rentowności i inwestycji publicznych: a) środki pobudzenia inicjatywy prywatnej, b) sprawa rentowności w życiu gospodarczym, c) inwestycje publiczne.

Jako referenci wystąpią: w Komisji I, kredytowej — PP.: Prezes Związku Banków Dr. Fajans i Prezes Wołyńskiej Izby Rolniczej Krzyżanowski; w Komisji II, obciążeń publicznych — PP. Posłowie: Hołyński, Łubieński i Światopełk - Mirski; w Komisji III, obrotu towarowego — PP.: Dyr. Związku Eksporterów Zboża Domański, Dyr. Izby Przem. - Handl. w Katowicach Drozdowski, ze Związku Izby i Org. Roln. P. Iwaszkiewicz, Dyr. Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych Nowakowski, Pos. Sikorski z Poznania oraz P. Taubenfeld ze Związku Izby Przemysłowo-Handlowych; w Komisji IV, poświęconej sprawom inicjatywy prywatnej, rentowności i inwestycji publicznych — PP.: Jan Morawski z Poznania, Stypiński, Sławiński i Przedpełski.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PRZEMÓWIENIE PANA PREMJERA M. ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKIEGO NA PLENUM SEJMU¹⁾

Na wstępie Pan Premier zaznacza, iż obecne jego przemówienie będzie niejako sprawozdaniem z dokonanych prac na podstawie pełnomocnictw. Zapowiedzi, dotyczące walki z deficytem budżetowym, utrzymania waluty, akcji zniżki cen, odciążenia wsi, akcji oszczędnościowej, dalszego konsekwentnego wykonywania polityki deflacyjnej — zostały spełnione. Dzieło naprawy gospodarczej zostało zaczęte i wymaga dalszej wytężonej pracy przy współdziałaniu Izby i społeczeństwa. Cztery miesiące wytężonej pracy Rządu pozwoliły spełnić zapowiedzi. Pan Premier przechodzi do omawiania najważniejszych z 44 wydanych dekretów. Równocześnie z działalnością dekretową Rząd przygotował projekty ustaw, z których 28 wejdzie pod obrady Sejmu. Pan Premier stwierdza, że zaufanie do trwałości najistotniejszych elementów życia gospodarczego wzrosło, a niepokojące objawy, których byliśmy świadkami kilka miesięcy temu — znikły. Na rynku pieniężnym wyraziło się to w zahamowaniu tendencji tezauryzacyjnych. Działalność gospodarcza Rządu, zrównoważenie budżetu Państwa, dobra sytuacja waluty — okazały swój wpływ. Na podkreślenie zasługuje, że deficyt budżetowy, który jeszcze w czerwcu r. ub. wynosił przeszło zł 30 miljn., zmniejszając się stopniowo — w styczniu r. b. wyniósł już tylko zł 9½ miljn. Jednocześnie sytuacja kasowa wykazuje poprawę, a niektóre zadłużenia Skarbu zostały zlikwidowane. Omawiając bieżące prace gospodar-

cze, Pan Premier podkreśla rolę, jaką czynniki psychiczne, kwestja zaufania — odgrywają w życiu gospodarczym. Objawy tego kryzysu psychicznego Pan Premier określa jako groźniejsze od kryzysu gospodarczego. Sięgając do początków państwowości polskiej — musimy zaobserwować, że inicjatywa prywatnego kapitału była nikła, a nierzadko kapitał ten uciekał zagranicę. Rzeczy konieczne, których było tyle, musiało przedsiębrać Państwo. Stąd etatyzm zaczął się rozwijać i kwitnąć, aż obecnie musimy poddać kontroli i zbadaniu tę ingerencję Państwa jako przedsiębiorcy w życie gospodarcze. Pozwoli to osmielić inicjatywę prywatną, a zatem i ożywić życie gospodarcze, gdy prywatny przedsiębiorca przekona się, że Państwo uznaje dla siebie za obowiązek ułatwienie wszelkiej inicjatywy i twórczej pracy w zakresie gospodarczym. Przyczyną kryzysu psychicznego jest defetystycznie szerzony pogląd, nieodpowiadający rzeczywistości, że życie nasze gospodarcze zamiera, że staczymy się po jakiejś równi pochyłej. Jest to notoryczna nieprawda, a w takim nastroju nie może się rodzić żaden poważny, twórczy wysiłek. Pan Premier stwierdza, że daleki jest od twierdzenia, że kryzys gospodarczy mamy poza sobą, ale wyraża przekonanie, że najsilniejsze jego przejawy mamy poza sobą. Zabiegi i prace Rządu pozwolą w obecnej sytuacji na zwiększenie obrotów gospodarczych, a więc poprawę sytuacji. W obecnym stanie gospodarki nad Państwem ciąży przeludnienie wsi, które wyraża się liczbą paromiljonową. Zaradzić temu skutecznie należy przez wyzyskanie możliwości, jakie tkwią w przebudowie ustroju rolnego. Toteż ruch parcelacyjny stawia Pan Premier w rzędzie zagadnień ważnych i pilnych. Obecny czas

¹⁾ Wygłoszone dn. 17 lutego 1936 r. Podajemy tu streszczenie momentów gospodarczych exposé.

niskich cen ziemi nadaje się szczególnie do ruchu parcellacyjnego. Kładąc nacisk na zdrowy rozwój wsi, nie należy lekceważyć rozwoju przemysłu i handlu, którego współdziałanie ze wsią jest jednym z warunków uzdrowienia gospodarki narodowej. Ale przemysł musi produkować tanio i masowo w nastawieniu na wielkie, niewykorzystane możliwości rynku wewnętrznego. Pan Premier porusza sprawę naszej pracy na morzu i podkreśla, że 74% naszego obrotu z zagranicą przechodzi przez oba porty naszego obszaru celnego. Pan Premier przechodzi do omawiania projektowanych w 1936 r. inwestycji. Plan tych inwestycji, których finansowanie opiera się na części Pożyczki Inwestycyjnej, na Funduszu Pracy, oraz na pewnych możliwościach kredytowych, pozwoli łącznie z przewidywanym ruchem inwestycyjnym prywatnym—zatrudnić dodatkowo 100 tysięcy ludzi. Inwestycje tylko częściowo rozwiążą sprawę bezrobocia, które rejestruje ok. 400 tys. osób, poszukujących pracy, nie licząc bezrobocia na wsi. Bezrobocie ma głębsze przyczyny i nie może być rozwiązane zatrudnieniem przy inwestycjach: przyczyny jego tkwią w stosunkach populacyjnych, w niedomaganiach ustroju rolnego, w wolnym tempie rozwoju przemysłu, w zamknięciu możliwości emigracyjnych. Jednocześnie rośnie u nas bezrobocie i liczba zatrudnionych, choć jest ona bardzo niska wobec szybkiego przyrostu młodych rąk do pracy. Poprzez ożywienie życia gospodarczego na każdym odcinku, poprzez przebudowę ustroju rolnego, poprzez zwiększenie wymiany między wsią i miastem — stale i usilnie Rząd będzie dążył do zwiększenia zatrudnienia jako zagadnienia o zupełnie zasadniczym znaczeniu.

W dalszym ciągu przemówienia Pan Premier obszernie omówił m. in. sprawy, związane z wprowadzeniem w życie nowej Konstytucji, sprawy armji, współpracy z Parlamentem i ze społeczeństwem, sprawę podniesienia kultury wsi, zasady naszej polityki zagranicznej i narodowościowej, sprawy samorządu oraz reorganizacji administracji.

PRZEMÓWIENIE PANA MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH J. PONIATOWSKIEGO NA PLENUM SEJMU ¹⁾

Pan Minister przypomina na wstępie, że w r. ub. Rząd podjął na odcinku rolniczym prace, zmierzające do ograniczenia i zatrzymania dalszego spadku dochodu rolniczego. Był to program minimalny, ale dziś trzeba przyznać, że został on wypełniony. Pewne cechy poprawy sytuacji na wsi dają się dostrzec nie tylko wskutek zwiększonego dopływu środków pieniężnych w związku z zarobkami, płynącymi z inwestycji, ale i wskutek ułatwień podatkowych oraz rozpoczynającego się usprawnienia akcji zbytu. W poziomie cen I połowa 1935 r. była niekorzystna, natomiast jesień tego roku przyniosła wyraźną poprawę cen produktów hodowlanych oraz pewnych produktów specjalnych, zwłaszcza naslon oleistych, których eksport wzrósł. W związku z napływem środków pieniężnych na wieś — poprawiły się wpłaty do Banku Rolnego. W tym wypadku należy podkreślić, że przyczyniło się do tego urealnienie należności, które doprowadzone zostały do poziomu, pozwalającego dłużnikowi — acz z wielkim trudem — myśleć o wywiązywaniu się z zobowiązań. Jako symptom pewnej korzystnej zmiany w sytuacji wsi — jest do zanotowania wzmożenie pokupu na ziemię z parcelacji. Podniosły się również wpłaty podatkowe, nastąpiła poprawa dochodowości na rynku drzewnym. Mnogość tych korzystniejszych zmian pozwala mniemać, że stoimy u progu korzystniejszej zmiany. W dziedzinie obrotów towarowych podkreślić należy ich zróżniczkowanie, co nastąpiło przede wszystkim wskutek mniej jednostronnego popierania wywozu żyta, toteż przy zmniejszonym wywozie

żyta wywozimy innych produktów znacznie więcej niż poprzednio.

To zróżniczkowanie obrotów jest wynikiem polityki rozkładania ryzyka i unikania jednostronności oraz wyszkania wszystkich możliwości sprzedaży czy to na rynku wewnętrznym, czy zagranicznym. Rząd stosuje równoległe szereg środków, zmierzających ku poprawie w rolnictwie, są one, skoordynowane, każdy z nich działa na skromnym odcinku razem zaś mogą spowodować dostrzegalną i odczuwalną zmianę. Przy zabiegach gospodarczych, zmierzających ku poprawie sytuacji na wsi — nie należy spuszczać z oka działania organicznego, obejmującego całość jej bytu. Wieś ma swoje własne życie i własne prawa tak wielkie, jak wielką część narodu stanowi ludność wiejska. Ważne jest nie tylko to, co wieś sprzedaje, ale i co konsumuje. Wysiłki, zmierzające kosztem dodatkowej pracy i produkcji do pozostawienia dodatkowej ilości produktów na wsi na potrzeby własnej konsumpcji, są wysiłkami celowymi. Możemy stwierdzić, że konsumpcja własna wsi wzrosła. Przechodząc do zagadnienia przeludnienia wsi, Pan Minister stwierdza, że trudno mierzyć to przeludnienie jakąś liczbą absolutną, gdyż jest ono zależne od poziomu gospodarki. Podniesienie tego poziomu jest możliwe, nawet niezależnie od czynników zewnętrznych, poprzez własny wysiłek i własną umiejętność wsi. Decydującym czynnikiem nie jest tu czynnik materialny, lecz kulturalny. Gdy uprzytomnimy sobie, jaka fala pieniądza w latach gospodarczo pomyślnych dopływała do wsi, i gdy stwierdzić musimy, że z fali tej nie lub prawie nie trwałego nie pozostało — to dojdziemy do wniosku, że nie czynniki materialne odgrywają decydującą rolę w dźwignięciu się wsi, w jej wzniesieniu się na wyższy poziom życia, w lepszym przysposobieniu do walki z życiem. Podstawą przyszłości wsi jest człowiek ze swym poziomem kulturalnym. Przed 2 dniami Pan Premier Kościółkowski stwierdził, że Rząd nie traktuje zjawisk życia rolniczego tylko pod znakiem zażegnania klęski kryzysu, że staje do pracy nad rozwiązaniem zagadnień życia wsi i jej kultury, do pracy nad związaniem wsi z Państwem. Prace nad poprawą materialną i wysiłki, zmierzające do podniesienia kultury wsi — stanowią całość, związaną w sobie. Mówiąc o pracy wykonawczej Ministerstwa, Pan Minister podkreśla, jak wielkie znaczenie przywiązuje do współpracy administracji z samorządem gospodarczym i terytorjalnym, która stale się rozwija i pozwala na stale zmniejszanie etatów. Następnie Pan Minister oświetlił szczegółowo gospodarkę Lasów Państwowych oraz odparł podnoszone przeciwko niej zarzuty.

PRZEMÓWIENIE PANA MINISTRA KOMUNIKACJI J. ULRYCHA NA PLENUM SEJMU ¹⁾

Na wstępie Pan Minister podkreśla, że spośród zagadnień komunikacyjnych omówi obecnie na pierwszym miejscu kwestję inwestycji, gdyż waga ich przekracza ramy resortowe i może mieć poważny wpływ dla ożywienia gospodarczego. Podstawę dla przeprowadzenia tych inwestycji stanowi budżet oraz program, uchwalony przez Komitet Ekonomiczny Ministrów, w oparciu o środki budżetowe i pozabudżetowe. Ze środków pozabudżetowych przeznaczają się: zł 60 miljn. na inwestycje kolejowe, zł 35 325 tys. — na inwestycje drogowe i zł 8 miljn. — na inwestycje wodne. Poza to na warunkach kredytowych zużyte zostaną kwoty zł 15 miljn. na inwestycje kolejowe, zł 18 miljn. — na drogowe i zł 35 miljn. — na wodne. Program prac inwestycyjnych przewiduje m. in.: wykonanie budowy 3 linii kolejowych rozpoczętych: Sierpc—Toruń, Sierpc — Brodnica i Zegrze — Wyszaków o łącznej dłu-

¹⁾ Wygłoszone dn. 19 lutego 1936 r.

¹⁾ Wygłoszone dn. 20 lutego 1936 r.

gości 170 km, budowę stacji: Warszawa - Główna, Warszawa - Zachodnia i Warszawa - Wschodnia, oraz roboty przy przebudowie centralnego dworca, pozatem elektryfikację podmiejskich odcinków. Jeśli chodzi o inwestycje drogowe — to przewiduje się budowę 77 km dróg państwowych, głównie na ziemiach wschodnich, most stalowy pod Włocławkiem, most pod Plockiem oraz szereg innych robót mostowych. Ponadto kontynuowane będą już rozpoczęte roboty przy naprawie nawierzchni na drogach, łączących stolicę z ośrodkami gospodarczymi, przyczem chodzi tu o roboty już rozpoczęte. Z prac wodnych wymienić należy prowadzenie prac przy budowie zapór na Sole, w Porąbce, na Dunajcu i na Brynicy. Oczywiście, że przewidziany program prac — nie odpowiada potrzebom, jednak liczyć się należy z możliwościami finansowymi. Nawet tak zakrojony program inwestycji odegrać winien dodatnią rolę przy ożywieniu przemysłu i życia gospodarczego. Pan Minister omawia akcję zniżek taryfowych i podkreśla, że zmniejszone dochody kolei z tytułu zniżek towarowych określić można na ok. zł 78 miljn., do tego dochodzą zniżki taryfy osobowej. Bezpośredni efekt tych obniżek narazie jest dla kolei ujemny, np. wpływy w styczniu r. b. w porównaniu ze styczniem r. ub. są w przewozach osób mniejsze o 3·8%, w przewozie towarów o 11·1%. Należy oczekiwać, że dalsze miesiące przyniosą pożądany wzrost tych wpływów. Przechodząc do sprawy zadłużenia kolei niemieckich za tranzyt przez Pomorze — Pan Minister wspomina o zmniejszeniu przez nasze koleje tego tranzytu oraz o staraniach o wywindykowanie tych zaległości, które do końca listopada r. ub. wynosiły kwotę zł 67 miljn. Mamy wszelkie dane na zlikwidowanie zaległości oraz na uniknięcie powstawania ich w przyszłości. Pan Minister omawia pracę szerokich mas pracowników kolejowych, poczem podkreśla wysoki poziom bezpieczeństwa na naszych kolejach, który w znacznym stopniu jest do zawdzięczenia pracy ogółu pracowników. W związku z trudną pracą kolejarza oraz surową dyscypliną na służbie — konsekwencje dyscyplinarne na kolei są częstsze niż w innych służbach. W zrozumieniu trudnych warunków pracy oraz licząc na dalszą wytyżoną pracę kolejarzy dla dobra Państwa i kolei — Pan Minister zarządził szeroko zakrojoną akcję złagodzenia skutków kar porządkowych oraz niektórych dyscyplinarnych, umorzenia grzywien i kar pieniężnych i t. d. w stosunku do pracowników kolejowych za uchybienia i przewiny na służbie bez złego zamiaru i chęci zysku.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU. — Dn. 17/II r. b. odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym toczyły się obrady nad sprawozdaniem referenta generalnego budżetu P. Wicemarszałka Miedzińskiego. Wnieiony przez Rząd preliminarz budżetowy ustalał ogółem dochody na kwotę zł 2 237 132 900, wydatki zaś na kwotę zł 2 237 082 900, co dawało kwotę nadwyżki dochodów zł 50 tys. Komisja Budżetowa Sejmu poczyniła szereg zmian w preliminarzu, które spowodowały, że globalna kwota dochodów ustalona została w wysokości zł 2 221 280 440, wydatków zaś w sumie zł 2 221 204 017. Różnica między sumą dochodów, ustalonych w projekcie rządowym, i dochodów, uchwalonych przez Komisję Budżetową, wynosi per saldo zł 15 843 460 mniej. Różnica ta powstała wskutek zmniejszenia przez Komisję Budżetową następujących dochodów: różne dochody administracji państwowej zmniejszono o zł 409 300, wpływ z wymiaru i poboru dodatków komunalnych do podatków państwowych — o zł 2·1 miljn., podatek od lokali i placów budowlanych — o zł 535 tys., odsetki od ruchomego majątku państwowego — o zł 1 373 tys., 10 proc. dodatek do podatku przemysłowego — o zł 4 miljn., podatek od energii elektrycznej — o zł 300 tys., podatek od piwa — o zł 400 tys., opłaty stemplowe — o zł 17 miljn., Państwowy Fundusz Rozbudowy Miast — o zł 12 miljn., Specjalny Rachunek Terenowy — o zł 700 tys., nadzwyczajną daninę majątkową — o zł 12 miljn., dodatki do podatku od cukru — o zł 15 miljn., 10 proc. dodatek do opłat stemplowych i podatków pośrednich — o zł 12 370 tys., 15 proc. dodatek do podatków bezpośrednich i podatku spadkowego

i od darowizn — o zł 37 300 tys., jednocześnie zostały zwiększone wpływy z różnych dochodów administracji o zł 2 113 840, z podatku od nieruchomości — o zł 15 miljn., z podatku przemysłowego — o zł 55 miljn., z podatków od wina — o zł 200 tys., od cukru — o zł 11 795 tys., od drożdży — o zł 2 550 tys., od tłuszczów — o zł 500 tys., od cukru skrobiowego — o zł 150 tys., od olejów mineralnych — o zł 635 tys., z podatku spadkowego i od darowizn — o zł 1 miljn., z Państwowego Funduszu Budowlanego — o zł 6 700 tys., z wpłaty Kolei — o zł 1 miljn. i z wpłaty Lasów — o zł 3 miljn.

Różnica między sumą wydatków, ustaloną przez Rząd w preliminarzu, i uchwaloną przez Komisję Budżetową — wynosi per saldo zł 15 878 883 mniej. Różnica ta powstała ze zmniejszenia następujących wydatków: różnych wydatków administracyjnych o zł 866 950, na klasyfikację gruntów o zł 171 680, na Państw. Fundusz Rozb. Miast i Specjalny Rach. Terenowy o zł 6 700 000, na długi państwowe o zł 31 314 148. Zwiększone zostały natomiast następujące wydatki: różne wydatki administracji o zł 877 390, na klasyfikację gruntów o zł 1 747 680, na Państw. Fundusz Budowlany o zł 6 970 000, na rzeki żeglowne o zł 1 miljn., na powiększenie etatów i plac nauczycielskich o zł 7 800 000, na renty inwalidzkie o zł 500 000, na długi państwowe o zł 2 278 825, na konwersję pożyczek państwowych o zł 2 miljn.

W końcowym wyniku saldo dodatnie budżetu wzrosło o zł 35 423 do zł 85 423. W dyskusji generalnej zabrał głos Pan Premier Kościłkowski, wygłaszając obszernie expose, dotyczące działalności Rządu na polu gospodarczym i politycznym, którego streszczenie — części gospodarze — podane jest wyżej. W dyskusji brali udział następujący Posłowie: Gen. Żeligowski, Nowak, Starzak, Tarnowski, Zubrzycki, Wierzbicki, Hutten-Czapski, Flovar-Rajchman, Mudryj, Wł. Kamiński, Dąbrowski, Pełczyńska, Mróz, Pochmarski, Sommerstein, Łubiński, Hermanowicz, Wymysławski i Morawski.

Dnia 18/II odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym obradowano nad budżetem Prezydenta Rzplitej. Referował Pos. Wojciechowski. Budżet w brzmieniu Komisji Budżetowej był rozpatrzony bez dyskusji.

Następnie Pos. Jedynak referował budżety Sejmu i Senatu. Referent zobrazował całokształt prac biur Sejmu i Senatu, omówił podstawy organizacyjne prac Parlamentu, następnie wniósł o przyjęcie tych budżetów w brzmieniu, uchwalonym przez Komisję Dochody Sejmu wynoszą zł 213 200, wydatki zaś — zł 3 293 000, dochody Senatu — zł 5 100, wydatki zaś — zł 1 456 060. W dyskusji nikt głosu nie zabrał.

Następnie Pos. Śląski referował budżet Kontroli Państwowej. Dochody przewidziane są w kwocie zł 145 000, wydatki zaś — w kwocie zł 4 727 000. W porównaniu z rokiem bieżącym — wydatki zmniejszono ogółem o zł 82 700. W dyskusji zabrał głos Pos. Hermanowicz.

Na temże posiedzeniu Pos. Wojciechowski referował Budżet Prezydium Rady Ministrów. Referent omówił działalność tego urzędu oraz komórek organizacyjnych podległych, poczem wniósł o przyjęcie budżetu. Wydatki wynoszą zł 3 211 000, dochody — zł 2 000. W grupie B — Przedsiębiorstwa przewidziana jest wpłata P. A. T. w wysokości zł 60 000. W dyskusji zabrał głos Pos. Zakrocki.

W końcu na tem posiedzeniu rozpatrywany był budżet Ministerstwa Sprawiedliwości. Referował Pos. Sioda. Referent przedstawił wszechstronnie działalność Ministerstwa i podległych mu organów, poczem wniósł o przyjęcie preliminarza budżetowego w brzmieniu komisijnem. Wydatki wynoszą kwotę zł 86 miljn., z których na zarząd centralny wypada zł 2 144 960, na wymiar sprawiedliwości — zł 57 095 100, na więziennictwo — zł 21 513 000; dochody wynoszą: zł 38 680 900 — wymiar sprawiedliwości, zł 822 100 — zarząd centralny, razem zł 40 miljn. W dyskusji zabierali głos Posłowie: Michałowski, ks. Lubelski, Wolański, Jahoda-Żółtowski, Olszewski, Kronebl. Hyla, Zakrocki, poczem przemówił P. Wiceminister Sieczkowski, który odpowiadał na zarzuty, podniesione w dyskusji.

Dnia 19/II Sejm obradował nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. Referował Pos. Kamiński. Referent wstępnie podniósł spadek dochodu w rolnictwie. Co się tyczy oddłużenia — to jeśli chodzi o odcinek kredytu krótkoterminowego u osób prywatnych i u instytucji — to dotychczasowa akcja wydaje się być zadowalająca, natomiast posunięcia na odcinku kredytu długoterminowego prywatnego, obligacyjnego, meljoracyjnego i kredytu w listach zastawnych P. B. R. — nie są jeszcze wystarczające. Referent omawia poszczególne działy rolnictwa i warunki ich pracy i rozwoju, poczem przechodzi do sprawy

gospodarki w Lasach Państwowych, którą uważa za dodatnią. Przechodzi następnie do omawiania sytuacji Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. Wpływy jego ustaliły się na wysokości zł 21 miljn. rocznie. Koszt robót znacznie staniał. Referent omawia sprawę parcelacji. Zapas ziemi, jaki na podstawie ustawy o wykonaniu reformy rolnej istnieje, wynosi 1 320 000 ha, co jest niewiele i musi być użyte celowo i oszczędnie. Dla dalszej akcji musi być urealniona ustawa o przejmowaniu na cele parcelacji ziemi za podatki i należności skarbowe i samorządowe oraz musi być przyspieszone przejmowanie na cele parcelacji majątków nadmiernie zadłużonych. Referent wniósł o przyjęcie budżetu Ministerstwa w brzmieniu, przyjętem przez Komisję. W dyskusji przemawiał Pan Minister Poniatowski, którego przemówienie podajemy osobno, oraz Posłowie: Karśnicki, Hyla, Tarnowski, Wierzbicki, Jedynak, Zeligowski, Kozłowski, Formela, Terszakowec, Hutten-Czapski, Dębicki, Szymański, Długosz, Koziński, Zaklika, Bogusz, Tymoszenko, Szetela, Chyb, Wanke, Sobczyk, Michalski, Donimirski, Ostafin.

Dnia 20/II odbyło się posiedzenie Sejmu, na którym referat o budżecie Ministerstwa Spraw Wojskowych wygłosił Pos. Duch, który, omówiwszy pracę armji, wniósł o przyjęcie budżetu tego bez zmian. Wydatki wynoszą zł 768 miljn., w tem: na administrację zł 759 750 000, na dopłatę do przedsiębiorstw i zakładów wojskowych zł 8 250 000; dochody wynoszą zł 3 617 000. Przemawiał Pan Minister Gen. Dyw. Kasprzycki. W dyskusji nikt głosu nie zabierał.

Następnie budżet Ministerstwa Poczty i Telegrafów referował Pos. Sikorski. Wydatki Ministerstwa wynoszą zł 1 917 000, dochody zaś zł 4 200. Przedsiębiorstwo Polska Poczta, Telegraf i Telefon przewiduje wpłatę do Skarbu w wysokości zł 40 100 000. Wpływy przedsiębiorstwa wynoszą zł 179 400 000, rozchody zaś — zł 139 300 000; do tego jednak dochodzi kwota na inwestycje pocztowe w wysokości zł 20 210 600. W dyskusji wzięli udział Posłowie: Walewski i Bilak.

Następnie Pos. Starzak referował budżet Ministerstwa Komunikacji. Budżet administracji po stronie dochodów wynosi zł 28 500 000, w tem: Fundusz Drogowy zł 26 300 000 i Fundusz Drogowy Pożyczkowy zł 500 000; po stronie rozchodów — zł 42 500 000, w tem: Fundusz Drogowy zł 25 500 000 i Fundusz Drogowy Pożyczkowy zł 500 000. Bilans P. K. P. za 1934 r. wykazuje w aktywach i pasywach kwotę zł 8'3 miljard. Wartość majątku kolejowego wynosi w tem kwotę zł 8'0 miljard. Plan finansowo-gospodarczy P. K. P. na 1936 r. ustala wpływy zwyczajne zł 894 miljn., rozchody zaś: zwyczajne — zł 815 miljn., nadzwyczajne — zł 4 miljn. Nadwyżka wpływu — zł 75 miljn. stanowi wpłatę do Skarbu Państwa. Referent omówił szczegółowo budżet administracji, sytuację finansową P. K. P., politykę taryfową, służbę ruchu, służbę drogową, służbę mechaniczną, gospodarkę zasobową, służbę sanitarną, koleje wąskotorowe, sprawy organizacyjne, gospodarkę personalną, komunikację samochodową, lotnictwo cywilne, turystykę oraz sprawy inwestycyjne. W dyskusji przemawiał Pan Minister Ulrych, którego przemówienie podajemy osobno, oraz Posłowie: Kobyłecki, Gdula, Matusiak, Hermanowicz, Żyborowski, Dostych, Krzeczunowicz, Wąsik, Kroehl, Łazarski i Zawalykut.

PRACE KOMISJI BUDŻETOWEJ SENATU. — Dnia 13/II r. b. Komisja Budżetowa Senatu w referacie Sen. Beczkowicza rozpatrywała preliminarz budżetowy Min. Wyzn. Rel. i Oświecenia Publ. W czasie dyskusji przemawiał Pan Minister Świętosławski, który szczegółowo zobrazował całokształt zagadnień, dotyczących szkolnictwa, oraz przedstawił wylizne swego programu.

Dnia 14/II toczyły się obrady nad budżetem Min. Przemysłu i Handlu. Referował Sen. Heiman-Jarecki. Na wstępie zabrał głos Pan Minister Przemysłu i Handlu Gen.

Górecki, którego przemówienie podane było w zesz. 7 tygodnika. Referent zobrazował sytuację gospodarczą świata i Polski. Zdaniem referenta, kryzys w krajach bloku szterlingowego minął. Polska znajduje się w fazie wzrastających obrotów. Kryzys ma charakter kryzysu konjunkcyjnego i został przedłużony interwencją, czyli t. zw. walką z kryzysem. Odnośnie karteli — jako twórców protekcjonizmu gospodarczego — referent uważa, że każdy kartel zmierza do ograniczenia konkurencji, i że zniesienie karteli byłoby postępem gospodarczym. Referent omawia sprawę handlu i podnosi, że eksport nasz kuleje wskutek niedorozwoju handlu. Zagadnienie odatyzowania Państwa ma duże znaczenie dla gospodarki narodowej. Referent omawia działalność niektórych przedsiębiorstw państwowych, np. Polminu. Do budżetu referent zgłosił szereg poprawek. Przemawiali Senatorowie: Karszo-Siedlewski, Kleszczyński, Pawelec, Fudakowski, Zarzycki, M. Malinowski, Kozłowski, Beczkowicz, Evert, Bobrowski.

Dnia 18/II Sen Karszo-Siedlewski referował budżet monopolów. Referent omówił działalność poszczególnych monopolów. Niezgłaszając żadnych poprawek, zaproponował przyjęcie budżetu w brzmieniu, uchwalonem przez Komisję Sejmu. W dyskusji zabrali głos Senatorowie: Bisping, Heiman-Jarecki, Kleszczyński, Gwiżdż, M. Malinowski, Bobrowski, Beczkowicz. Na końcu posiedzenia zabrał głos Pan Minister Kwiatkowski, który stwierdził, że w pracach monopolów w ostatnich czasach nastąpiła wybitna poprawa, wpłaty do Skarbu wzrastają w stosunku do obrotów. Pan Minister zatrzymuje się dłużej przy kwestji salin, poczem omawia politykę sprzedażną monopolów i odpowiada na zarzuty w dyskusji.

Dnia 19/II był rozpatrywany budżet Min. Spraw Wewnętrznych. Referował Sen. Rdułtowski. Po omówieniu prac tego resortu, referent wniósł o przyjęcie budżetu w brzmieniu, uchwalonem przez Komisję Budżetową Sejmu. W dyskusji udział brali Senatorowie: Rostworowski, Kozłowski, Kleszczyński, Pawelec, Łucki, Radziwiłł, Malinowski, Malski, Zarzycki, Fudakowski, Macieszyna, Beczkowicz, Rudowski, Evert, Łucki. Na tem posiedzeniu zabrał głos Pan Minister Raczkiewicz, wygłaszając exposé o polityce wewnętrznej Rządu.

Dnia 20/II na posiedzeniu Komisji Budżetowej w referacie Sen. Bispinga obradowano nad budżetem długów Państwa. Referent wniósł o przyjęcie budżetu tego działu w brzmieniu Komisji Budżetowej Sejmu oraz wyraził poglądy, dotyczące skoncentrowania spraw obsługi długów. Przemawiali Senatorowie: Kozłowski i Rostworowski.

Na temże posiedzeniu rozpatrzono w referacie Sen. Fudakowskiego budżet Min. Skarbu. Stwierdzając organiczną łączność budżetu Państwa ze stanem gospodarczym kraju, referent podkreśla wagę ustalenia i wykonania planu gospodarczego, poczem przechodzi do sprawy likwidowania działalności gospodarczej Państwa jako przedsiębiorcy. Referent omawia sytuację poszczególnych działów gospodarstwa narodowego oraz ich obciążenia podatkowe. W sprawie preliminarza referent zgłasza wniosek o przywrócenie w budżecie 1936/37 kwoty zł 5 miljn. na pomoc przy zawieraniu układów konwersyjnych wierzytelności rolniczych.

Na posiedzeniu dn. 20/II — w dalszym ciągu — Sen. Karszo-Siedlewski referował budżety: Zakładu Emerytalnego i Mennicy Państwowej. Przemawiał Pan Minister Kwiatkowski, który scharakteryzował obecne warunki gospodarcze Polski, konstatując wielką ilość potrzeb w Państwie. Szczególnie podkreślona została sprawa zwiększenia zatrudnienia. W sprawie budżetu Pan Minister rodnął, że w całości budżetu ok. zł 450 miljn. idzie na działalność produktwną. W dyskusji udział wzięli Senatorowie: Kozłowski, Barański, Rdułtowski, Macieszyna, Heiman-Jarecki, Radziwiłł, Malski, Kleszczyński i Łucki.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W STYCZNIU 1936 R. — Sytuacja w przemyśle węglowym w styczniu kształtowała się nadal niekorzystnie pod wpływem wyjątkowo łagodnej zimy, co w wyniku spowodowało spadek zbytu węgla w kraju.

Wskutek większej o 2 liczby dni roboczych (25 wobec 23) ogólne wydobycie wzrosło o 2'36%, natomiast natężenie produkcji, t. j. przeciętne dziennie wydobycie — w związku z większą liczbą dni roboczych — zmalało o 5'56% i wynosiło ok. 102'5 tys. t. W przemyśle koksarskim nastąpiło pogorszenie zarówno w zakresie produkcji, jak i zbytu ogólnego. W przemyśle brykietarskim przy zwiększonej pro-

dukeji zbyt ogólny utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca.

Liczba w tym czasie — wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejon węglowy	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1 911	1 047	687	702
Dąbrowski	492	289	140	348
Krakowski	152	128	—	109
Razem:	2 555	1 464	827	1 159
Grudzień 1935	2 496	1 474	779	1 145
Styczeń 1935	2 758	1 592	799	1 694

Z danych tego zestawienia wynika, że wydobywanie węgla w styczniu wzrosło o 59 tys. t w porównaniu z grudniem 1935 r., pozostając niższe o 203 tys. t od wydobycia w styczniu 1935 r. Zaznaczyć przytem należy, że wzrost wydobycia nastąpił w styczniu w rej. śląskim i dąbrowskim, natomiast w rej. krakowskim wydobycie nieznacznie spadło. Przeciętne dzienne wydobywanie w styczniu wynosiło 102,5 tys. t, — wobec 108,5 tys. t w grudniu 1935 r., a zatem zmalało o ok. 6 tys. t.

Ogólny zbyt węgla kamiennego w styczniu wzrósł o 38 tys. t w porównaniu z grudniem 1935 r. Ponieważ zbyt w kraju zmalał, a eksport wzrósł — przeto w ustosunkowaniu zbytu krajowego do eksportu nastąpiło przesunięcie na korzyść eksportu; mianowicie, zbyt w kraju zmalał do 63,90%, a eksport wzrósł do 36,10% (odpowiednie liczby dla grudnia r. ub. wynosiły 65,42% i 34,58%).

Zbyt krajowy węgla kamiennego w styczniu zmalał w stosunku do grudnia r. ub. o 10 tys. t, czyli o 0,68%, natomiast w porównaniu ze styczniem 1935 r. zmalał o 128 tys. t.

Udział poszczególnych grup odbiorców w styczniu w porównaniu z grudniem 1935 r. przedstawia się następująco:

	Grudzień 1935		Styczeń 1936	
	tys. tonn	%	tys. tonn	%
Przemysł	741	50,27	752	51,37
Koleje żelazne	295	20,01	266	18,17
Pozostali odbiorcy (przeważnie węgiel dla opału domow.)	438	29,72	446	30,46
Razem:	1 474	100,00	1 464	100,00

Jak wynika z powyższego zestawienia, na spadek zbytu krajowego wpłynęło zmniejszone zapotrzebowanie ze strony kolei, odbiór bowiem węgla ze strony przemysłu oraz węgla opałowego nie wykazał poważniejszych odchyłań. Odbiór węgla ze strony przemysłu wynosił 752 tys. t — wobec 741 tys. t w grudniu, a zatem wzrósł o 11 tys. t (1,48%). Na wzrost odbioru węgla wpłynęło głównie zwiększenie zapotrzebowania ze strony przemysłu hutniczego, rolnictwa łącznie z jego przemysłami przetwórczymi, oraz — w nieco mniejszym stopniu — przemysłu papierniczego. Poważny natomiast spadek zbytu cechował przemysł, związane z ruchem budowlanym, a przede wszystkim cementowy, ceramiczny łącznie z cegielniami i wapiennikami. Zakończenie kampanji produkcyjnej w cukrowniach wpłynęło również na zmniejszenie odbioru węgla przez tę gałąź przemysłu. Odbiór węgla ze strony pozostałych gałęzi przemysłu w styczniu r. b. w porównaniu z grudniem r. ub. nie wykazał znaczniejszych odchyłań.

Eksport³⁾ węgla kamiennego w styczniu — w związku z większą o 2 liczba dni roboczych w porównaniu z grudniem — wzrósł o 48 tys. t (6,16%) i wynosił 827 tys. t, przewyższając o 28 tys. t wywóz w analogicznym miesiącu 1935 r.

Zapasy węgla na zwalach kopalnianych w miesiącu sprawozdawczym wzrosły o 14 tys. t.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego, w styczniu zmalała o 1 146. Załoga robotnicza najsilniej zmniejszyła się w rej. śląskim, a w znacznie mniejszym stopniu w pozostałych rejonach.

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalni i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalni, na deputaty oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

³⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 6/1936, str. 180.

Rejony	Grudzień 1935	Styczeń 1936
Śląski	46 307	45 280
Dąbrowski	18 190	18 054
Krakowski	6 579	6 496
Razem:	71 076	69 830

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego fob Gdynia/Gdańsk w związku z obawami niektórych odbiorców zagranicznych, liczących się z możliwością konfliktu w brytyjskim przemyśle węglowym na tle wysuniętego przez związki robotnicze żądania podwyżki płac — kształtowały się zwyklowo i wynosiły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego sh 10/- + 13 9.

Frachty morskie na przewóz węgla utrzymały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca, prócz frachtów do portów morza Śródziemnego, które po przejściowej niższej w II połowie grudnia ponownie wykazały tendencję zwyklową. Za statek ok. 3 000 tonn płacono: Sztokholm, Göteborg 4/6, Kopenhaga, Aarhus 4/9, Tromsøe 6/-, Oslo 5/6, Bergen 6/-, Drondjem, Stavanger 5/9, Helsingfors 5/3, Ryga 4/6, Reval 4/6, Rouen fr. 25, Bordeaux, Nantes 29, Nice sh 10/6, Rotterdam, Amsterdam 5/3, Antwerpja 4/9, Barcelona 10/6, Algier/Bona, Philippeville 9/6, Sfax-Oran, Malta 8/6, Wenecja 10/3, Livorno-Spezja, Livorno-Savona 10/-, Buenos Aires 10/-, Rio de Janeiro 10/-, porty Jugosławji 10/6.

Produkcja koksu w styczniu wynosiła 123 310 t — wobec 124 674 t w grudniu r. ub., a zatem zmalała o 1 364 t (1,09%). Natężenie produkcji, t. j. przeciętna dzienna wytwórczość, przy tej samej liczbie dni co i w miesiącu poprzednim, zmalała nieznacznie. Ogólny zbyt koksu wynosił w styczniu 127 922 t — wobec 129 850 t w grudniu r. ub., t. j. o 1 928 t (1,48%) mniej. Zaznaczyć należy, że na zmniejszenie zbytu wpłynęło zmniejszenie odbioru zagranicą (20 343 t — wobec 26 174 t, t. j. o 5 831 t, czyli o 22,28% mniej), odbiór bowiem w kraju wzrósł (z 103 676 t — do 107 579 t, t. j. o 3 903 t, czyli o 3,76%). Co się tyczy zbytu krajowego, to udział poszczególnych grup odbiorców nie uległ poważniejszej zmianie, w dziedzinie zaś eksportu wskazać należy na spadek wywozu do Szwecji. Ponieważ ogólny zbyt koksu łącznie z zużyciem własnym koksierń był większy niż produkcja, przeto zapasy koksu w miesiącu sprawozdawczym uległy dalszemu zmniejszeniu i wynosiły 202 992 t. Załoga robotnicza koksierń wynosiła w styczniu 1946 robotników, t. j. zmalała o 7 robotników.

Produkcja brykietów w styczniu r. b. w porównaniu z grudniem r. ub. wzrosła o 963 t i wynosiła 17 871 t, natomiast zbyt ogólny utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca. Ponieważ ogólny zbyt brykietów łącznie z zużyciem własnym był mniejszy od produkcji przeto zapasy wzrosły i wynosiły w końcu miesiąca sprawozdawczego 3 838 t. Załoga robotnicza brykietierń zmalała w styczniu o 29 robotników i stanowiła 164 robotników.

EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W I POŁOWIE LUTEGO

1936 R. w porównaniu z przeciętną za połowę stycznia — mimo większej o 1/2 liczby dni roboczych (13 wobec 12 1/2) — zmalał o 102 tys. t i wynosił 312 tys. t. Przeciętna dzienna wysyłka węgla łącznie z węglem okrętowym wynosiła w I połowie lutego 24 tys. t — wobec 33 tys. t w I połowie stycznia, a zatem zmalała o 9 tys. t. Dzienna wysyłka z rej. śląskiego wynosiła 21 tys. t, z rej. dąbrowskiego 8 tys. t. Spadek wywozu dotyczył obydwóch rejonów eksportujących, przyczem z rej. śląskiego wywieziono 269 tys. t, a zatem o 75 tys. t mniej, a z rej. dąbrowskiego — 43 tys. t, czyli o 27 tys. t mniej.

Na rynki środkowo-europejskie wywieziono 28 tys. t, czyli o 6 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę stycznia. Spadek wywozu dotyczył tylko Austrii w związku z dalszym ograniczeniem kontyngentu importowego.

Eksport na rynki skandynawskie zmalał o 48 tys. t, przyczem spadek wywozu dotyczył wszystkich krajów, objętych tą grupą rynków, prócz Norwegii, do której nieznacznie wzrósł. Poważny spadek wysyłek do Szwecji został spowodowany ostatecznym rozrachunkiem ilości wwiezionych w związku ze zbliżającym się terminem expiracji polsko-szwedzkiego porozumienia między polskimi eksporterami i szwedzkimi importerami.

Na rynki bałtyckie w okresie sprawozdawczym nie eksportowano.

Na rynki zachodnio-europejskie wyeksportowano ogółem 84 tys. t, czyli o 6 tys. t mniej. przyczem spadek dotyczył wszystkich krajów, objętych tą grupą rynków, prócz Francji

Eksport na rynki południowo - europejskie wynosił zaledwie 35 tys. t, t. j. o 20 tys. t mniej w porównaniu z 1 połową stycznia, co tłumaczy się całkowitem zaprzestaniem wysyłek na prywatny rynek włoski.

Wywóz na rynki pozaeuropejskie kształtował się niekorzystnie — wskutek zaprzestania wywozu do Egiptu.

Wysyłki do W. M. Gdańska, jak również odbiór węgla okretowego w okresie sprawozdawczym w porównaniu z przeciętną za połowę stycznia uległy nieznacznemu pogorszeniu.

Przeładunek w portach Gdynia/Gdańsk w 1 połowie lutego w porównaniu z przeciętną za połowę stycznia zmalał o 62 tys. t i wynosił 308 tys. t, z czego na Gdynię przypada 213 tys. t, czyli o 49 tys. t mniej, a na Gdańsk 95 tys. t, czyli o 13 tys. t mniej.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

SYTUACJA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W STYCZNIU 1936 R. — Wydobyte ropy w styczniu r. b. wynosiło 4 442 cyst. brutto (w grudniu 4 364 cyst.), a mianowicie (w cysternach): w okr. jasielskim 890 (881), drohobyckim*) 3 049 (3 165) i stanisławowskim*) 503 (318). Z tych ilości na ropę marki podstawowej przypadało 2 382 cyst. (2 375) i na marki specjalne 2 060 cyst. (1 989).

Gazów ziemnych wydobyto 43 512 tys. m sześć. (44 521), a mianowicie (w tys. m sześć.): w okr. jasielskim 12 762 (12 966), drohobyckim*) 25 713 (27 788) i w stanisławowskim*) 5 037 (3 767).

Cena ropy bruttowej marki borysławskiej, zakupywanej przez „Polmin”, pozostawała w wysokości niezmięnionej — zł 1 350 za cyst. 10-tonnową.

Za gaz ziemny płacono gr 4.61 (4.62).

Czynnych było w styczniu 756 (755) kopalń ropy i gazów ziemnych, zatrudniających 9 088 robotników (9 173).

Nowych otworów uruchomiono — podobnie, jak w grudniu r. ub. — 12.

Prace badawcze metodą sejsmiczną przez Sp. Akc. „Pionier” prowadzono w gminach powiatów: Drohobycz, Żydaczów, oraz wierczeniami rdzeniowymi — w powiatach: Sambor i Stryj.

Rafinerje olejów mineralnych przerobiły w miesiącu sprawozdawczym 3 803 cyst. ropy (w grudniu 1935 r. 4 261 cyst.).

Wytworzono różnych produktów naftowych 3 510 cyst. (3 909), w tem (w cysternach po 10 tys. kg): benzyn 793, nafty 1 138, olejów gazowego i opałowego 671, olejów smarowych 683, parafiny 220 oraz innych produktów naftowych 5 cyst.

Wysłano z rafinerji na zapotrzebowanie rynku krajowego 3 092 cyst. (2 955), w tem (w cysternach): 377 benzyn, 1 725 nafty, 496 olejów gazowego i opałowego, 318 olejów smarowych, 77 parafiny oraz 99 innych produktów naftowych.

Wysłano z rafinerji z przeznaczeniem na eksport 1 107 cyst. różnych produktów naftowych (1 255), w tem (w cysternach): 315 benzyn, 246 nafty, 261 olejów gazowych i opałowych, 120

olejów smarowych, 111 parafiny oraz 54 innych produktów naftowych.

Zapasy produktów naftowych w rafinerjach w dn. 31/I r. b. wynosiły ogółem 17 388 cyst. (w dn. 31/XII 1935 r. 17 867), w tem (w cysternach): 2 280 benzyn, 1 835 nafty, 594 olejów gazowego i opałowego, 7 196 olejów smarowych, 284 parafiny oraz 5 199 innych produktów naftowych.

Zapasy ropy w rafinerjach w dniu 31/I wynosiły 2 620 cyst. (w dn. 31/XII 1935 r. 2 110).

W 22 czynnych zakładach zatrudnionych było 3 120 robotników.

Zakłady gazolinowe przerobiły w styczniu ogółem 23 648 tys. m sześć. gazu (w grudniu 1935 r. 23 550 tys. m sześć.).

Otrzymało gazoliny 352 cyst. (348).

Wysłano do rafinerji celem domieszania do benzyn ciężkich oraz na inne zapotrzebowania krajowe 336 cyst. (306). W styczniu nie eksportowano zupełnie (w grudniu r. ub. 2 cyst.).

W 25 czynnych zakładach zatrudnionych było 325 robotników.

HUTNICTWO

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICTWA CYNKOWEGO I OŁOWIANEGO W STYCZNIU 1936 R. przedstawiała się — według danych tymczasowych — jak następuje (w tonnach):

	1936	1935	
	Styczeń	Grudzień	Styczeń
Cynk mufłowy i elektr.	7 453	7 610	6 665
Błacha cynkowa	503	521	850
Kwas siarkowy	9 853	9 923	13 978
Ołów surowy	1 837	1 788	1 690

Wytwórczość hut cynkowych wykazała w styczniu paruprocentowe zmniejszenie w stosunku do grudnia r. ub., jeżeli się jednak weźmie pod uwagę, że w grudniu spowodu świąt było mniej dni roboczych niż w styczniu — to okazuje się, że zmniejszenie faktyczne wytwórczości jest większe od wykazanego w liczbach procentowych. Przyczyna tego leży, jak zwykle, w trudnościach zbytu, który w kraju zmniejszył się co najmniej ze względów koniunkturalnych, w eksporcie zaś panują nadal dawne utrudnienia. W porównaniu ze styczniem 1935 r. obecna produkcja cynku była większa, natomiast spadła wytwórczość blachy i kwasu siarkowego. Wytwórczość ołowiu okazała się wyższa zarówno w porównaniu z grudniem, jak i ze styczniem r. ub.

Procentowo w porównaniu z grudniem r. ub. zmniejszyła się wytwórczość cynku o 2.3%, blachy cynkowej o 3.5% i kwasu siarkowego o 0.7%; wzrosła zaś wytwórczość ołowiu o 2.7%. W porównaniu ze styczniem 1935 r. wytwórczość cynku była większa o 11.5% i ołowiu o 8.7%, natomiast zmniejszyła się produkcja blachy cynkowej o 40.8% i kwasu siarkowego o 29.4%.

ROLNICTWO

ZBIORY ZIEMNIAKÓW. — Zbiór ziemniaków w roku gospodarczym 1935/36, szacowany na 318 miljn. q, jest mniejszy o 16 miljn. q od zbioru w ubiegłym roku. Wydajność z 1 ha w bież. roku gosp. wyniosła 112 q (w r. ub. — 121 q). Z podanych liczb wnioskować można, iż tegoroczny zbiór wypadł nieco gorzej niż w r. ub., jednak będzie lepszy od przeciętnego zbioru w ostatnim 5-leciu (307 miljn. q).

Na zmniejszenie się plonu w r. b. wpłynęła z jednej strony klęska suszy, która nawiedziła woj. poznańskie i zachodnie powiaty woj. łódzkiego, z drugiej zaś strony — klęska raka ziemniaczanego poważnie zniszczyła część zbiorów w pow. Zawiercie i Będzin woj. kieleckiego, oraz w pow. Biała, Wadowice, Żywiec, Nowy Targ, Nowy Sącz woj. krakowskiego.

Nadmienić należy, iż zbiory na Śląsku i Polesiu wypadły zarówno pod względem jakościowym jak i ilościowym lepiej niż w r. ub. Również niektóre powiaty woj. krakowskiego, wo-

łyńskiego, lwowskiego oraz województw północnych mają poważne nadwyżki ziemniaków. Nie można więc żywić obawy niedoboru ziemniaków w kraju. Lokalne niedobory w niektórych rejonach będą pokryte nadwyżkami z dalszych okolic, wydane zaś w jesieni r. ub. zarządzenie, upoważniające do wyrobu spirytusu z żyta, umożliwi zaoszczędzenie ziemniaków nie tylko na konsumpcję ludności, ale na karm bydła i wywóz.

Dane, dotyczące zbioru i eksportu ziemniaków w ostatnich 4 latach gospodarczych, przedstawiały się następująco:

	Zbiór	Eksport
	miljn. q	tys. q
1932/33	299.7	212
1933/34	283.3	275
1934/35	334.7	203
1935/36	318.0	139 ¹⁾

Zestawienie powyższe wykazuje, iż wysokość eksportu ziemniaków w poszczególnych latach gosp. uzależniona się nie od wysokości plonu, a raczej od możliwości lokowania nadwyżek zagranicą. Wywóz ziemniaków w r. b. zapewne nie osiągnie 200 tys. q.

J. K.

*) Z dniem 1/I r. b. wszedł w życie nowy podział, na mocy którego kopalnie rejonu drohobyckiego w gminach: Rypne, Perehińsko, Duba i Dolina, produkujące ok. 160 cyst. ropy i ok. 1 miljn. m sześć. gazów — zaliczone zostały do rejonu okr. stanisławowskiego.

¹⁾ Tylko od sierpnia do grudnia 1935 r.

H A N D E L

ZJAZD FEDERACJI ZRZESZEŃ PRZEDSTAWICIELI HANDLOWYCH. — W dniach 15—17 b. m. odbył się Zjazd Federacji Zrzeszeń Przedstawicieli Handlowych w Krakowie, w którym wzięli udział Panowie: Wicewojewoda Małazyński, Dyrektor Departamentu Handlowego w Min. Przemysłu i Handlu Witold Wańkiewicz oraz przedstawiciele miasta Krakowa, samorządu gospodarczego, przemysłu oraz wszystkich poważniejszych organizacyj kupieckich.

W przemówieniach powitalnych podkreślono znaczenie pracy przedstawiciela handlowego dla ożywienia życia gospodarczego, w szczególności rolę jego w zakresie torowania dróg dla polskiego eksportu oraz docierania do ośrodków konsumpcji w kraju, w których podaż jest niedostateczna i nie odpowiada dynamice popytu. Zwrócono uwagę na potrzebę zajęcia się przez przedstawiciela handlowego w większym niż dotychczas stopniu dystrybucją towaru polskiego, zwłaszcza w tych wypadkach, gdy towar ten może skutecznie konkurować z importem zarówno co do ceny jak i jakości. Stwierdzono, że przedstawiciel handlowy potrafił w swoim czasie wprowadzić na rynek wewnętrzny artykuły zagraniczne, a obecnie będzie mógł towary polskie w większym stopniu lokować na rynkach zagranicznych.

W wyniku wygłoszonych referatów i dyskusji uchwalono rezolucję co do:

- 1) zwołania w Warszawie w najbliższym czasie międzynarodowego kongresu przedstawicieli handlowych, którzy przy tej sposobności mogliby zaznajomić się z przemysłem polskim i jego możliwościami eksportowymi;
- 2) odroczenia uchylecia ustawy o ochronie lokatorów do dn. 1/1 1938 r. w odniesieniu do lokali, zajętych przez przedsiębiorstwa przemysłu i handlu;
- 3) wzmocnienia prac na odcinku rynku wewnętrznego;
- 4) utrzymywania stałego kontaktu z organizacjami wytwórczości przemysłowej i rzemieślniczej w celu pobudzenia tychże do organizowania przedstawicielstw w ośrodkach przemysłu i handlu;
- 5) wciągnięcia do organizacji dotychczas niezrzeszonych przedstawicieli handlowych;
- 6) ułatwienia i uproszczenia procedury przy wwozie towarów z zagranicy;
- 7) przyznania zrzeszonym przedstawicielom prawa do korzystania ze specjalnych biletów kolejowych kilometrowych — analogicznie do istniejących biletów turystycznych;
- 8) zwalczania nieuczciwej konkurencji;
- 9) rozbudowy eksportu;
- 10) wzięcia w opiekę i poparcie przedstawiciela handlowego polskiego w Gdańsku.

M. Sz.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 3 ÷ 16/II r.b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	3÷9/II	10÷16/II	Wzrost (+) lub spadek (-)
Pszenica			
Warszawa	19·75	19·87½	+ 0·6
Poznań	18·13	18·25½	+ 0·6
Lwów	17·62½	17·12½	- 2·9
Średnia	18·50	18·42	- 0·5
Żyto			
Warszawa	12·13	12·38	+ 2·0
Poznań	12·13	12·35	+ 1·8
Lwów	11·75	11·75	—
Średnia	12·00	12·16	+ 1·3
Owies			
Warszawa	13·38	13·71	+ 2·3
Poznań	13·69	13·63	- 0·5
Lwów	13·22	13·22	—
Średnia	13·43	13·52	+ 0·6

Jęczmień browarowy

Warszawa	15·25	15·25	—
Poznań	14·63	14·63	—
Lwów	15·62½	15·62½	—
Średnia	15·17	15·17	—

Jęczmień zwykły

Warszawa	13·88	14·13	+ 1·8
Poznań	13·38	13·38	—
Lwów	—	—	—
Średnia	13·63	13·75½	+ 0·9

— Okres sprawozdawczy (od 10 do 15 lutego) zaznaczył się na rynku zbóż i przetworów wzmocnieniem tendencji naskutek trudności w dowozach, powstałych w wyniku dużego spadku temperatury. Na giełdzie warszawskiej saldami dodatkami (w zł na 100 kg) zamknęły okres sprawozdawczy następujące zboża i przetwory: pszenica jednolita 753 grl i zbierana 742 grl 0.25, żyto I standart 700 grl 0.50, jęczmień o wadze 649 grl i 620.5 grl 0.25, owies I standart 0.50, — II standart 0.75, wszystkie rodzaje I gat. mąki pszennej 0.50 oraz wszystkie rodzaje otrąb pszennych 0.25; na giełdzie poznańskiej zwykłowały (analogicznie): pszenica 0.25, żyto 0.25, wszystkie gatunki i rodzaje mąki pszennej 0.50 oraz wszystkie rodzaje i gatunki mąki żytniej 0.25.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 10 595 t, w tem 1 759 t żyta (dla okresu poprzedzającego odpowiednie liczby wynosiły: 10 687 i 2 181).

WARSZAWA. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 753 grl 20.00—20.50 (19.75—20.25), — zbierana 742 grl 19.50—20.00 (19.25—19.75), żyto I standart 700 grl 12.50—12.75 (12.00—12.25), — I A standart 730 grl bez obrotów, — II standart 687 grl 12.25—12.50 (bez obrotów), jęczmień browarny 689 grl 15.00—15.50, — o wadze 678/673 grl 14.25—14.50 (14.00—14.50), — o wadze 649 grl 14.00—14.25 (13.75—14.00), — o wadze 620.5 grl 13.75—14.00 (13.50—13.75), owies I standart 497 grl 14.25—14.50 (13.75—14.00), — I A standart 516 grl 14.50—14.75 (14.00—14.25), — II standart 480 grl 14.00—14.25 (13.25—13.50), mąka pszena I gat. A 0 — 20% 33.50—35.50 (33.00—35.00), — I gat. B 0 — 45% 31.50—33.50 (31.00—33.00), — I gat. C 0 — 55% 29.50—30.50 (29.00—30.00), — I gat. D 0 — 60% 28.50—29.50 (28.00—29.00), — I gat. E 0 — 65% 27.50—28.50 (27.00—28.00), — II gat. A 26.50—27.50 (26.00—27.00), — II gat. B 20—65% 24.50—26.50 (24.00—26.00), — II gat. D 45—55% 23.00—24.00, — II gat. F 55—65% 22.00—23.00, — II gat. G 60—65% 21.00—22.00, — III gat. A 65—70% bez obrotów, mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 — 30% 20.00—21.00, — I gat. 0 — 45% 20.00—21.00, — I gat. 0 — 55% 19.50—20.50, — I gat. 0 — 65% 19.00—19.50, — II gat. 45—55% 15.50—16.50, — razowa 0 — 90% 15.75—16.25, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 11.75—12.25 (11.50—12.00), — średnie z przemiału standartowego 10.75—11.25 (10.50—11.00), — mialkie z przemiału standartowego 10.75—11.25 (10.50—11.00), otręby żytnie z przemiału standartowego 8.75—9.25.

POZNAŃ. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 18.25—18.50 (18.00—18.25), żyto 12.25—12.50 (12.00—12.25), jęczmień 700/725 grl 13.75—14.25, — 670/678 grl 13.25—13.50, — browarowy 14.25—15.00 (14.25—15.25), owies 450/470 grl 14.00—14.25, — standartowy 13.50—13.75, mąka wraz z workiem: pszena I gat. A 20 proc. 31.00—32.75 (30.50—32.25), — I gat. B 45 proc. 30.25—30.75 (29.75—30.25), — I gat. C 55 proc. 29.25—30.25 (28.75—29.25), — I gat. D 60 proc. 28.75—29.25 (28.25—28.75), — I gat. E 65 proc. 27.75—28.25 (27.25—27.75), — II gat. A 20—55 proc. 27.00—27.50 (26.50—27.00), — II gat. B 20—65 proc. 26.50—27.00 (26.00—26.50), — II gat. D 45—65 proc. 24.00—24.50 (23.50—

24.00), — II gat. *F* 55—65 proc. 22.00—22.50 (21.50—22.00), — II gat. *G* 60—65 proc. 20.50—21.00 (20.00—20.50), mąka żytnia wyciągowa I gat. 0 — 30 proc. 19.00—19.25 (18.75—19.00), — I gat. 0 — 45 proc. 18.75—19.00 (18.50—18.75), — I gat. 0 — 55 proc. 18.25—18.50 (18.00—18.25), — I gat. 0 — 65 proc. 17.50—18.00 (17.25—17.75), — II gat. 45—55 proc. 14.50—15.50 (14.25—15.25), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 10.25—11.00, — grube z przemiału standartowego 11.50—12.00, otręby żytnie z przemiału standartowego 9.50—10.00, otręby jęczmienne 9.75—11.00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 10 do 15 lutego 1936 r.

W okresie sprawozdawczym na rynku akcyjnym panowała niejednorodna tendencja; obroty kształtowały się lekko poniżej przeciętnych z ostatnich okresów. Akcje Banku Polskiego — w związku ze zbliżającym się terminem dorocznego walnego zebrania Banku — były ustabilizowane. Akcje Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla zwykowały o *zł* 0.85, akcje Lilpopy — o *zł* 0.50 oraz akcje Ostrowca o *zł* 0.50; poza utrzymaniem akcjami Norblina — zniżowały akcje: Warszawskiego Tow. Fabryk Cukru o *zł* 3.00 oraz Starachowie — o *zł* 0.35. Z dniem 10/II r. b. akcje Warszawskiego Tow. Fabryk Cukru notowane są bez kuponu dywidendowego za okres 1934/35 wartości *zł* 3.00.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nomin- alna (waluta)	Kurs naj- wyż- szy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygod- niu
w z ł z a a k c j e				
Bank Polski	<i>zł</i> 100	97.50	97.50	97.50
Częstocice	<i>zł</i> 100	.	.	33.00
Nieledew	<i>zł</i> 100	.	.	50.00
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	<i>zł</i> 100	30.00	30.00	30.00
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	<i>zł</i> 100	13.35	13.00	13.35 - 13.00
Lilpop	<i>zł</i> 25	9.25	8.75	9.25 - 9.13
Modrzejów	<i>zł</i> 50	.	.	4.40
Norblin	<i>zł</i> 100	.	.	40.00
Ostrowiec	<i>zł</i> 50	.	.	19.00
Starachowie	<i>zł</i> 100	33.50	33.00	33.25
Haberbusch	<i>zł</i> 100	.	.	35.00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w *zł*: Bank Polski 97.00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w *zł* (maksimum i minimum): Bank Polski 97.00 — 96.00.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

NOWA TARYFA TOWAROWA P. K. P.

Z dniem 15 marca 1936 r. wejdzie w życie nowa taryfa towarowa Polskich Kolei Państwowych. Odnośne rozporządzenie Ministra Komunikacji opublikowane zostało w „*Dz. Tar. i Zarz. Kol.*“ Nr. 5, poz. 63.

Sfery zainteresowane, jak spedytorzy, taksatorzy oraz pracownicy kolei — używający w swej codziennej pracy taryfy towarowej, powitają niewątpliwie z zadowoleniem nowe jej wydanie. Dotychczasowa bowiem taryfa, naskutek licznych zmian i uzupełnień, wprowadzonych do niej w ciągu 4-letniego okresu jej obowiązywania (od dn. 1/V 1932 r.), straciła na przejrzystości do tego stopnia, iż powstawała trudność przy korzystaniu z niej nawet przez osoby, z taryfą obznajmione. Jak wiadomo, przyczyniła się do tego głównie akcja zniżkowa taryf, prowadzona bez przerwy począwszy od końca 1932 r. Akcja powyższa zakończona została (jak podaliśmy w zesz. 3/1936 tygodnika) z dniem 15/I r. b. Wobec tego nowo wydana taryfa towarowa nie zawiera dalszych zniżek pozycyjnych dla poszczególnych artykułów. Mimo to taryfa powyższa wprowadza cały szereg udogodnień dla interesantów kolei, zarówno pod względem samego jej układu, zatem przejrzystości i łatwości korzystania z niej, jak i treści postanowień taryfowych oraz wysokości opłat zasadniczych dla poszczególnych norm wagi.

Zasady, na jakich oparto nowy układ zrewidowanej taryfy towarowej, omówione zostały szczegółowo i źródłowo w zesz. 35/1935 tyg. „*Polska Gospodarcza*“. Powtarzanie ich na tym miejscu byłoby wobec tego zbędne, natomiast w związku z aktualnym wejściem w życie nowej taryfy wydaje się wskazane podkreślić niektóre zmiany formalne.

Nazwę „klasy normalne“ zmieniono na „klasy zasadnicze“, „taryfy wyjątkowe“ — na „taryfy specjalne“, „taryfy aneksowe“ zaś — na „taryfy wyjątkowe“.

Postanowienia taryfowe Cz. I B taryfy zostały powiększone przez włączenie tamże treści dotychczasowego zeszytu 1a T. T., czyli ogólnych zasad obliczania przewoźnego i postanowień reekspedycyjnych, oraz nowego działu postano-

wień o przewozie towarów w skrzyniach ładunkowych (kontenerach). Do tegoż zeszytu włączono tabele opłat klas zasadniczych.

Ilość klas zasadniczych wagonowych zmniejszona została z 17 do 16, niezależnie zaś od tego pozostały 4 klasy oddzielne: *A* — dla przewozu zboża, *B* — dla przewozu drewna, *C* — dla przewozu węgla i *Z* — dla przewozu zwierząt, ta ostatnia ze stawkami za m² powierzchni podłogi wagonu. Dla drobnicy pozostały, jak dotychczas, 3 klasy opłat. Opłaty każdej klasy, tak drobnicowej, jak i wagonowej, dzielą się na 2 rubryki. Rubryka *a* klas drobnicowych stosowana jest do obliczania przewoźnego za wagę rzeczywistą przesyłki, zaokrągloną do pełnych 10 kg, rubryka *b* — za wagę rzeczywistą, najmniej za 1 tys. kg. Rubryka *a* klas wagonowych (z wyjątkiem klasy *Z* dla zwierząt) stosowana jest do obliczania przewoźnego za wagę rzeczywistą przesyłki, najmniej za 5 tys. kg, rubryka *b* zaś — najmniej za 10 tys. kg. Ponieważ opłaty nowej rubryki *b* klas wagonowych znajdują się mniej więcej na poziomie opłat dawnej rubryki *c* — tem samem nastąpiło obniżenie podstawowej normy wagi przy przesyłkach wagonowych z 15 do 10 t, co oznacza obniżkę przewoźnego dla wszystkich przesyłek w ładunkach 10-tonnowych. Dla przesyłek pośpiesznych ustanowiona jest jedna klasa drobnicowa oraz 3 wagonowe, z podziałem na rubryki *a* i *b*, podobnie jak przy przesyłkach zwyczajnych.

Niezależnie od tego w postanowieniach taryfowych wprowadzono pojęcie przesyłek pośpiesznych przyspieszonych, czyli przewożonych na żądanie nadawcy pociągami ruchu osobowego (§ 30 i 31 T. Cz. I B). Odpowiednie postanowienie zezwala na przewóz towarów pociągami osobowymi lub pośpiesznymi ruchu osobowego za dopłatą: przy przesyłkach drobnicowych 10%, przy przesyłkach zaś wagonowych — 25% do przewoźnego, obliczonego w/g klas dla przesyłek, przewożonych w pociągach towarowych pośpiesznych.

Przy przewozie zwierząt w przesyłkach drobnych luzem zezwolono na obliczanie przewoźnego w zależności od wielkości zajętej podłogi wagonu. Sposób obliczania przewoźnego na podstawie wagi pozostawiono tylko przy przesyłkach

zwierząt w opakowaniu. Jako minimalną powierzchnię, zajęta przez jedno zwierzę, przyjęto 3 m² (zamiast minimalnej wagi 1200 kg). Ponadto dla poszczególnych zwierząt przewidziano następujące normy: dla 1 sztuki koni, mułów i t. p. — 2.5 m², dla 1 sztuki bydła — 2 m², dla 1 sztuki cieląt i źrebkiat — 1 m², dla 1 sztuki trzody chlewnej — 0.5 m², oraz dla 1 sztuki baranów, owiec, psów i t. p. — 0.35 m². Jeżeli iloczyn tych norm jednostkowych przez ilość sztuk przekracza 10 m² — przesyłka staje się wagonową i przewoźne oblicza się za całą powierzchnię podłogi wagonu.

Przy przewozie towarów o rozmiarach niezwykłych zmniejszono minimalną wagę wymaganą z 2 tys. do 1 tys. kg, przy przewozie zwłok — zmniejszono wagę z 5 tys. do 3 tys. kg.

Do postanowień taryfowych włączono przepis, obejmujący zasady obliczania przewoźnego za przewóz przesyłek w obrębie jednej stacji oraz między stacją taryfową i ładownią publiczną.

Przepisy o ulgach reekspedycyjnych zmieniono w ten sposób, iż na miejsce dotychczasowego spisu składów zawozowych wprowadzono wykaz towarów, do których można stosować ulgi reekspedycyjne (załącznik XVIII do T. Cz. I B). Składy natomiast rejestrowane będą przez poszczególne dyrekcje okręgowe kolei państwowych bez ich ogłaszania.

Zniesiono postanowienia — a wraz z nimi załącznik I — o stosowaniu za pewne towary obliczenia przewoźnego za wagę rzeczywistą przesyłki, najmniej za ładowność wagonu. Zasadę tę pozostawiono tylko w niektórych taryfach specjalnych i wyjątkowych.

Za drobnicowe przesyłki towarów, taryfowanych według różnych klas lub taryf specjalnych czy wyjątkowych, wprowadzono analogiczny sposób obliczania przewoźnego, jaki stosowany jest dla przesyłek wagonowych. Jeżeli więc przesyłki drobne, nadane za jednym listem przewozowym, nie są razem opakowane, i jeżeli waga towarów każdej klasy została przez nadawcę w liście przewozowym osobno podana — przewoźne oblicza się oddzielnie za łączną i w sumie do pełnych 10 kg zaokrągloną wagę towarów, należących do tej samej klasy, według klas, właściwych dla przesyłek drobnych, i tej rubryki każdej z tych klas, która odpowiada łącznej wadze całej przesyłki.

Pozatem wprowadzono do postanowień taryfowych T. Cz. I B szereg drobniejszych zmian merytorycznych i redakcyjnych, na omówienie których nie pozwalają ramy niniejszej notatki.

Treść Taryfy Cz. I B obejmuje zatem: postanowienia taryfowe, powiększone nowymi działaniami oraz częściowo przerehabrowane w celu ich uproszczenia, klasyfikację towarów, tabelę opłat klas zasadniczych, wykaz opłat dodatkowych oraz opłat za dokonanie formalności celnych, podatkowych policyjno-sanitarnych, statystycznych lub wymaganych przez inne władze administracyjne.

Załączniki do T. Cz. I B zawierają: wykaz towarów, za które kolej pobiera przewoźne zgóry — stosownie do § 15 postanowień taryfowych, wykaz towarów, za których przewóz w przesyłkach drobnicowych pośpiesznych pobiera się przewoźne według klasy zwyczajnej drobnicowej I, wykaz towarów, które kolej uprawniona jest przewozić w wagonach niekrytych, stosownie do postanowień § 40 T. Cz. I B wzory świadectw na ulgowy przewóz ryb obsadowych, zwierząt hodowlanych, koni sportowych, nasion siewnych, sadzenia-ków ziemniaczanych, wykazy instytucji uprawnionych do wydawania tych świadectw (zał. IV — X), wykaz przesyłek przestrzennych, wykaz towarów, korzystających z ulg reekspedycyjnych i t. p.

Część II Taryfy Towarowej, obejmująca taryfy artykułowe specjalne i wyjątkowe, podzielona została na następujące zeszyty: 1 — taryfy specjalne na przewóz towarów w obro-

cie wewnętrznym, 2 — taryfy specjalne w obrocie przez granice lądowe, 3 — taryfy specjalne w obrocie przez porty morskie Gdynię i Gdańsk, 4 — taryfy tranzytowe przez granice lądowe i porty morskie Gdynia i Gdańsk, 5 — taryfy przeładunkowe w obrocie przez porty śródlądowych dróg wodnych, 6 — taryfy wyjątkowe dla wszystkich komunikacji. Odnośnie zeszyty taryfowe zawierają postanowienia ogólne o stosowaniu zawartych w nich taryf, niezależnie od tego zaś w niektórych taryfach specjalnych i wyjątkowych przewidziane są szczególne warunki stosowania, np. obliczanie za ładowność wagonu lub zamieszczenie przez nadawcę na liście przewozowym oświadczenia, dotyczącego pochodzenia lub przeznaczenia towaru i t. p.

W każdym z wymienionych podręczników — za wyjątkiem tranzytowego i żeglugowego — grupy taryf dla poszczególnych gałęzi przemysłu, rolnictwa i hodowli otrzymały formę oddzielnych zeszytów, które można nabywać oddzielnie, zbroszurowane zaś razem tworzą całość taryfy w danej komunikacji. Taryfy artykułowe w poszczególnych grupach ułożone zostały pozycjami według kolejnych numerów klasyfikacji towarów, co w znakomity sposób ułatwia orientację i wyszukiwanie odnośnej taryfy. Powyższy układ taryfy łącznie z uproszczeniami i uporządkowaniami postanowieniami taryfowymi będzie niezawodnie znacznie wygodniejszy w użyciu, niż układ dotychczasowy.

Cena poszczególnych zeszytów taryfowych została w porównaniu z dotychczasowymi wydatnie obniżona i wynosić będzie: Cz. I B Taryfy — zł 5, Cz. II zeszyt 1 — zł 10, zeszyt 2 — zł 7, zeszyt 3 — zł 6, zeszyt 4 — zł 2, zeszyt 5 — zł 1.50, zeszyt 6 — zł 3, łącznie zatem koszt kompletu nowowydanych taryf wyniesie zł 34.50 — gdy dotychczasowa cena tegoż kompletu (bez Cz. I A) wynosiła zł 75. Ponadto do nabycia będą oddzielne grupy taryf w poszczególnych komunikacjach po cenach, zależnych od ich objętości, poczynając od gr 10.

Termin wejścia w życie nowej taryfy ustalony został początkowo na dz. 1/III r. b. Przesunięcie terminu powyższego do dn. 15/III spowodowane zostało względami technicznymi, drukarnia bowiem nie była w stanie przygotować i rozesać odpowiedniej ilości egzemplarzy w ustalonym pierwotnie czasie. W związku z tem przedłużony został termin obowiązywania wszystkich ulgowych taryf, zawartych w aneksie do Cz. II T. T. — do dn. 15/III r. b.

Równocześnie z wejściem w życie nowej taryfy tracą moc obowiązującą odpowiednie zeszyty taryf, wydane w 1932 r., oraz aneks do Cz. II T. T., wydany z początkiem 1934 r., jak również wszystkie późniejsze zmiany i uzupełnienia, zawarte w „Dz. Taryf i Zarządz. Kolej.”

S. P.

OBNIŻENIE OPŁAT ZA POCZTĘ LOTNICZĄ. — Celem uprzywilejowania korzystania z poczty lotniczej szerokiemu ogółowi Ministerstwo Poczt i Telegrafów wprowadziło z dniem 1 stycznia 1936 r. znaczną obniżkę opłat za przewóz lotniczy przesyłek listowych i paczek — zarówno w obrocie krajowym, jak i zagranicznym.

Obniżenie opłat za pocztę lotniczą. — Celem uprzywilejowania korzystania z poczty lotniczej szerokiemu ogółowi Ministerstwo Poczt i Telegrafów wprowadziło z dniem 1 stycznia 1936 r. znaczną obniżkę opłat za przewóz lotniczy przesyłek listowych i paczek — zarówno w obrocie krajowym, jak i zagranicznym.

Obecnie dopłaty za przewóz lotniczy (poza zwykłą opłatą pocztową) wynoszą między innymi: w obrocie wewnętrznym i z W. M. Gdańskiem gr 5 za przesyłki listowe do 20 g, a gr 10. — do 100 g; w obrocie zagranicznym europejskim (z wyjątkiem Z. S. R. R.) za kartki pocztowe gr 20, za inne przesyłki gr 25 za każde 20 g; w przesyłkach pocztowych do Z. S. R. R. dopłata wynosi do części europejskiej gr 30 za każde 10 g, do azjatyckiej zaś — gr 40 za każde 5 g.

W razie braku bezpośrednich połączeń lotniczych z miejscem nadania lub przeznaczenia lotnicze przesyłki pocztowe przewożone są drogą kombinowaną, t. j. częściowo koleją lub autobusem, a częściowo linią lotniczą, najdogodniejszą dla danej relacji.

Z. R.

PRACE AEROFOTOGRAMETRYCZNE P. L. L. „LOT“. — Obok komunikacji lotniczej Polskie Linie Lotnicze „Lot“ prowadzi drugi dział pracy lotniczej bardzo ważny zarówno z punktu widzenia gospodarczego, jak i ogólnych interesów państwowych. Działem tym jest aerofotogrametria, t. j. wykonywanie z samolotu zdjęć fotograficznych i opracowywanie na ich podstawie planów sytuacyjnych i wysokościowych, dla celów gospodarczych, mierniczych i ewidencyjnych, regulacji miast i rzek, rejestracji zabytków architektonicznych i t. p.

P. L. L. „Lot“ podjęły tę pracę w 1930 r. i rozpoczęły od dokonania zdjęć, a z nich planów, potrzebnych do opracowania projektów melioracji Polesia (55 tys. km kwadr.). W ciągu swej 5-letniej pracy wykonały również całe mnóstwo innych prac dla urzędów państwowych, władz komunalnych i osób prywatnych. Z ważniejszych prac Wydziału Aerofotogrametrycznego P. L. L. „Lot“ w 1935 r. wymienić należy

wykonanie zdjęć fotograficznych i opracowanie planów:

- 1) Wielkiej Warszawy dla Magistratu m. st. Warszawy,
- 2) 400 km kwadr. rejonu warszawskiego dla Biura Planu Regionalnego,
- 3) 165 km rzeki Narwi dla Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku,
- 4) uzdrowisk podhalańskich: Zakopanego, Witowa, Bukowiny, Czorsztyna, Porąbki i Nowego Targu dla Biura Planu Regionalnego Podhala i Beskidu Zachodniego,
- 5) miast: Piaseczna, Pruszkowa, Dubna, Zdołbunowa, Krzemieńca i Włodzimierza Wołyńskiego dla odnośnych zarządów miejskich.

Ponadto w 1935 r. po raz pierwszy przeprowadzono próby zastosowania zdjęć lotniczych dla klasyfikacji gruntów dla Ministerstwa Skarbu w związku z ustawą o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego z dn. 26 marca 1935 r. Próby wykonane zostały w pow. skierniewickim na obszarze ok. 10 tys. ha i dały znakomite rezultaty.

Wszystkie zdjęcia fotogrametryczne wykonane zostały w roku 1935 przez P. L. L. „Lot“ z samolotów P. W. S. 24 produkcji i konstrukcji polskiej.

Z. R.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO W STYCZNIU 1936 R. — Pierwsze miesiące każdego roku są okresem mniej intensywnej pracy portów bałtyckich — przede wszystkim ze względu na warunki klimatyczne, które w znacznym stopniu utrudniają żegluga, w północnej zaś części Bałtyku nawet całkowicie ją uniemożliwiają.

Gdynia należy do portów niezamarzających (wyjątek stanowi szczególnie ostra zima w 1929 r.), jednak wpływ zimowego okresu daje się w niej zawsze odczuć, i dlatego jako niespodziankę traktować można znakomite wprost wyniki, osiągnięte w porcie gdyńskim w styczniu r. b., a przewyższające o 105 tys. t. wyniki grudniowe. W miesiącu sprawozdawczym, mianowicie, całkowity obrót towarów osiągnął liczbę 753 813 t. (w grudniu 648 663 t.), zbliżając się do rekordowego poziomu.

Ruch statków w miesiącu sprawozdawczym również wzmożł się w porównaniu z grudniem r. ub. Na wejściu zanotowano 446 statków (w grudniu — 428) o łącznym tonnażu 436 290 nrt (396 844 nrt); na wyjściu — 454 statki (433) o tonnażu 432 377 nrt (391 117). W kolejności bander pierwsze miejsce zajęła, jak zwykle, Szwecja, następnie zaś Polska, Danja, Norwegia, Niemcy, Anglja, Stany Zjednoczone, Włochy i Grecja. Średni tonnaż statku, zawijającego do Gdyni, wzrósł w styczniu dość znacznie, wynosząc 978,2 nrt (w grudniu 927,2), średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie, nie uległa żadnym zmianom (47 statków), średni zaś postój statku w porcie nieznacznie zwiększył się — do 52,6 godz. (w grudniu 50,2 godz.).

W obrocie towarowym ustała w styczniu zupełnie komunikacja drogą wodną z wnętrzem kraju (w grudniu przewieziono 5 230 t.), co jest normalnem zjawiskiem zimowem; obrót przybrzeżny wyraża się stosunkowo większą liczbą — 5 145 t. (w grudniu 2 420 t.), pozostałość zatem, stanowiąca zresztą niemal 100 proc. całości — 748 668 t. — przypada na obrót zamorski (w grudniu — 641 013 t.), z czego na przywóz — 97 117 t. (w grudniu 149 279 t.) i na wywóz — 651 551 t. (491 734 t.). Na te ogólne liczby zamorskiego przywozu i wywozu złożyły się w miesiącu sprawozdawczym następujące pozycje (w tonnach):

Przywóz	Wywóz
Ryż surowy 6	Zboże (jęczmień) 500
Owoce świeże 3 631	Strączkowe 57
„ suszone 431	Mąka ryżowa 105
Konserwy owocowe 2	Mąka 35
Orzechy i migdały 67	Mąka pastewna 650
Kawa 393	Słód 1 390
Kakao 353	Owoce świeże 183
Herbata 67	Konserwy owocowe 10
Korzenie 76	Nasiona i rośliny 465
Nasiona oleiste 4 548	Szynki i inne peklowane 137
„ różne 192	Bekony 2 016
Rośliny i materjały rośl. 21	Drób i ptactwo bite 98
Zywica 752	

Sledzie świeże 1 494	Jaja 922
„ solone 1 403	Masło 802
Rudy różne i wy- pałki parytowe 7 651	Cement 410
Oleje 418	Sól —
Smola i smary 51	Węgiel eksportowy 522 707
Asfalt 436	Węgiel bunkrowy 32 337
Tłuszcze i oleje roślinne 494	Koks 13 557
Tłuszcze zwierzęce surowe 584	Oleje i parafina 56
Tran 249	Tłuszcze zwierzęce surowe 255
Napoje alkoholowe i inne 74	Przetwory mięsne 609
Tytoń 422	Cukier 2 906
Siarka 391	Napoje alkoholowe 2
Przetwory chem. 131	Spirytus 45
Farby 22	Makuchy 3 817
Garbniki 1 277	Melasa —
Fosforyty 10 496	Soda 448
Skóry 2 041	Salmiak 42
Wełna 2 453	Karbid 172
Odpadki wełny 58	Farby 7
Przędza wełniana 36	Biel cynkowa 288
Bawełna 13 287	Sól potasowa 450
Odpadki bawełny 61	Saletra 22
Przędza bawełn. 113	Nawozy azotowe (siarczan amonu) 2 037
Len, konopie, sisal i inne włókna 269	Skóry 63
Juta 944	Tkaniny 447
Żmąty 720	Bawełna i odpadki 130
Kauczuk 420	Bale i słupy 7 739
Wyroby gumowe 39	Drzewo tarte 30 038
Papier 659	Wyroby z drzewa 483
Papa tekturowa 2	Klepki 12
Celuloza 268	Dykty i forniery 1 331
Żelazo surowe 205	Meble gięte 214
Metale różne 77	Wyroby koszykowe 65
Złom 34 841	Papier 559
Miedź 908	Papa tekturowa 86
Cyna 24	Celuloza 1 297
Cynk 31	Żelazo surowe 2 347
Wyroby żelazne i metalowe 609	Żelazo handlowe 10 582
Maszyny, aparaty i części 247	Metale różne 6
Części wagonów i lokomotyw 228	Wyroby żelazne i metalowe 2 736
Samochody, moto- cykle i części 55	Szyny kolejowe —
Różne 2 390	Rury żelazne i sta- lowe 1 814
Razem 97 117	Cynk 1 089
	Blacha cynkowa 66
	Różne 2 402
	Razem 651 551

Jak widzimy zatem, zamorski przywóz zmalał w styczniu w porównaniu z grudniem o 52 tys. t. Jest to wynik

zmniejszenia się kilku ważnych pozycji przywozu, a przede wszystkim: owoców świeżych (w styczniu 3 631 t. — wobec 12 409 t. w grudniu), rud różnych i wypałów pirytowych (7 651 t. — wobec 12 673 t.), pirytów (brak zupełny — wobec 5 060 t.), fosforytów (10 496 t. — wobec 21 950 t.), i złomu (34 841 t. — wobec 48 684 t.). Z innych artykułów stosunkowo mniejszy spadek liczb wykazują w styczniu ponadto: nasiona oleiste (4 548 t. — wobec 5 345 t.), tłuszcze zwierzęce surowe (584 t. — wobec 1 898 t.), garbniki (1 277 t. — wobec 1 446 t.), sól potasowa (brak zupełny — wobec 2 050 t.), skóry (2 041 t. — wobec 2 509 t.), juta (944 t. — wobec 2 323 t.), papier (659 t. — wobec 1 034 t.), celuloza (268 t. — wobec 1 186 t.) i zbiorowa pozycja „różnych artykułów“ (2 390 t. — wobec 3 667 t.). Na poziomie grudniowym utrzymały się w styczniu: wełna (2 453 t. — wobec 2 577 t.) i bawełna (13 287 t. — wobec 13 100 t.). Pewien wzrost wykazują wreszcie: śledzie świeże (1 494 t. — wobec 500 t.) i śledzie solone (1 403 t. — wobec 1 266 t.).

Spadek liczb przywozu pokrywa z bardzo znaczną nadwyżką wzrost w wywozu, który w styczniu przewyższa o 170 tys. t. wywóz zamorski, dokonany w grudniu. Z tej poważnej nadwyżki — 150 tys. t. przypada na najważniejszą pozycję — węgiel eksportowy (w styczniu 522 707 t. — w grudniu 372 416 t.); inne pozycje węgla wykazują pewien, aczkolwiek nieznaczny, spadek, a mianowicie: węgiel bunkrowy (w styczniu 32 337 t. — wobec 33 609 t. w grudniu) i koks (w styczniu 13 557 t. — wobec 16 015 t. w grudniu). Z innych pozycji wzrost w styczniu wykazują: bekony (2 016 t. — wobec 1 364 t.), bale i słupy (7 739 t. — wobec 49 t.), drzewo tarte (30 038 t. — wobec 19 069 t.), żelazo surowe (2 347 t. — wobec braku zupełnego), żelazo handlowe (10 582 t. — wobec 7 225 t.), rury żelazne i stalowe (1 814 t. — wobec 1 650 t.) i cynk (1 089 t. — wobec 730 t.). Na poziomie poprzedniego miesiąca utrzymały się: dykty i forniery (1 331 t. — wobec 1 372 t.) i celuloza (1 297 t. — wobec 1 300 t.). Zmalały w styczniu pozycje: maki pastewnej (650 t. — wobec 1 689 t.), słoju (1 390 t. — wobec 1 988 t.), cukru (2 906 t. — wobec 6 010 t.), makuchów (3 817 t. — wobec 4 653 t.), soli potasowej (450 t. — wobec 2 092 t.), nawozów azotowych (2 037 t. — wobec 5 082 t.), wyrobów metalowych (2 736 t. — wobec 3 371 t.) i „różnych“ (2 402 t. — wobec 2 982 t.).

W żegludze przybrzeżnej przywieziono w styczniu do Gdyni 4 826 t. towarów, wywieziono — 319 t. Na liczby przywozu składają się niemal całkowicie 2 pozycje: ryby z połowów własnych — 2 950 t. i siarczan amonu — 1 720 t. Po stronie wywozu figuruje szereg zupełnie drobnych ilości różnych towarów.

Ruch pasażerów w ogólnych liczbach zmalał: przyjechało 70 osób (w grudniu 378), wyjechało — 847 (789). Bardzo niską liczbą pasażerów, przybywających do Gdyni, pozostaje w związku z wycieczką, która się odbyła na m/s „Piłsudski“, a wobec której statek ten nie odbył podróży z New Yorku do Gdyni.

O.

RYNEK FRACHTOWY. — Depresja, panująca u czołowych rynkach frachtowych, objęła ostatnio i rynki Dalekiego Wschodu, gdzie dotychczas panowało średnie ożywienie przy stosunkowo pomyślnych stawkach frachtowych.

Sytuacja na rynku La Platy staje się coraz gorsza, zwłaszcza w związku z gromadzącym się wolnym tonnażem. W obecnej chwili na rynku tym znajduje się 20 statków do natychmiastowego załadunku, a do końca miesiąca spodziewane jest przybycie dalszych 20 statków; na szczęście system obowiązujących stawek minimalnych utrzymuje frachty na możliwym poziomie, natomiast stawki do portów, nieobjętych powyższą konwencją, silnie niżkowały. Na rynku tym zafrachtowano pod zboże w tygodniu sprawozdawczym 1 statek z Bahía Blanca do Anglii/kontynentu posh 16/9 na luty.

Również rynki północno-amerykański i kanadyjski wykazywały ruch b. ograniczony. W wywozie cukru z Kuby notowano niżkę stawek o 6 d na tonnie, a w wywozie złomu — o sh 1 na ładunkach do Anglii.

Rynki australijskie wykazywały zastój; w wywozie soi z portu Dalny zakontraktowano 1 statek po sh 27/-, t. j. o 6 d mniej niż dotychczas. Stawki na ryż z Sajgonu niżkowały o 6 + 9 d i wynosiły sh 25/3 via Cape na marzec/kwiecień, z wybrzeża Madras płacono o sh 1/- mniej, t. j. sh 25/- na marzec, z Burmy zaś do Gdyni sh 25/6, podczas gdy ostatnio stawka ta wynosiła sh 26/3.

Z portów czarnomorskich Z. S. R. R. frachtowano tonnaż pod żelazo lane do Japonii po niżkującej stawce sh 15/9 na marzec, natomiast w wywozie zboża panował zastój.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

Wykaz imienny nieruchomości, podlegających wykupowi przymusowemu — rozporz. z dn. 7/II 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 11/1936, poz. 108).

Ustalenie planu parcelacyjnego na rok 1937 — rozporz. z dn. 7/II 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 11/1936, poz. 109).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Ustalenie cen sprzedaży spirytusu na cele niekonsumpcyjne — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 31/I 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 11/1936, poz. 110).

Wypuszczenie 4% Pożyczki Konsolidacyjnej i warunki Konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 17/II 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 12/1936, poz. 114).

Dodatkowa rejestracja i stemplowanie obligacji Kolei Herby — Kielce — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 10/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Komunikacji („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 120).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od zapalek — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 14/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 121).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od cementu — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 14/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 122).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od obrotu artykułami, objętymi Monopolem Tytoniowym, od obrotu wyrobami Państwowego Monopolu Spirytusowego, solą kuchenną (jadalną), bydlęcą i przemysłową oraz losami loterii państwowej — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 17/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 123).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od obrotów piwem, napojami winnymi, wódkami gatunkowymi, octem, kwasem octowym i drożdżami — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 17/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 124).

Pobór scalonego podatku przemysłowego od cukru — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 17/II 1936 r., wyd. w poroz. z Ministrem Przemysłu i Handlu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 13/1936, poz. 125).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

28 lutego:

— „Warsz. T-wo Pożyczk. na Zast. Ruch.”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 2.

— „Stow. Roln. Handl. w Radomsku”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Radomsku, Reymonta 12.

— Przem. Bawełn. „Adam Osser”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Kilińskiego 222.

— „Zakł. Ceram. i Fabr. Pieców przedtem L. i C. Hardtmuth” S. A. — o g. 11½ w kanc. Not. T. Nawrockiego we Lwowie, Batorego 9.

29 lutego:

— „**Omnium S. A. dla Przem. Naft.** — o g. 16 w kanc. Adw. Dr. W. Dziedzica we Lwowie, Długosza 11a.

— „**Górnośl. Wytw. Chem. dawn. F. Reichelt**”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w Katowicach, Jagiellońska 5.

— „**Lechja**”, S. A., dawn. **Kujawski, Milewski i S-ka** — o g. 18 w lok. S-ki w Lublinie, 1 Maja 25.

— „**T-wo Zakł. Chem. „Strem”**”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.

— „**Wiklina**”, S. A. — o g. 10 w kanc. Not. J. Meysnera w Zbąszyniu.

— „**Włocław. Fabr. Drutu, dawn. C. Klauke**”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki we Włocławku, Kościuszki 28.

— „**Włocł. Fabr. Cykorji „Stella”**”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki we Włocławku, Kościuszki 28.

2 marca:

— „**T-wo Przem. - Leśne**”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 35.

— „**Papiernia Mokwin**”, S. A. — o g. 10½ w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 2a.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK PRZEMYSŁOWY

W „*Dz. Ust. R. P.*” Nr. 10, poz. 98 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10/II 1936 r. w sprawie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw. Rozporządzenie to ustala zasady wymiaru i poboru zryczałtowanego podatku przemysłowego na lata: 1936 i 1937.

Dotychczasowy system zryczałtowanego poboru podatku przemysłowego od drobnych płatników, którego konstrukcję zainicjowała Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie, obowiązywał od 1932 r. dotychczas. System ten oparty był na zasze-regowaniu przedsiębiorstw do poszczególnych grup zryczałtowanego podatku na podstawie obrotów z lat poprzednich (lata 1928—1930 lub 1930—1931). Na podstawie dotychczasowej praktyki stwierdzić można, że rozporządzenie z dn. 4/II 1932 r. i następne spełniły swoje zadanie o tyle, że zmniejszyły do minimum kontakt drobnego przedsiębiorcy z urzędem skarbowym oraz zmniejszyły również pracę władz skarbowych, a tem samem z jednej strony przyczyniły się do obniżenia kosztów wymiaru i poboru podatku przemysłowego, a z drugiej strony — płaszczyzna tarcia pomiędzy płatnikiem a urzędem, która była wynikiem niedostatecznej znajomości skomplikowanych przepisów proceduralnych, została sprowadzona do minimum, co nie jest bez znaczenia dla polityki skarbowej Państwa.

System ten jednak miał wiele wad. W szczególności przyjęcie za podstawę wymiaru przeciętnych obrotów, z lat ubiegłych nie mogło odpowiadać każdorazowym warunkom gospodarczym w odniesieniu do lat dalszych, co powodowało z jednej strony zbyt wysokie obciążenie jednych przedsiębiorstw, z drugiej zaś strony — zbyt niski wymiar dla innych przedsiębiorstw. Następnie w związku z tem, że ryczałtem objęte były przedsiębiorstwa, istniejące w pewnych zakreślonych rozporządzeniami latami, liczone powstałe po tym czasie przedsiębiorstwa, o identycznym charakterze, opłacały podatek na zasadach ogólnych, co wywoływało nierównomierność obciążenia podatkowego jednakowych zupełnie przedsiębiorstw. Kardynalną wadą dotychczasowego systemu ryczałtu było to, że zawierał w samym zarodku swej koncepcji pierwiastek tymczasowości, polegający na tem, że stwarzał w przyszłości konieczność przejścia do indywidualnego wymiaru podatku obrotowego, celem zrewidowania podstaw wymiaru, które nie mogły utrzymać się przez czas dłuższy z uwagi na, jak wyżej zaznaczyliśmy, zmiany strukturalne gospodarcze, jakie w tym czasie musiały zajść i zachodziły, a które znów powodowały coraz większą dysproporcję między podatkiem, wymierzonym w sposób uproszczony,

i podatkiem, jaki powinien być naprawdę wymierzony od rzeczywistych obrotów.

Ta tymczasowość i konieczność przejścia w przyszłości do indywidualnego wymiaru podatku przemysłowego na ogólnych zasadach — a tą przyszłością stał się już obecny rok 1936, z uwagi na wygaśnięcie rozporządzenia o zryczałtowanym podatku przemysłowym na rok 1935 — postawiła Ministerstwo Skarbu przed zagadnieniem: czy już obecnie przejść do indywidualnego wymiaru, czy też utrzymać system obecny z jego wadami, względnie czy przejść do innego systemu ryczałtu, któryby nie zawierał wad dotychczasowego.

Przejście do indywidualnego wymiaru dla grupy płatników, którzy reprezentują 30% ogólnej liczby płatników podatku przemysłowego, byłoby niecelowe, z uwagi na wyniki, jakie z jednej strony ryczałt spowodował dla uproszczenia techniki wymiarowej i zmniejszenia kosztów wymiaru i poboru podatku przemysłowego, z drugiej zaś strony na walory ryczałtu, który ułatwia słabo orientującym się w ustawodawstwie podatkowym rzeszom drobnych płatników wywiązywanie się z obowiązków podatkowych, oraz ułatwia kalkulację handlową przez określenie zgóry przypadającego podatku.

Dalsze utrzymanie dotychczasowych podstaw wymiaru jednakże nie było możliwe, bowiem nie odpowiadają, jak wyżej wskazaliśmy, obrotom faktycznym doby obecnej.

Pozostawała więc ostatnia alternatywa — przejścia do nowego systemu ryczałtu. Znalezienie jednakże odpowiedniego systemu, któryby utrzymał dotychczasowy dorobek, nastęrczało trudności. Istniało bowiem do wyboru poza dotychczas obowiązującym systemem ryczałtu jeszcze kilka innych systemów, któreby można było zastosować w naszym ustawodawstwie, a mianowicie:

1) System t. zw. austriacki wymiaru podatku przemysłowego dla poszczególnych grup przedsiębiorstw co parę lat. System ten polega na tem, że przedsiębiorstwa dzieli się na 3 grupy, dla których normalny wymiar podatku przemysłowego odbywa się co 3 lata, przytem każda grupa podlega wymiarowi w jednym roku. Sposób ten ułatwia wymiar podatku dla drobnych płatników przez to, że zmniejsza ilość wymiarów w danym roku, a tem samem, umożliwia władzom skarbowym lepsze opracowanie wymiaru. W zasadzie jednakże system ten nie różni się od wymiaru, dokonanego w sposób indywidualny, przytem dokonanie go raz na 3 lata powoduje niezgodność ze stanem faktycznym przedsiębiorstwa w latach dalszych.

2) System repartycji skontyngentowanego poboru podatku obrotowego przez czynniki obywatelskie. System ten polega na tem, że Ministerstwo Skarbu ustala pewien kontyngent podatku, który następnie dzieli na poszczególne okręgi, reprezentowane przez pewne czynniki obywatelskie, a które znów przy współudziale władz skarbowych dzielą wyznaczony kontyngent na

poszczególnych płatników. Niedogodnością tego systemu jest to, że stoi w sprzeczności z zasadą rzeczywistej siły danego przedsiębiorstwa i nie odzwierciedla faktycznych stosunków, a jest wypadkową pewnego układu.

3) System oparcia ryczałtu na cechach zewnętrznych. System ten polega na określeniu pewnych cech zewnętrznych przedsiębiorstwa, którymi mogą być: liczba robotników, ilość zużytego do pewnego rodzaju fabrykacji materiału (piekarze), ilość koni (przedsiębiorstwo przewozowe), w zależności od których ustala się pewną kwotę podatku. System tego rodzaju w naszym ustawodawstwie mógłby być oparty o świadectwa przemysłowe, lecz musiałby spowodować reformę tychże z uwagi na sztywność taryfy w celu b. dużego ich zróżniczkowania i uzależnienia ich od wysokości obrotów. Obecnie obowiązująca taryfa świadectw przemysłowych do tego systemu nie nadaje się.

4) Francuski system t. zw. ugód podatkowych, stosowanych przy wymiarze drobnym płatnikom podatku obrotowego jak i dochodowego, polega na tem, iż władza skarbowa zawiera, na wniosek płatnika, indywidualną umowę co do wysokości przypadającego od niego podatku. Przewaga tego systemu nad innymi jest oczywista, ponieważ wymiar podatku jest wynikiem porozumienia się podatnika z władzą podatkową i jako taki może najlepiej odzwierciedlić rzeczywisty stan i siłę podatkową przedsiębiorstwa.

Trudności polskiego ryczałtu, o których wyżej wspominaliśmy, zostały rozwiązane w ten sposób, że ogłoszone rozporządzenie o zryczałtowanym podatku przemysłowym wzoruje się częściowo na systemie francuskim, przyczem w razie niedojścia do zgody między płatnikiem i urzędem skarbowym następuje indywidualny wymiar na ogólnych zasadach, poza tem przyjęto w nim za podstawę do wymiaru ryczałtu kwotę podatku a nie obrót, a to w celu lepszego zorientowania płatnika w jego sile płatniczej.

Obecne rozporządzenie opiera się na następujących elementach: *a)* wymiar obejmuje drobne przedsiębiorstwa o obrocie nieprzekraczającym zł 50 000; *b)* wymiar następuje po uprzednim porozumieniu się z płatnikiem co do wysokości ryczałtu; *c)* wymiar dokonywa się na 2 lata (1936 i 1937); *d)* przy ustalaniu ryczałtu obrót przedsiębiorstwa nie jest jedyną i wyłączną podstawą do ustalenia jego wysokości; *e)* ustalenie wysokości ryczałtu następuje w każdym poszczególnym wypadku indywidualnie, przy wykorzystaniu przez władzę podatkowych konkretnych danych o rozmiarze i charakterze przedsiębiorstwa, wysokości osiąganych obrotów oraz stanie gospodarczym przedsiębiorstwa; *f)* wysokość ryczałtu ustala się przy pomocy zakwalifikowania do odpowiedniej grupy taryfy; *g)* dokonany w porozumieniu z płatnikiem wymiar ryczałtu nie może ulec zmianie.

Realizacja ugody płatnika z urzędem następuje w ten sposób, że przedsiębiorstwa, podlegające ryczałtowi, zostają zaliczone do jednej z odpowiednich grup, przyczem o zaliczeniu tem płatnik zostaje zawiadomiony przed wymiarem. Płatnikowi przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego wniosku o zmianę zaliczenia do innej grupy. Wnioski te rozpatrywane są przy udziale płatnika. W wypadku zaś gdy w całości uwzględnia się wniosek płatnika, można odstąpić od wezwania płatnika. Wezwania zasadniczo wysyła się na 5 dni przed terminem rozpoznania wniosku. Natomiast brak wniosku, względnie zgłoszenie go po upływie terminu, zakreślonego rozporządzeniem, uważa się za wyrażenie przez płatnika zgody na zaliczenie go przez urząd skarbowy do pewnej grupy ryczałtu. Z wyniku rozpoznania wniosku sporządza się protokół, który podpisuje płatnik z jednej strony, z drugiej zaś strony — reprezentująca władzę skarbową osoba, a więc naczelnik urzędu, względnie jego zastępca. W razie osiągnięcia porozumienia co do wysokości ryczałtu niezwłocznie po podpisaniu protokołu wręcza się płatni-

kowi nakaz płatniczy na zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu, w razie zaś niedojścia do porozumienia — przedsiębiorstwo zostaje wyłączone spod ryczałtu i podlega indywidualnemu wymiarowi na zasadach ogólnych.

Rozporządzenie stanowi, że zryczałtowanemu podatkowi przemysłowemu od obrotu na lata: 1936 i 1937 podlegają przedsiębiorstwa, zarówno podlegające zryczałtowanemu podatkowi za 1935 r. w trybie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 6/III 1935 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 16, poz. 89), jak i niepodlegające temu podatkowi, o ile ich obrót po włączeniu obrotów towarami, podlegającymi scalonemu podatkowi przemysłowemu, nie przekraczał za 1935 r. w stosunku całorocznym kwoty zł 50 tys., pod warunkiem jednak, że zostały one zaliczone na rok 1936 — w myśl taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym — do jednej z następujących, a wymienionych w § 1 rozporządzenia kategorii świadectw przemysłowych, a więc:

a) do kategorii II świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw handlowych według cz. II lit. A rozdz. I kategoria II, p. p. 2 i 3 taryfy (drobna sprzedaż, nawet wyłącznie spożywcom, towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, oraz handel specjalny, nawet drobny);

b) do kategorii III i IV świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw handlowych według cz. II lit. A rozdz. I, IX, XII i XX taryfy (drobna sprzedaż wszelkich towarów, z wyjątkiem wymienionych w p. 2 kategorii II, wyłącznie spożywcom z zakładów, składających się z 1 pokoju, i drobna sprzedaż towarów, mających cechy produkcji wytworniejszej, wyłącznie spożywcom z pomieszczenia, niemającego wyglądu ani charakteru pokoju, zakłady dla sprzedaży napojów chłodzących, księgarnie, magły i maszyny do czesania wełny);

c) do kategorii VIII świadectw przemysłowych według cz. II lit. C rozdz. IV i XVIII taryfy (wiatraki i inne młyny, w których suma średnia wszystkich par żaren nie przekracza 1½ m, oraz przędzalnie, blicharnie, farbiarnie i t. d., zatrudniające robotników — zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych — w liczbie od 1 do 4, licząc w tem właściciela przedsiębiorstwa i członków jego rodziny, zatrudnionych w przedsiębiorstwie);

d) do kategorii VI, VII i VIII świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw przemysłowych według cz. II lit. C rozdz. XIX taryfy (wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe, niewymienione w poprzednich ustępach, tudzież zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarskie i furmaństwo, zatrudniające do 15 robotników przy fabrykacji ręcznej, a przy stosowaniu silników mechanicznych — do 10 robotników).

Przedsiębiorstwa, wymienione w punktach: *a*, *b*, *c* i *d* a prowadzone w roku 1936 (1937) pod inną firmą lub przez inną osobę niż w roku 1935 (1936), o ile nie zmieniły zakresu i przedmiotu swojej działalności oraz o ile prowadzone są w obrębie tej samej miejscowości, co w roku 1935 (1936) — podlegają zryczałtowanemu podatkowi przemysłowemu.

Z wyżej wymienionych przedsiębiorstw wyłączone są od opłacania zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu: *a)* spółki akcyjne, spółki z ogr. odp., spółdzielnie i inne przedsiębiorstwa, które na zasadzie statutów lub specjalnych przepisów obowiązane są do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia właściwych organów, *b)* przedsiębiorstwa sprzedaży mięsa, połączone z wyrębem (cz. II lit. A rozdz. I — kategoria III p. 3 oraz kategoria IV taryfy), przedsiębiorstwa drobnej sprzedaży mięsa i wędlin (cz. II lit. A rozdz. I — kategoria III p. 1 oraz kategoria IV taryfy) oraz przedsiębiorstwa wyrobu wędlin (cz. II lit. C rozdz. XIX taryfy), *c)* przedsiębiorstwa przemysłowe, obowiązane do opłacania scalonego podatku przemysłowego, *d)* przedsiębiorstwa, które do dn.

29/II 1936 r. złożyć właściwemu urzędowi skarbowemu pisemne oświadczenie o prowadzeniu od początku 1936 r. ksiąg handlowych.

Dla ustalenia wysokości podatku dla przedsiębiorstw, podlegających zryczałtowanemu podatkowi, rozporządzenie wprowadza taryfę, według której zalicza się przedsiębiorstwa do odpowiednich grup tej taryfy. Grup jest 26 i wysokość przewidzianego w taryfie podatku rozpoczyna się od zł 20 i dochodzi do zł 750. Zróżniczkowanie między grupami jest następujące: od grupy 1 do 5 wysokość podatku zwiększa się w każdej następnej grupie o zł 10, od 5 do 11 — o zł 15, od 11 do 16 — o zł 30, od 16 do 26 — o zł 45. Do kwot zryczałtowanego podatku od obrotu nie dolicza się żadnych dodatków.

Technika zaliczenia do odpowiednich grup była omówiona już wyżej, należy tylko dodać, że przy zaliczaniu do odpowiednich grup urzędy skarbowe obowiązane są do wykorzystania posiadanych konkretnych danych, następnie w przedsiębiorstwach, prowadzących obok innych towarów towary, podlegające scalonemu podatkowi przemysłowemu, wyłącza się, przy ustalaniu ryczałtu, dane, dotyczące towarów, objętych scalonym podatkiem.

Termin, do którego urząd skarbowy obowiązany jest rozesłać pisemne zawiadomienia o zaliczeniu płatnika do odpowiednich grup — rozporządzenie ustala na dz. 31/III 1936 r. Płatnikowi zaś przysługuje znowu termin 14-dniowy — od doręczenia zawiadomienia o zaliczeniu do pewnej grupy do złożenia pisemnego wniosku.

Nakazy płatnicze winny być rozesłane w terminie do dn. 15/V 1936 r.

Zryczałtowany podatek przemysłowy płatny jest w 4 równych ratach — w terminach: do 15 czerwca, do 15 września, do 15 listopada i do 15 lutego.

Ubody płatnicy mogą być wyjątkowo zwolnieni przez urząd skarbowy od zryczałtowanego podatku w trybie art. 3 ustęp ostatni ustawy z dn. 15/VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w brzmieniu, nadanem dekretem Prezydenta Rzplitej z dn. 14/I 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 3, poz. 15).

Płatnikom podatku przemysłowego w formie ryczałtu służy prawo w terminie 30 dni od doręczenia zawiadomienia lub nakazu płatniczego do składania odwołań. Odwołania mogą dotyczyć tylko obowiązku podatkowego w formie ryczałtu. Nadto w terminie do dn. 15/VI 1936 r. włącznie służy płatnikom prawo wnoszenia zażaleń w sprawie niewliczenia ich przedsiębiorstw do ryczałtu.

Odwołania i zażalenia rozpatruje właściwa komisja odwoławcza; złożenie odwołania bądź zażalenia nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku we właściwym terminie.

W razie stwierdzenia, że przedsiębiorstwo, opłacające zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu, winno być na rok 1936 lub 1937 zaopatrzone w świadectwo wyższej kategorii niż przedsiębiorstwa, które winny podlegać ryczałtowi, wówczas takie przedsiębiorstwo wyłącza się spod ryczałtu i opodatkowuje się na zasadach ogólnych, poczynając od dn. 1 stycznia tego roku, w którym powstał obowiązek zaopatrzenia się w świadectwo wyższej kategorii. W wypadku likwidacji przedsiębiorstwa w ciągu 1936 r. lub 1937 r. płatnik winien zawiadomić urząd skarbowy, który zarządza umorzenie zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu w części, przypadającej poczynając od następnego miesiąca po zlikwidowaniu aż do końca okresu podatkowego.

Przedsiębiorstwa, które opłacają podatek przemysłowy od obrotu w myśl omawianego rozporządzenia, nie są obowiązane do opłacania zaliczek na podatek przemysłowy od obrotu, natomiast przedsiębiorstwa, które są wyłączone w myśl tego rozporządzenia z ryczałtu, opłacają zaliczki na podatek przemysłowy od obrotu w myśl art. 36 ustawy o państwowym po-

datku przemysłowym, przyczem przedsiębiorstwa, które były pociągnięte do ryczałtu w 1935 r., opłacają zaliczki na 1936 r. w wysokości, ustalonej przy wymiarze ryczałtu na rok 1935.

Jak widzimy, omawiane rozporządzenie Ministra Skarbu wprowadziło do polskiego ustawodawstwa podatkowego nowe ramy rozwoju zasady współdziałania płatnika przy wymiarze, nieodwołując jednocześnie wymiarom charakteru decyzji z urzędu. Metoda ta powinna przyczynić się do pogłębienia wzajemnego stosunku między podatnikiem i władzą skarbową. Nadto należy podkreślić, że wprowadzone zasady mają bezsprzecznie charakter dydaktyczny i wychowawczy dla obydwóch stron. Nieznana tę w Polsce formę wymiaru traktować należy jako próbę, której praktyczność wykaże życie.

J. Ostaszewski

WYGAŚNIĘCIE OBOWIĄZKU PODATKOWEGO W PODATKU OD PŁACÓW BUDOWLANYCH. — Min. Skarbu okólnikiem z dn. 31/1936 r. L. D. V 32205/3/36 wyjaśniło, że wygaśnięcie obowiązku podatkowego w podatku od placów budowlanych spowodu budowy nieruchomości budynkowej na opodatkowanym placu następuje od następnego miesiąca po rozpoczęciu budowy nieruchomości budynkowej na danym placu.

PIENIĄDZ I KREDYT

KONWERSJA POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH

W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 12/1936, poz. 114 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 17/II r. b. o wypuszczeniu 4% Pożyczki Konsolidacyjnej i o warunkach konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych.

Kwota emisji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej ustalona została na zł w zł. 600 miljn. Pożyczka emitowana będzie w obligacjach na okaziciela wartości imiennej zł w zł.: 50, 100, 500 1 000, 5 000 i 10 000.

Okres amortyzacji nowej pożyczki, rozpoczynający się od dn. 15/V 1937 r., ustalony został na 45 lat. Umorzenia dokonywane będą w drodze losowań amortyzacyjnych 2 razy do roku w dniach: 15/V i 15/XI. Pierwsze losowanie do umorzenia odbyło się w dn. 15/XI 1937 r.

Kupony od obligacji płatne będą również półrocznie w dniach: 15/V i 15/XI z wyjątkiem 2 pierwszych kuponów, z których pierwszy obejmie odsetki od dn. 15/I 1936 r. i płatny będzie w dn. 15/VII 1936 r., drugi zaś obejmie odsetki za dalszy okres 4-miesięczny i płatny będzie w dn. 15/XI 1936 r.

Obligacje, wylosowane do umorzenia w pierwszych 10 latach okresu amortyzacji, wykupywane będą z nadpłatą 20%, wylosowane zaś w latach następnych — z nadpłatą 15% ponad ich wartość nominalną. Rozporządzenie nie przewiduje możliwości amortyzacji w drodze skupu z wolnej ręki, każdy więc posiadacz ma zapewnioną — oprócz całkowitego zwrotu kapitału — jeszcze premję wykupu.

Obligacje pożyczki opatrzone są klauzulą złotą.

Obsługę pożyczki, t. j. wypłatę zapadłych kuponów oraz wykup wylosowanych do umorzenia obligacji, prowadzić będą: kasy urzędów skarbowych, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Poczta Kasa Oszczędności i ich oddziały.

Okres przedawnienia obligacji ustalony został na 20 lat od dnia wylosowania ich do umorzenia, kuponów zaś — na 5 lat od dnia ich płatności.

Najważniejsze przywileje nowej pożyczki, ustanowione dekretem Prezydenta Rzplitej z dn. 14/I 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 3, poz. 10), są następujące: pupilarność, zwolnienie obligacji wraz z kuponami oraz przychodami od tych obligacji od wszelkich podatków i danin państwowych i samo-

rządowych, zwolnienie obligacji pożyczki, w kwocie nieprzekraczającej zł w zł. 5000 wartości imiennej, wraz z kuponami od wszelkiego rodzaju zajęcia, niewyluczając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych, prawo spłaty obligacjami podatku od spadków i darowizn do kwoty imiennej zł w zł. 25 000 przez każdego płatnika tego podatku.

Konwersja przeprowadzona będzie w stosunku 100 za 100 wartości imiennej, to znaczy za 100-złotową obligację pożyczki, podlegającej konwersji, wydana zostanie obligacja 4% Pożyczki Konsolidacyjnej tej samej wartości. Kapitał więc konwertowanych pożyczek zostanie nienaruszony.

Do konwersji przyjmowane będą obligacje następujących pożyczek państwowych: 5% państwowej renty ziemskiej serji I z kuponem, płatnym w dn. 1/VI 1936 r.; 5% pożyczki budowlanej serji III z kuponem, płatnym w dn. 15/IX 1936 r.; 5% państwowej renty wieczystej serji I z kuponem, płatnym w dn. 15/XII 1936 r.; 4% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej, 3% Premjowej Pożyczki Budowlanej serji I i 6% Pożyczki Inwestycyjnej — bez żadnych kuponów.

Pozatem będą przyjmowane do konwersji obligacje 6% Pożyczki Narodowej ze wszystkimi płatniami po dn. 15/I 1936 r. kuponami (poczynając od kuponu, płatnego w dn. 1/VII 1936 r. Nr. 5), lecz tylko od pierwonabywców tych obligacji i ich legalnych posiadaczy, t. j. osób, które obligacje te otrzymały na zasadzie formalnego przelewu w myśl obowiązujących przepisów.

Obligacje 6% Pożyczki Narodowej bez kuponu, płatnego w dn. 1/VII 1936 r., lecz ze wszystkimi kuponami następnymi, oraz obligacje 5% państwowej renty ziemskiej serji I bez kuponu, płatnego w dn. 1/VI 1936 r., będą również przyjęte do wymiany z tem jednak, że z tytułu konwersji zostaną wydane za nie obligacje 4% Pożyczki Konsolidacyjnej bez pierwszych 2 kuponów.

Konwersja rozpocznie się w dn. 15/VII 1936 r. i będzie trwać 10 miesięcy, t. zn. do dn. 15/V 1937 r. Wymianę prowadzić będą kasy urzędów skarbowych, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Poczta Kasa Oszczędności i ich oddziały oraz inne placówki, których lista zostanie w odpowiednim czasie podana do wiadomości publicznej. Wymiana przeprowadzana będzie bezpośrednio na obligacje nowej pożyczki.

Zgłoszenie do wymiany obligacji pożyczek, objętych konwersją, leży w interesie ich posiadaczy, ponieważ obligacje te nie będą już — zgodnie z dekretem — przynosić nadal odsetek i premij, a wykup ich nastąpi stopniowo w okresie 30 lat według specjalnych planów, które zostaną ogłoszone w rok po zamknięciu konwersji. Posiadacz więc obligacji, niezgłoszonej do wymiany, unięzi swój kapitał bezprocentowo do czasu wylosowania jego obligacji, co w najgorszym wypadku może nastąpić nawet po 30 latach.

J. Ł.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 10 do 15 lutego 1936 r.

Rynek dewiz w okresie sprawozdawczym wykazywał niejedliwą tendencję oraz ograniczone obroty. Poza utrzymaniami frankami francuskimi, belgami, markami niemieckimi, koronami czechosłowackimi oraz koronami norweskimi — pozostałe dewizy wykazały następujący ruch notowań: franki szwajcarskie zyskały zł 0.30, floreny holenderskie — zł 0.20, a korony szwedzkie straciły zł 0.35 — wszystko na 100 jednostkach walutowych; pozatem zwykowały: dolary zwykle o zł 0.03 i telegraficzne o zł 0.01¹/₄ — na dol. 1 oraz obniżyły się funty szterlingi — o zł 0.06 na funt. szterl. 1.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5.26	5.23 ¹ / ₂	5.26
„ telegr.	\$ 1	5.26 ¹ / ₄	5.23 ¹ / ₂	5.24 ¹ / ₂
Funty szterlingi	£ 1	26.27	26.20	26.20
Franki francuskie	100 fr.	35.01	35.00 ¹ / ₂	35.01
Franki szwajcarskie	100 fr.	173.20	173.15	173.20
Belgi	100 blg.	89.30	89.25	89.25
Marki niemieckie	100 RM	213.45	213.45	213.45
Korony czechosłow.	100 kor.	21.97	21.95	21.96
Liry włoskie	100 lir.	—	—	—
Floreny holenderskie	100 fl.	359.95	359.80	359.95
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	135.45	135.10	135.10
Korony duńskie	100 kor.	117.25	117.00	117.00
Korony norweskie	100 kor.	131.90	131.75	131.75

Również i na rynku papierów lokacyjnych państwowych zaznaczyła się tendencja niejednolita; w grupie pożyczek premjowych — zniżkowała o zł. 0.10 4 proc. Poż. Dolarowa; wśród pozostałych pożyczek — 5 proc. Poż. Konwersyjna zyskała 0.25 proc. nom. oraz 6 proc. Poż. Dolarowa 0.63 proc. nom., natomiast 7 proc. Poż. Stabilizacyjna obniżyła się o 0.38 proc. nom. W grupie papierów lokacyjnych prywatnych salda tygodniowe były następujące (w procentach nominalu): 8 proc. L. Z. Tow. Kred. Przemysłowego + 0.50, 4 i pół proc. L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego — 0.25, 5 proc. L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy + 0.75, 5 proc. L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r. — 0.25 proc. nom.

Papiery państwowe	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
w zł za 1 sztukę				
3% Pożyczka Budowlana zł w zł 50	—	—	—	—
4% „ Dolarowa \$ ¹⁾	53.40	53.00	53.25	53.25
4% „ Inwestyc. zł w zł 100	—	—	—	—
4% „ „ serje zł w zł 100	—	—	—	—
w % -ach nominalu				
5% „ Konwersyjna zł	59.50	59.25	59.50	59.50
5% „ Konwers. Kol. zł	—	—	—	55.75
				— 56.00
6% „ Dolarowa \$	77.13	76.75	77.13	77.13
7% „ Stabilizacyjna ²⁾ \$ ³⁾	63.00	62.25	62.50	62.50
	— 63.38 ⁴⁾	— 62.75 ⁴⁾	— 62.38	— 63.00 ⁴⁾

Listy zastawne i obligacje towarzyszy kredytowych

8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego ⁵⁾	£	90.00	89.50	90.00
4 ¹ / ₂ % L. Z. Tow. Kred. Ziem.	zł	46.25	45.50	46.00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy	zł	57.75	56.00	57.50
				— 57.75
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.	zł	55.00	54.63	55.00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Kalisza z 1933 r.	zł	43.00	42.75	42.75
5% L. Z. Tow. Kred. l. Łódź z 1933 r.	zł	49.00	48.38	48.38

Obligacje miast

VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	58.50	57.50	58.50
---------------------------------	----	-------	-------	-------

Z BANKU POLSKIEGO

WALNE ZEBRANIE BANKU. — Dnia 20 b. m. odbyło się doroczne Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego pod przewodnictwem Prezesa Banku P. Adama Koca. W zebraniu wzięło udział 106 akcjonariuszów, reprezentują-

¹⁾ \$ 5 = zł 44.57.

²⁾ Z wyłączeniem transzj francuskiej.

³⁾ \$ 1 = 5.183 fr. szwajc. = Hfl. 2.4888.

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

cych 823 050 akcji. Przed przystąpieniem do porządku obrad zebranie uczciło chwilą skupienia pamięć Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dłuższe przemówienie wygłosił P. Prezes Koc; drukujemy je na wstępie zeszytu.

Po przeprowadzeniu dyskusji nad sprawozdaniem Banku Walne Zebranie jednomyślnie zatwierdziło je wraz z bilansem ostatecznym oraz rachunkiem zysków i strat za rok 1935, jak również podział zysków.

Następnie Walne Zebranie uchwaliło wnioski Rady Banku w sprawie zmiany szeregu artykułów statutu, które to zmiany omawiamy w oddzielnym artykule w nin. zeszycie.

W końcu Walne Zebranie dokonało wyborów nowych członków Rady, w wyniku których zostali wybrani PP.: Henryk Brun, Mieczysław Chłapowski, Kajetan Morawski, Stefan Przanowski, Marjan Rapacki, Henryk Strasburger, August Zaleski i Józef Żychliński. Jako zastępcy członków Rady wybrani zostali PP.: W. Demby, E. Natanson i A. Ciszewski, a do Komisji Rewizyjnej PP.: J. Kucharzewski, A. Olszewski, L. Skulski, W. Seydlitz i W. Heinrich.

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 LUTEGO 1936 r. W I dekadzie lutego zwyczajne obroty walutowe Banku kształtowały się lekko deficytowo — przy bardzo nieznacznie zwiększonej ogólnej sumie obrotów w porównaniu z I dekadą stycznia r. b.

O sumę deficytu w bilansie walutowym zmniejszyły się też rezerwy walutowe Banku, mianowicie z zł 21.0 miljn. do zł 18.9 miljn., osiągając poziom wyższy jednak niż przed rokiem, gdyż w dn. 10/II 1935 r. wynosiły zł 17.5 miljn.

Dzięki stale utrzymującemu się (i to w ostatnich 3 miesiącach z tendencją lekko wyżkową) dopływowi złota do Banku zapas złota w dekadzie sprawozdawczej podniósł się z zł 444.7 miljn. do zł 444.8 miljn., czyli do poziomu o ok. 12% niższego niż przed rokiem.

W stosunku do sumy obiegu biletów bankowych i części natychmiast płatnych zobowiązań Banku, podlegającej pokryciu (przewyżki ich ponad zł 100 miljn.) — powyższy zapas złota stanowił w dn. 10/II 41.77%, czyli więcej niż w końcu stycznia, a tem bardziej niż w końcu I dekady r. b., ale zato znacznie mniej niż przed rokiem. Wykazuje to następujące zestawienie %-owego pokrycia złotem obiegu i zobowiązań:

	%
10/I 1936	40.29
31/I "	41.26
10/II "	41.77
10/II 1935	48.40

Wzrost procentu pokrycia w I dekadzie lutego nastąpił zarówno wskutek zwykłej sumy pokrycia, t. j. zapasu złota, jak i niżki sumy obiegu i zobowiązań (ściślej ich części, podlegającej pokryciu), która to suma skurczyła się z zł 1 156.5 miljn. do zł 1 147.0 miljn. (względnie z zł 1 056.5 miljn. do zł 1 047.0 miljn.). Zmniejszyły się tym razem oba składniki tej sumy, a więc nietylko — jak zwykle na początku miesiąca — obieg biletów bankowych (z zł 958.7 miljn. do zł 947.4 miljn.), lecz również i natychmiast płatne zobowiązania (z zł 197.8 miljn. do zł 196.6 miljn.), o których spadku zdecydowała niżka lokat żyrowych — z zł 174.2 miljn. do zł 171.7 miljn.

Odpływ lokat żyrowych w dekadzie sprawozdawczej nastąpił tylko z rachunków prywatnych, podczas gdy salda rachun-

ków kas państwowych (zresztą od dłuższego już czasu znajdujące się na bardzo niskim poziomie) nieco podniosły się. Ruch lokat żyrowych ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

Lokaty żyrowe:			
kas państwowych pozostałe			
10/I	1936	1.1	200.1
31/I	"	1.2	172.9
10/II	"	1.4	170.3
10/II	1935	16.3	165.4

Obieg biletów bankowych skurczył się o zł 11.3 miljn., t. j. o ok. 1 i jedna czwarta proc., i osiągnął poziom nieco niższy niż przed miesiącem, lecz jednocześnie nieco wyższy niż przed rokiem, jak to wykazuje następujące zestawienie (w miljn. zł):

10/I	1936	957.2
31/I	"	958.7
10/II	"	947.4
10/II	1935	933.0

Spadek obiegu nie znajdował odpowiednika we wzroście lokat żyrowych, które też zmniejszyły się, natomiast wiązał się ściślej ze skurczeniem się kredytów Banku. Z 3 głównych form kredytów Banku Polskiego silnie skurczyły się kredyty dyskontowe (o zł 22.7 miljn., gdy w I dekadzie stycznia o zł 19.4 miljn.), a w niewielkim tylko stopniu skup biletów skarbowych (o zł 0.1 miljn.); jednocześnie pożyczki zastawowe wzrosły o zł 8.4 miljn.

W okresie miesięcznym 10/I — 10/II 1936 r. skurczyły się silnie zarówno portfel wekslowy, jak i portfel biletów skarbowych, natomiast wzrosły pożyczki zastawowe (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (-)
Kredyty dyskontowe	- 66.2
Pożyczki zastawowe	+ 8.4
Bilety skarbowe	- 21.5

W okresie rocznym 10/II 1935 — 10/II 1936 zmniejszył się nieco portfel wekslowy, ale zato niemal podwoiły się pożyczki zastawowe oraz skup biletów skarbowych (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (-)
Kredyty dyskontowe	- 9.7
Pożyczki zastawowe	+ 48.0
Bilety skarbowe	+ 18.2

Co się tyczy innych operacji czynnych Banku, to zmiany w I dekadzie lutego zaszły tu niewielkie: skurczył się nieznacznie zapas skupionych przez Bank monet srebrnych i bilonu (o zł 1.7 miljn.) i wzrósł nieznacznie portfel papierów kredytu długoterminowego (o zł 0.03 miljn.).

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	10/I	31/I	10/II
Waluty i dewizy	25 908	21 018	18 864
Weksle krajowe	669 727	626 213	603 481
Bilety skarbowe	61 709	40 398	40 253
Polskie monety srebrne i bilon	43 088	39 705	38 049
Pożyczki zabezpieczone zastawami	87 935	87 873	96 317
Papiery proc. własne	52 402	91 380	91 413
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	1 030 768	996 587	978 377

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA—ELEKTORALNA 2 (parter). Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu. KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie—zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60.

ZAGRANICĄ: kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
Jerzy Lubowicki

Redaktor działu rolniczego:
Czesław Bobrowski

Redaktor działu komunikacyjnego:
Bolesław Kaczmarekiewicz

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

I. Ogłoszenie

RADA NADZORCZA I ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ
"PERSIL", POLSKA SPÓŁKA AKCYJNA BYDGOSZCZ
w BYDGOSZCZY

mają zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów Spółki na

IV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

mające się odbyć w dn. 12 marca 1935 r. o godz. 11 przed poł. w siedzibie Spółki w Bydgoszczy, przy ul. Gdańskiej Nr. 46 z następującym porządkiem dziennym:

1/ Wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3/ Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu netto i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1935 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4/ Podział zysków; 5/ Wybory do Rady Nadzorczej - zgodnie z § 11 Statutu Spółki; 6/ Wnioski Akcjonariuszów, które wpłyną do Zarządu w ustawowym terminie.

PP. Akcjonariusze, zyczący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni złożyć swoje akcje w biurze Spółki w Bydgoszczy przy ul. Gdańskiej Nr. 46 conajmniej 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być złożone poświadczenia, stwierdzające złożenie akcji u notariusza, w instytucji kredytowej krajowej lub w Banku "Schweizerischer Bankverein in Basel" w Szwajcarii. Zaświadczenie takie ma tylko wówczas znaczenie, o ile w niem wymieniona będzie liczba akcji i stwierdzenie, że akcje te nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący wnieść dodatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Dyrekcja

BANKU TOWARZYSTW SPÓŁDZIELCZYCH, SP. AKC.

po raz pierwszy zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU

odbędzie się w dn. 28 marca 1936 r. o godz. 17 w lokalu Banku, Jasna 1, z następującym porządkiem dziennym

1/ Sprawozdanie z działalności Banku, bilans i rachunek strat i zysków za 1935 r.; 2/ Budżet wydatków na 1936 r.; 3/ Ustalenie liczby członków Rady. Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 4/ Zmiana statutu Kasy Przechowalni Pracowników Banku; 5/ Wybór drugiego codziennego pisma do ogłoszeń, zgodnie z wymaganiami § 62 statutu Banku; 6/ Wolne wnioski.

Karty wstępu mogą otrzymać tylko ci akcjonariusze, na których imię akcje zostały przepisane w księgach Banku nie później niż na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Wnioski akcjonariuszów - w myśl art. 26 Statutu - winny być zgłoszone nie później niż na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia i mogą być - w myśl art. 27 Statutu - zamieszczone w drugim ogłoszeniu na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia.

Sygn. R. H. B II 156

Wydział II Handlowy w Krakowie na posiedzeniu niejawnym w dn. 22 listopada 1935 r. postanowił:

Do ts. rejestru handlowego przy firmie

"HERBEWO" HERLICZKA, BELDOWSKI, WOŁOSZYŃSKI,
ZJEDNOCZONE FABRYKI TUTEK I BIBULEK

dodatkowo wpisać: Nr. kolejny wpisu 71/13. Członek Zarządu Adam Kirchmayer zmarł. Data wpisu: 2/XII 1935 r.

I Ogłoszenie

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ

pod firmą

"FABRYKA PORCELANY I WYROBÓW CERAMICZNYCH W ĆMIELOWIE"
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 17 marca 1936 r. o godz. 18 odbędzie się w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Kredytowej pod Nr. 9 m. 10

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1/ Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego; 2/ Zmiana § 1 Statutu Spółki, którego treść ma być następująca: § 1. - Firma Spółki brzmi: "Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych Ćmielów, Spółka Akcyjna"; 3/ Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zyczący sobie wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje w biurze Spółki w Warszawie, ul. Kredytowa Nr. 9 m. 10, najpóźniej na 7 dni przed terminem Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Na zasadzie art. 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych, Akcjonariusze mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek obrad.

WILEŃSKI PRYWATNY BANK HANDLOWY, S.A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA. - Kasa i sumy do dyspozycji: a/ gotowizna w kasie $\text{z} 266 205.72$, b/ pozostałość w B-ku Polskim, P.K.O. i B-ku Gosp. Kraj. $\text{z} 80 827.07$, Kupony $\text{z} 211.46$; Waluty zagraniczne $\text{z} 59 367.95$, Papiery wartościowe własne a/ pożyczki państwowe $\text{z} 2 222.10$, b/ papiery hipoteczne $\text{z} 342 107.43$, c/ akcje $\text{z} 494 079.53$; Udziały i akcje w przeds. konsorc. $\text{z} 75 000.00$; Banki krajowe $\text{z} 15 727.52$; Banki zagraniczne $\text{z} 20 946.45$; Weksle zdyskontowane $\text{z} 2 734 690.78$; Rachunki bieżące /sald debetowe otwartego kredytu/ a/ zabezpieczone $\text{z} 3 421 881.86$ b/ niezabezpieczone $\text{z} 239 714.26$; Pożyczki terminowe $\text{z} 192 517.00$; Należności z tyt. układów konwers. zaopatrzonych w akcepty Banku Akceptacyjnego $\text{z} 733 788.46$; Ruchoomości $\text{z} 68 743.20$; Nieruchoomości $\text{z} 881 485.00$; Różne rachunki $\text{z} 1 059 518.00$; Koszty handlowe roku przyszłego 1936 $\text{z} 16 000.00$; Suma bilansowa $\text{z} 10 705 031.79$.

Udzielone gwarancje $\text{z} 401 630.75$; Inkaso $\text{z} 1 918 889.23$; Razem $\text{z} 13 025 551.77$.

PASYWA. - Kapitały własne a/ Zakładowy $\text{z} 2 500 000.00$, b/ Zapasowy $\text{z} 127 908.81$; Wkłady a/ terminowe $\text{z} 3 071 019.22$, b/ a vista $\text{z} 1 911 828.94$; Rachunki bieżące /sald kredytowe otwartego kredytu/ $\text{z} 217 349.34$; Zobowiązania inkasowe $\text{z} 64 218.68$; Redyskonto weksli $\text{z} 1 779 116.71$; Banki krajowe $\text{z} 637 857.07$; Banki zagraniczne $\text{z} 4 068.50$; Różne rachunki $\text{z} 357 498.68$; Procenty i prowizje roku przyszłego 1936 $\text{z} 29 563.20$; Straty i zyski $\text{z} 4 802.64$; Suma bilansowa $\text{z} 10 705 031.79$.

Zobowiązania z tyt. udzielenia gwarancji $\text{z} 401 630.75$; Różni za inkaso $\text{z} 1 918 889.23$; Razem $\text{z} 13 025 551.77$.

Rachunek strat i zysków

Podatek dochod. za 1934 r. $\text{z} 1 433.79$; Proc. i prowizje zapłacone $\text{z} 354 704.88$; Koszty handlowe a/ podatki i świadczenia $\text{z} 57 155.34$, b/ wydatki osob. i rzecz. $\text{z} 310 469.23$; Amortyzacja: a/ nieruchomości $\text{z} 6 458.00$, b/ ruchoomości $\text{z} 4 682.00$; Odpisy na straty $\text{z} 156 571.06$; Zysk do podziału $\text{z} 4 802.64$; Razem $\text{z} 894 843.15$.

Pozostałość zysku z 1934 r. $\text{z} 1 433.79$; Procenty i prowizje pobrane $\text{z} 829 200.67$; Zysk na papierach procentowych $\text{z} 31 436.22$; Zysk na walutach zagranicznych i dewizach $\text{z} 11 526.22$; Zysk na korespondentach zagran. $\text{z} 4 275.70$; Zysk na kuponach $\text{z} 1 806.16$; Dochód z eksploatacji nieruchomości $\text{z} 16 321.01$; Zwrot sum dawniej odpisanych $\text{z} 277.17$; Razem $\text{z} 894 843.15$.

II Ogłoszenie

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ

TOWARZYSTWO WARSZAWSKIE OCZYSZCZANIA I SPRZEDAŻY SPIRYTUSU "REKTYFIKACJA WARSZAWSKA"

zawiadania, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Dobrej Nr. 48/50 w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 18 z następującym porządkiem dziennym:

1/ Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934/35; 3/ Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4/ Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 5/ Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6/ Sprawa fuzji ze Spółką Akcyjną Polski Przemysł Wódczany jako Spółką przejmowaną; 7/ Zmiana Statutu przez uchYLENIE dotychczasowego brzmienia i nadanie mu brzmienia następującego:

Statut Spółki p.n. POLSKI PRZEMYSŁ WÓDCZANY Zakłady Przemysłowe "Akwawit", "Rektyfikacja Warszawska", "Winkelhausen", Spółka Akcyjna.

§ 1. Spółka Akcyjna Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu "Rektyfikacja Warszawska" po połączeniu się ze Spółką Akcyjną Polski Przemysł Wódczany, w skład której weszły fabryki wódek: 1. "Akwawit" w Poznaniu /rok założenia 1844/, 2. "Rektyfikacja Warszawska" w Warszawie /rok założenia 1886/ i 3. "Winkelhausen" w Starogardzie /rok założenia 1846/ zmienia dotychczasowe brzmienie i nadal prowadzona będzie pod firmą: Polski Przemysł Wódczany Zakłady Przemysłowe "Akwawit", "Rektyfikacja Warszawska", "Winkelhausen". Spółka Akcyjna. Siedzibą Spółki jest m.st. Warszawa. § 2. Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie rektyfikacji spirytusu, gorzeln, browarów, fabryk wódek, win owocowych, miódów, octu, musztardy i wszelkich innych wyrobów z użyciem spirytusu, jak również wszelkich napojów owocowych i innych, oraz wszelka działalność wchodząca w zakres gorzelnictwa i przeróbki produktów rolnych, branie udziału w przedsiębiorstwach wszelkiego rodzaju, związany z przerobem produktów rolnych lub pokrewnych, a także we wszelkich innych przedsiębiorstwach, jakoteż handel wszelkimi wyżej wymienionymi wytworami krajowymi i zagranicznymi tak w Polsce jak i zagranicą, zarówno na rachunek własny jak i komisowy. § 3. Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 5 371 500 i podzielony jest na 53 715 sztuk akcji po zł 100 każda. Akcje te wypuszczane są w serjach I, II, III i IV. Akcyj serji I jest 360 sztuk, akcyj serji II jest 37 995 sztuk, akcyj serji III jest 11 760 sztuk i akcyj serji IV jest 3 600 sztuk. Akcje serji I, III i IV są imienne, akcje zaś serji II na okaziciela. Akcje serji I są uprzywilejowane w ten sposób, że mają pierwszeństwo przy podziale majątku Spółki w razie jej likwidacji, w wysokości nominalnej przed pozostałymi akcjami; dalej posiadacze tych akcji korzystają z prawa oddzielnego głosowania w następujących wypadkach: 1. Przy zmianie Statutu; 2. Przy wyborze Rady Nadzorczej; 3. Przy zmniejszeniu lub powiększeniu kapitału zakładowego; 4. Przy zmianie przywilej, z których korzystają posiadacze poszczególnych rodzajów akcji; 5. Przy uchwale nad rozwiązaniem Spółki, o ile prawo nie przewiduje jeszcze innych wypadków. Poza to każda powyższa akcja uprzywilejowana serji I daje na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów prawo do pięciu głosów, podczas gdy każda z akcji serji II i III daje prawo do jednego głosu. Akcje serji IV są uprzywilejowane w ten sposób, że każda z tych akcji daje na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów prawo do pięciu głosów. § 4. Zmiana akcji imiennych na akcje na okaziciela może być dokonana na żądanie akcjonariusza, lecz tylko za zezwoleniem Rady Nadzorczej. Przeniesienie własności akcji imiennych zależne jest od zezwolenia Rady Nadzorczej Spółki. Właściciel akcji imiennych, zamierzający sprzedać lub w inny sposób przenieść własność akcji imiennych na osobę drugą winien o tem zawiadomić Spółkę listem poleconym i w tym celu złożyć swe akcje w biurze Zarządu. Rada Nadzorcza może nie wyrazić zgody na sprzedaż lub przeniesienie prawa własności akcji na osobę wskazaną przez właściciela akcji i władną będzie upoważnić Zarząd, aby w ciągu

sześciu tygodni od daty zgłoszenia akcji wskazał innego nabywcę. W takich wypadkach cena sprzedaży zostanie uzgodniona między Zarządem Spółki, a właścicielem akcji. § 5. Władzami Spółki są: 1. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów; 2. Rada Nadzorcza; 3. Zarząd. § 6. Rada Nadzorcza składa się, stosownie do decyzji Walnego Zgromadzenia, conajmniej z pięciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na trzy lata z pośród akcjonariuszów, lub z poza ich grona, zwykłą większością oddanych głosów. Corocznie ustępuje jedna trzecia część składu Rady Nadzorczej według starszeństwa wyboru. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga los. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona prezesa i jednego lub więcej wiceprezesów. Dla ściślejszego wykonania nadzoru Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona Komitet Wykonawczy. Ilość członków Komitetu Wykonawczego określa Rada Nadzorcza. Komitet Wykonawczy wybiera ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę. Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej, które zapadają większością głosów obecnych, potrzebna jest obecność przynajmniej połowy każdego składu Rady Nadzorczej, w tem prezesa lub jego zastępcy. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Rada Nadzorcza ma prawo w swoim składzie ustanawiać specjalne komisje. § 7. Rada Nadzorcza udziela zezwoleń wymienionych w art. 58 Rozp. Prez. Rzecz. z dnia 22 marca 1928 r. /Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383/ o spółkach akcyjnych. § 8. Wynagrodzenie za czynności Rady i Komitetu Wykonawczego uchwała Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. § 9. Zarząd składa się z jednej lub więcej osób mianowanych i odwołanych przez Radę Nadzorczą, która określa również rodzaj i zakres czynności każdego z członków Zarządu i wysokość ich wynagrodzenia. § 10. Zarząd mianuje prokurentów po porozumieniu się z Radą Nadzorczą. § 11. Wszelka korespondencja, pokwitowania z odbioru korespondencji pocztowej, pieniędzy, towarów i innego majątku, żądania zwrotu sum i majątku, będą podpisywane przez jednego członka Zarządu względnie jednego prokurenta. Czeki, weksle, wszelkiego rodzaju zobowiązania, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne, notarialne i wszelkie temu podobne oświadczenia i zobowiązania imieniem Spółki winny być podpisywane przez dwóch członków Zarządu, lub też przez jednego członka Zarządu wspólnie z jednym prokurentem, względnie samodzielnie przez jednego członka Zarządu upoważnionego do tego mocą uchwały Rady Nadzorczej. § 12. Rok obrotowy Spółki trwa od dnia pierwszego października do dnia trzydziestego września roku następnego włącznie. § 13. Zarząd Spółki obowiązany jest w ciągu trzech miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego /dzień bilansowy/, rachunek strat i zysków oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły. § 14. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrotowego. § 15. Z czystego zysku rocznego t.j. sumy pozostałej po pokryciu wszystkich wydatków i strat odpisuje się: a/ conajmniej 8% na kapitał zapasowy, b/ kwotę określoną przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na amortyzację ruchomego i nieruchomego majątku Spółki aż do umorzenia, c/ resztę rozdziela się wedle uznania Walnego Zgromadzenia. § 16. Dywidenda, po której nikt się nie zgłasza w przeciągu pięciu lat, przechodzi na własność Spółki i przelewa się na kapitał zapasowy, z wyjątkiem gdy przedawnienie na mocy prawa obowiązującego, uważane jest za przerwane. Od nieodebranej dywidendy procenty wypłacone nie będą. § 17. We wszystkich wypadkach nieprzewidzianych niniejszym Statutem mieć będą zastosowanie przepisy ustawowe. 8/ Wybory do władz Spółki; 9/ Ustalenie wynagrodzenia dla władz Spółki; 10/ Upoważnienie Zarządu do sprzedaży nieruchomości fabrycznej; 11/ Określenie pism, w jakich mają być zamieszczane ogłoszenia Spółki; 12/ Wnioski. Zgromadzenie odbędzie się w pierwszym terminie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji. Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu na zasadzie art. 399 Kodeksu Handlowego.

BANK POLSKA KASA OPIEKI, S.A. w WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY.- Kasa i sumy do dyspozycji z 509 602.46; Waluty zagraniczne z 679 564.52; Papiery wartościowe z 36 288 788.87; Udziały w przedsiębiorstwach z 499 000.00; Banki krajowe z 3 597 016.28; Banki zagraniczne z 1 996 826.53; Weksle zdyskontowane z 576 974.52; Rachunki bieżące z 194 905.52; Pożyczki pod zastaw pap.wart. z 48 926.92; Nieruchomości z 466 752.87; Różne rachunki z 198 001.13; Suma stanu czynnego z 45 056 359.62.

STAN BIERNY.- Kapitał zakładowy z 2 500 000.00; Kapitał zapasowy z 250 000.00; Rezerwa na różnice kursowe na pap.wart. z 60 000.00; Fundusz amortyzacyjny z 92 505.01; Rezerwy podatkowe z 252 416.36; Specjalny r-ek różn.kursowych z 205 945.55; Wkłady z 34 531 189.34; Rachunki bieżące z 2 251 777.32; Banki krajowe z 258 304.27; Banki zagraniczne z 2 210 636.74; Różne rachunki z 1 360 262.95; Zysk z 1 083 322.08; Suma stanu biernego z 45 056 359.62.
Inkaso i depozyty z 180 979.17.

Rachunek strat i zysków za 1935 r.

STRATY.- Procenty i prowizje wypłacone z 1 274 266.54; Koszty handlowe z 986 201.69; Podatki z 102 545.02; Amortyzacja z 48 070.15; Czysty zysk z 1 083 322.08; Suma z 3 494 405.48.

ZYSKI.- Pozostałość zysku z roku ubiegłego z 2 804.93; Procenty i prowizje pobrane z 3 244 009.29; Różnice kursowe z 223 850.20; Dochody z nieruchomości z 23 741.06; Suma z 3 494 405.48.

O G Ł O S Z E N I E

/w myśl art. 398 § 2 Kod. Handl./

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Banku P.K.O., które odbyło się w dn. 7 lutego 1936 r., powzięło następujące uchwały: Zatwierdziło bilans i rachunek zysków i strat; przeprowadziło rozdział czystego zysku w kwocie z 1 083 322.08 w sposób następujący: z 600 000 - na fundusze rezerwowe, z 150 000 - na 6% dywidendy, z 180 000 - na subwencje społeczno-oświatowe emigracji, z 120 000 - na gratyfikację bilansową personelu Banku, z 12 000 - jako wynagrodzenie dla Rady Banku i Komisji Rewizyjnej, z 21 322.08 - przeniesiono na rok operacyjny 1936. Ponadto zatwierdziło plan gospodarczy i budżet wydatków administracyjnych na 1936 r. oraz wybrało na okres dwuletni następujących członków Rady: Dr. Antoniego Owsionkę, Dyr. Adama Czachyrę, Dyr. Wiktora Tomira Drymmera, Dyr. Jerzego Lubowickiego.

II Ogłoszenie

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ POLSKI PRZEMYSŁ WÓDCZANY

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Dobrej Nr. 48/50, w pierwszym terminie w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

1/ Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934/35; 3/ Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4/ Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 5/ Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6/ Sprawy finansowe; 7/ Sprawa fuzji ze Spółką Akcyjną Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu "Rektyfikacja Warszawska" jako ze Spółką przejmującą. Zgodnie z § 3 Statutu Spółki, posiadacze akcji serji I głosują nad tym punktem porządku dziennego oddzielnie; 8/ Wnioski.

Zgromadzenie odbędzie się w pierwszym terminie o ile będzie na niem reprezentowana więcej niż połowa akcji uprzywilejowanych. Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu na zasadzie art. 399 Kodeksu Handlowego.

I Ogłoszenie

ZARZĄD

PLASZOWSKIEJ FABRYKI DACHÓWEK I CEGIEŁ
SPÓŁKI AKCYJNEJ w KRAKOWIE

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie w biurze WP. Dra Ludwika Merza, przy ul. Starowiślniej L. 1. w dn. 21 marca 1936 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

1/ Sprawozdanie Zarządu z czynności za 1935 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 2/ Sprawozdanie Rady Nadzorczej, skwitowanie Zarządu, Rady Nadzorczej, powzięcie uchwały w sprawie wyniku bilansowego; 3/ Wybór członków Rady Nadzorczej na okres trzechletni; 4/ Obniżenie kapitału akcyjnego o z 75 000, a w związku z tem zmiana brzmienia § 5 Statutu, polegająca na tem, że wysokość kapitału zakładowego wynosić będzie z 675 000 - zamiast dotychczasowych z 750 000, a wartość nominalna akcji z 270 - zamiast z 300.

UWAGI; 1/ Akcjonariusze mogą zgłosić do Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny, które zamieszczone będą w drugim ogłoszeniu.

2/ Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje /zaświadczenia/ przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w kasie Spółki w Krakowie, przy ul. Dunajewskiego 6.

BANK TOWARZYSTW SPÓLDZIELCZYCH, SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans surowy na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY.- Kasa, Bank Polski, P.K.O., banki państwowe oraz bony funduszu inwestycyjnego z 849 028.63; Waluty zagraniczne z 40 553.86; Papiery wartościowe własne: a/ pożyczki państwowe z 447 556.41, b/ papiery hipoteczne z 240 659.13, c/ akcje z 204 715.80, Razem z 892 931.34; Banki krajowe z 266 383.31; Banki zagraniczne z 87 372.58; Weksle zdyskontowane z 4 574 900.42; Rachunki bieżące: a/ zabezpieczone z 2 002 317.77, b/ niezabezpieczone z 16 274.79, Razem z 2 018 592.56; Pożyczki terminowe z 119 729.50; Należności z tytułu układów konwersyjnych z 1 636 264.50; Nieruchomości z 4 772 471.97; Różne rachunki z 2 301 504.03; Koszty, różnice kursowe i t.p. z 702 386.92; Oddziały z 317 448.37; Ogółem z 18 579 567.99.

STAN BIERNY.- Kapitały własne: a/ zakładowy z 3 000 000.00, b/ zapasowy z 508 264.67, c/ inne rezerwy z 1 160 287.44, d/ fundusz amortyzacyjny z 543 480.27, Razem z 5 212 032.38; Wkłady: a/ terminowe z 3 037 538.19, b/ a vista z 7 515 353.45, Razem z 10 552 891.64; Rachunki bieżące /saldo kredytowe/ z 451 179.74; Zobowiązania inkasowe z 5 752.50; Redyskonto weksli z 603 535.53; Dyskonto akceptów Banku Akcyjnego z 156 602.00; Banki krajowe z 396 176.98; Banki zagraniczne z 657.50; Wierzyciele hipoteczni z 5 246.22; Różne rachunki z 30 896.65; Procenty, prowizje i różne zyski z 847 148.48; Oddziały z 317 448.37; Ogółem z 18 579 567.99.

Gwarancje z 155 330.69; Inkaso z 427 853.74.

Sygn. II R H B X 1528

Sąd Okręgowy we Lwowie Wydział II Handlowy jako Sąd Rejestrowy w sprawie firmy

"KOLEJ LOKALNA MUSZYNA - KRYNICA, S.A."

w dn. 12 czerwca 1935 r. zarządził w rejestrze handlowym wpis następującej treści:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dn. 23 maja 1935 r. postanowiono likwidację Spółki.

Likwidatorami zostali wybrani: Dr. Otto Nadolski, Bronisław Wójcik, Stanisław Wierzbicki i Mgr. Jan Zajac.

Firme podpisują z dodaniem wyrazów "w likwidacji" dwaj likwidatorowie.

Zarejestrowano w dn. 3 lutego 1936 r.

CERES, AKTIENGESELLSCHAFT für CHEMISCHE PRODUKTE,
R A T I B O R
Bilans na dz. 31 marca 1935 r.

AKTYWA.- Majątek zakładowy: Nieruchomości RM 159 382.35; Budynki handlowe i mieszkalne RM 62 652.41; Budynki fabryczne i inne zabudowania RM 356 018.30; Razem RM 418 670.71; Maszyny i urządzenia maszynowe RM 213 206.20; Narzędzia, inwentarz zakładowy i handlowy RM 4 354.85; Udziały RM 999.75; Majątek obiegowy: Surowce, materiały pomocnicze i pędne RM 20 222.38; Gotowe wyroby, towary RM 331 914.33; Papiery wartościowe RM 6 935.56; Należności za dostarczone towary i wykonania RM 73 535.50; Weksle RM 517.37; Stan kasy RM 4 369.42; Inne wierzytelności bankowe RM 5 750.50; Razem RM 443 245.06; Pozycje ograniczenia rachunkowego RM 21 643.87; /Możliwości regresowe RM 57 604.67/; Ogółem RM 1 261 502.79.

PASYWA.- Kapitał podstawowy: Akcje pierwotne RM 450 000.00; Ustawowy fundusz zapasowy RM 3 924.04; Zobowiązania RM 785 501.29; Pozyoje ograniczenia rachunkowego RM 22 077.46; /Ewentualne zobowiązania RM 57 604.67/; Ogółem RM 1 261 502.79.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 marca 1935 r.

WINIEN.- Płace i pensje RM 75 999.66; Świadczenia społeczne RM 5 571.83; Odpisy z wkładów RM 10 169.08; Procenty RM 35 838.82; Podatki od posiadłości RM 6 169.03; Inne podatki RM 5 972.21; Wszelkie inne wydatki za wyjątkiem surowców, materiałów pomocniczych i pędnych RM 90 061.38; Ogółem RM 229 782.01.

MA.- Dochody, po potrąceniu wydatków na surowce, materiały pomocnicze i pędne oraz towary handlowe RM 160 116.92; Dochody z udziałów RM 127.50; Dochody nadzwyczajne RM 48 071.65; Przysporzenia nadzwyczajne RM 21 465.94; Ogółem RM 229 782.01.

NIEMIECKA SPÓŁKA AKCYJNA

"CERES" AKTIENGESELLSCHAFT für CHEMISCHE PRODUKTE
"CERES" SPÓŁKA AKCYJNA DLA PRODUKTÓW CHEMICZNYCH

Bilans na dz. 31 marca 1935 r.

AKTYWA.- I. Majątek stały: Budynki: fabryczne z 186 874.00, mieszkalne z 32 275.00; Urządzenia techniczne z 80 851.00; Inwentarz zakładowy i biurowy z 4 955.34; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie z I 217.22; Gotówka w Banku Polskim, K-ce z 2 970.37; Gotówka w P.K.O. K-ce z 1 105.97; Weksle w portfelu z 250.00; Papiery procentowe z 4 080.00; Udziały w innych przedsiębiorstwach z 4.26; Materiały. a/ surowce z 23 935.66, b/ pomocnicze i pędne z 19 640.43; Gotowe towary i wyroby: a/ superfosfat mineralny z 483 363.36, b/ superfosfat amoniakalny z 3 597.51, c/ desinf. i konserw. odpadki skórne z 106.04; Dłużnicy: a/ odbiorcy z 272 223.26, b/ różni z 49 619.54; Ogółem z 1 167 068.96.

PASYWA.- Kapitał dotacyjny z 300 000.00; Kapitał amortyzacyjny: a/ saldo z roku ubiegłego z 16 850.00, b/ dopisano w roku sprawozdawczym z 17 256.00; Zobowiązania: Wierzyciele: a/ banki z 1 647.00, b/ dostawcy z 782.43, c/ zaległe podatki z 1 311.39, d/ różni z 800 690.87, e/ zarobki i pensje za marzec 1935 r. z 4 193.14; R-k strat i zysków zysk na dz. 31/III 1935 r. z 24 338.13; Ogółem z 1 167 068.96.

R-k strat i zysków na dz. 31 marca 1935 r.

WINIEN.- Koszty administracji ogólnej z 104 938.86; Koszty fabrykacji z 654 753.32; Koszty sprzedaży z 41 093.37; Koszty kredytów z 42 084.15; Podatki państwowe i komunalne z 25 802.08; Różnice kursowe z 80.42; Odpisy amortyzacyjne z 17 256.00; Różne wydatki z 163 144.71; Zysk na dz. 31/III 1935 r. z 24 338.13, Ogółem z 1 073 491.04.

MA.- Dochód za sprzedane towary włącznie wartości zapasów z 977 356.54; Odszkodowanie za prawo użytkownika z 52 497.27; Odszkodowanie za odstąpione prawo fabrykacji kleju kostnego z 16 270.62; Różnice kursowe z 815.64; Koszty kredytów z 100.15; Odsetki od papierów wart. z 127.50; Księgowania wyrównawcze z 0.49; Zobowiązania ugodowe z 26 322.83; Ogółem z 1 073 491.04.

II Ogłoszenie

Komisja Likwidacyjna
FIRMY:

POLSKIE TOWARZYSTWO PRZEMYSŁU ZAPALCZANEGO,
SPÓŁKA AKCYJNA
w likwidacji

na zasadzie art.449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

do zgłoszenia swoich pretensyj

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, ul. Królewska Nr. 3 w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszem.

Komisja Likwidacyjna :
Karol Kozłowski Fedor Kredewahn.

II Ogłoszenie

Komisja Likwidacyjna
FIRMY:

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZAPALCZANEGO "PŁOMYK", SP. AKC.

w likwidacji

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

do zgłoszenia swoich pretensyj

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, Królewska Nr. 3 w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszem.

Komisja Likwidacyjna:
Karol Kozłowski, Saul Pain

II Ogłoszenie

Komisja Likwidacyjna
FIRMY

ZJEDNOCZONE POLSKIE FABRYKI ZAPALEK "BŁONIE",
"MSZCZONÓW" i "BRACIA STABROWSCY", SP. AKC.

w likwidacji

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

do zgłoszenia swoich pretensyj

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, Królewska Nr. 3 w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszem.

Komisja Likwidacyjna
Karol Kozłowski, Henryk Rewkiewicz

II Ogłoszenie

Komisja Likwidacyjna
FIRMY

WARSZAWSKA FABRYKA ZAPALEK "BLASK", SPÓŁKA AKCYJNA

w likwidacji

na zasadzie Art. 449 Kod. Handl., przed ostatecznym zakończeniem likwidacji i zgłoszeniem wniosku o wykreślenie firmy z Rejestru Handlowego wzywa wierzycieli wymienionej Spółki

do zgłoszenia swoich pretensyj

w Komisji Likwidacyjnej w jej siedzibie w Warszawie, Królewska Nr. 3 w terminie sześciomiesięcznym od daty ostatniego trzeciego ogłoszenia z wezwaniem niniejszem.

Komisja Likwidacyjna:
Karol Kozłowski, Saul Pain.

I Ogłoszenie

ZARZĄD WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA

BUDOWY I EKSPLOATACJI RZEŹNI MIEJSKICH, SP.AKC.
w WARSZAWIE, Nowy Świat 41, m. 28

stosownie do rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27 czerwca 1934 r. "Dz.Ust.R.P." z dn. 30/VI 1934 r. Nr. 57, poz. 502:

1/ podaje do wiadomości, że Nadzwyczajne Walne Zebranie Akcjonariuszów z dn. 15 lutego 1936 r. uchwaliło ZMNIEJSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO o $\text{z} 589\ 050$

przez zmniejszenie nominalnej wartości każdej akcji o $\text{z} 150$ /sto pięćdziesiąt/;

2/ wzywa wierzycieli Towarzystwa, aby w ciągu trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia zgłosili swój sprzeciw przeciwko postanowieniu zmniejszenia kapitału zakładowego, w przeciwnym bowiem razie uważać się ich będzie za zgadzających się na obniżenie kapitału zakładowego Towarzystwa.

Zarząd Spółki Akcyjnej

POZNAŃSKA KOLEJ ELEKTRYCZNA w POZNANIU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w sobotę dn. 21 marca 1936 r. o godz. 11 przed południem w siedzibie Spółki przy ul. Gajowej 1 z następującym porządkiem obrad:

1/ Wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie Zarządu za 1935 r.; 3/ Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za 1935 r.; 4/ Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1935 r.; 5/ Podział zysków; 6/ Udzielenie pokwitowania władzom Spółki.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą akcje:

a/ w biurze Zarządu Spółki przy ul. Gajowej 1 lub
b/ w Komunalnej Kasie Oszczędności Miasta Poznania, względnie w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, lub c/ w Głównej Kasie Miejskiej w Poznaniu, lub d/ u notariusza.

Kwit depozytowy ad b/, c/ i d/ należy wręczyć Zarządowi Spółki do dn. 17 marca 1936 r.

I Ogłoszenie

Zarząd

T-WA KARWICE-OZIERANSKIEJ CUKROWNI I RAFINERJI, SP.AKC.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 16 marca 1936 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Zarządu w Warszawie, przy ul. Al. Róż 16

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1/ Wybór przewodniczącego; 2/ Reasumpcja uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 16 sierpnia 1932 r. w przedmiocie zatwierdzonego rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32, a w szczególności w przedmiocie niedokonania ustawowych odpisów na kapitał amortyzacyjny; 3/ Wolne wnioski.

W razie niedojścia do skutku Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w pierwszym terminie spowodu braku quorum, odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w drugim terminie tego samego dnia, t.j. 16 marca 1936 r. o godz. 19 z tym samym porządkiem obrad, które będzie ważne bez względu na ilość obecnych akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, zyczący sobie uczestniczyć w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć w siedzibie Zarządu w Warszawie, przy ul. Al. Róż 16, posiadane akcje, względnie zaświadczenie notariusza lub właściwych instytucji kredytowych o złożeniu u nich akcji.

LESIENICKA FABRYKA DROŻDŻY PRASOWANYCH I SPIRYTUSU,
SPÓŁKA AKCYJNA WE LWOWIE

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1935 r.

AKTYWA.- Majątek stały: Grunty $\text{z} 83\ 000.00$; Budynki : fabryczne $\text{z} 378\ 300.00$, gospodarcze $\text{z} 65\ 500.00$, mieszkalne $\text{z} 77\ 500.00$, razem $\text{z} 519\ 300.00$; Maszyny i urządzenia techniczne $\text{z} 957\ 000.00$; Inwentarz zakładowy i biurowy: żywy $\text{z} 1\ 000.00$, martwy $\text{z} 86\ 988.00$, razem $\text{z} 87\ 988.00$; Ogółem $\text{z} 1\ 647\ 288.00$; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach $\text{z} 1\ 032\ 355.85$; Papiery procentowe $\text{z} 179\ 100.00$; Materjały: surowe $\text{z} 51\ 966.19$, pomocnicze i pędne $\text{z} 19\ 650.35$, razem $\text{z} 71\ 616.54$; Gotowe wyroby i towary $\text{z} 13\ 814.88$; Banderole $\text{z} 17\ 145.00$; Dłużnicy: a/ należność z tytułu umów kartelowych, dotyczących operacji handlowych $\text{z} 246\ 583.60$, b/ różni $\text{z} 109\ 996.77$, razem $\text{z} 356\ 580.37$; Ogółem $\text{z} 1\ 670\ 612.64$; RAZEM AKTYWA $\text{z} 3\ 317\ 900.64$.

SUMY POZABILANSOWE.- Pretensja z tytułu hipotecznego zapisu kaucyjnego $\text{z} 363\ 000.00$.

PASYWA.- Kapitały własne: Kapitał akcyjny: 10 000 akcji $\text{z} 100.00$ - $\text{z} 1\ 000\ 000.00$; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego $\text{z} 369\ 411.61$, dopisano w 1935 r. $\text{z} 10\ 259.84$, razem $\text{z} 379\ 671.45$; Kapitał rezerwowy: saldo z roku ubiegłego $\text{z} 668\ 982.60$; Ogółem $\text{z} 2\ 048\ 654.05$; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego $\text{z} 686\ 492.00$, dopisano w 1935 r. $\text{z} 115\ 200.00$, razem $\text{z} 801\ 692.00$; Zobowiązania: Dostawcy $\text{z} 3\ 647.95$; Różni $\text{z} 303\ 133.43$; Razem $\text{z} 306\ 781.38$; Czysty zysk za rok administracyjny 1935 $\text{z} 114\ 919.45$, pozostałość zysku z 1934 r. $\text{z} 45\ 853.76$, razem $\text{z} 160\ 773.21$; RAZEM PASYWA $\text{z} 3\ 317\ 900.64$.

SUMY POZABILANSOWE.- Obciążenie z tytułu hipotecznego zapisu kaucyjnego $\text{z} 363\ 000.00$.

SUMA ZOBOWIĄZAŃ ZAGRANICZNYCH $\text{z} 632.20$.

Rachunek strat i zysków za rok administracyjny 1935.

WINIEN.- Koszty produkcji i handlowe: Koszty administracji ogólnej $\text{z} 196\ 943.92$; Koszty fabrykacji $\text{z} 498\ 626.66$; Koszty sprzedaży $\text{z} 465\ 339.91$; Kupno kontyngentów $\text{z} 109\ 981.52$; Podatki państwowe i komunalne $\text{z} 499\ 763.71$; Świadczenia socjalne $\text{z} 19\ 242.53$; Różnice kursowe $\text{z} 1\ 311.23$; Odpisy amortyzacyjne $\text{z} 115\ 200.00$; Inne wydatki $\text{z} 148\ 519.26$; Razem $\text{z} 2\ 054\ 928.74$; Czysty zysk za rok administracyjny 1935 $\text{z} 114\ 919.45$, pozostałość zysku z 1934 r. $\text{z} 45\ 853.76$, razem $\text{z} 160\ 773.21$; Ogółem $\text{z} 2\ 215\ 701.95$.

MA.- Dochody: Sprzedaż drożdży i spirytusu $\text{z} 4\ 237\ 438.09$, mniej podatek spożywczy $\text{z} 2\ 108\ 460.00$ = $\text{z} 2\ 128\ 978.09$; Odsetki $\text{z} 40\ 870.10$; Razem $\text{z} 2\ 169\ 848.19$; Pozostałość zysku z 1934 r. $\text{z} 45\ 853.76$; Ogółem $\text{z} 2\ 215\ 701.95$.

Z a r z ą d

Izydor Goldberg m.p.

Główny księgowy:

Dr. Ryszard Harmer m.p.

M. Horowitz m.p.

Za zgodność z księgami:

Delegaci Rady Nadzorczej

Dr. Józef Parnas m.p. Aleksander hr. Zaleski m.p.

II Ogłoszenie

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW
SPÓŁKI AKCYJNEJ FABRYKI CUKRU I RAFINERJI "JÓZEFÓW"

odbędzie się w dn. 7 marca 1936 r., o godz. 18 w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 15 z następującym porządkiem obrad:

1/ Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;

2/ Nabycie dla Spółki pakietu akcji sp. akc. cukrowni "Młynów" i wybór pełnomocników do zawarcia tej transakcji.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać formalności przepisanych w art. 399 Kodeksu Handlowego.

ZARZĄD STOWARZYSZENIA ROLNICZO-HANDLOWEGO W RADOMSKU
SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że stosownie do § 56 Statutu zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI
na dz. 28 lutego 1936 r. o godz. 10 rano w Radomsku do
lokalu własnego, przy ul. Reymonta 12, z następującym
porządkiem dziennym:

1/ Zagajenie Zebrania przez Prezesa Zarządu; 2/ Wybór Prezydium Zgromadzenia; 3/ Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania z dn. 10 maja 1935 r.; 4/ Sprawozdanie Zarządu; 5/ Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6/ Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za 1935 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 7/ Zatwierdzenie budżetu na 1936 r.; 8/ Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 9/ Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 10/ Wolne wnioski.

II Ogłoszenie

Projekt porządku dziennego

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
Spółki Akcyjnej pod firmą

"ZAKŁADY WŁOKIENNICZE ADOLF HORAK, SPÓŁKA AKCYJNA
mającego się odbyć w siedzibie Spółki w Rudzie Pabjanickiej pod Łodzią w dn. 9 marca 1936 r. o godz. 16.

1/ Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2/ Wybór pełnomocników do zawarcia umów o pracę z pracownikami Spółki; 3/ Uchwalenie emerytur dla rodzin dyrektorów Spółki; 4/ Wolne wnioski.

II R H B X 1533

Sąd Okręgowy we Lwowie jako Sąd Rejestrowy w sprawie firmy

"KARPAŁIT", SPÓŁKA AKCYJNA DLA FABRYKACJI KART DO GRY,
WYRÓBÓW PAPIEROWYCH I PRZEMYSŁU LITOGRAFICZNEGO -
we LWOWIE, Zielona 20

zarządził do rejestru handlowego wpis następującej treści:

Odwołano prokurę Bernarda Kandla. Udzielono prokury Naftalemu Weitzowi.

Wpisano w dn. 10 lutego 1936 r.

II. R.H.B.XI 1648

Sąd Okręgowy we Lwowie Wydział II Handlowy jako Sąd rejestrowy dn. 20 września 1935 r. w sprawie firmy

MAŁOPOLSKA SPÓŁKA AKCYJNA DLA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO
we LWOWIE

zarządził do rejestru handlowego wpis następującej treści:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dn. 29 września 1934 r. uzgodniono statut z przepisami ustawy o spółkach akcyjnych w sposób w dołączonym do akt protokole podany.

O d t a d :

Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 450 000 i jest podzielony na 4 500 akcji po zł 100 każda.

Dotychczasowy Zarząd ustąpił.

Członkami Zarządu wybrani zostali: Aleksander Grünzeug, Wiktor Gebert, Szymon Oesterreicher, którzy Spółkę podpisywać będą w ten sposób, że pod brzmieniem firmy, wyciśnięciem stempelką, umieszczą swe podpisy dwaj członkowie Zarządu.

Pismami, przeznaczonemi do ogłoszeń Spółki, są:

"Monitor Polski", "Polska Gospodarcza".

Wpisano do rejestru w dn. 14 lutego 1936 r.

II Ogłoszenie

Zarząd Spółki Akcyjnej

WARSZAWSKA FABRYKA BISZKOPIÓW STANISŁAW FUCHS

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 marca r.b. o godz. 5 pp. odbędzie się w biurze Zarządu przy ul. Nowolipie Nr. 80 m.1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1/ Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3/ Zatwierdzenie bilansu wraz z r-kiem strat i zysków za 1935 r. oraz podział zysków; 4/ Zatwierdzenie budżetu na rok 1936; 5/ Sprzedaż nieruchomości Nr. 2448 hip.; 6/ Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7/ Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć Zarządowi akcje lub zastępujące dowody nie później, niż na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

ZARZĄD WARSZ.TOW.FABRYK WYROB.MET.i EMALJ."WULKAN".S.A.

zaprasza Akcjonariuszów na

55 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbyć się mające w dn. 18 marca 1936 r. o godz. 18

w biurze Tow. w Warszawie przy ul. Jagiellońskiej 4/6.

Porządek dzienny:

1/ Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rach. strat i zysków za 1934/35 r.; 2/ Uchwała w sprawie pokrycia strat i preliminarz wydatków na 1935/36 r.; 3/ Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów oraz nabycia i sprzedaży nieruchomości; 4/ Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5/ Wolne wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Zgromadzeniu, o ile conajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem zostali zapisani do ksiąg Spółki, właściciele zaś akcji na okaziciela, o ile najdalej do dn. 10 marca r.b. złożą w biurze Zarządu oryginalne akcje lub przewidziane prawem dowody depozytowe.

II Ogłoszenie

ZARZĄD SP. AKC. "PAPIERNIA MOKWIN, SPÓŁKA AKCYJNA"

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI
odbędzie się w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 10,30 w Warszawie w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki Nr. 2a, z następującym porządkiem obrad:

1/ Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego.
2/ Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1935, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, oraz powzięcie uchwały o pokryciu straty i udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
3/ Ustalenie liczby członków Zarządu na rok 1936 o operacyjny i upoważnienie Zarządu do dokooptowania nowych członków;
4/ Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
5/ Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
6/ Zmiana § 19 statutu Spółki.

Zarząd proponuje zmianę § 19 statutu w ten sposób, że uchyleniu podlega dotychczasowe brzmienie tego paragrafu, który otrzymał ma brzmienie następujące: "Ogłoszenia Spółki zamieszczane będą w Monitorze Polskim i w czasopiśmie Polska Gospodarcza".

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia, przewidziane w art. 399 § 2 K.H., przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, w biurze Zarządu Spółki w Mokwinie, w pow. Kostopol.

II Ogłoszenie

Rada Nadzorcza

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ "SNOP" w WARSZAWIE

zawiadamia P.Przedstawicieli członków Towarzystwa, że w dn.6 marca 1936 r. o godz.5 popoł., w lokalu Związku Ziemiaków w Warszawie, ul.Kredytowa 1, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE PRZEDSTAWICIELI

z następującym porządkiem dziennym:

1/ Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2/ Sprawozdanie rachunkowe, bilanse za lata 1934 i 1935, wraz z rachunkami zysków i strat za te lata i sposób pokrycia strat; 3/ Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1936 r.; 4/ Wybory do Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących podług starszeństwa lub wylosowanych; 5/Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej.

Na zasadzie § 2 p.8 ust.drugi i p.5 ustęp trzeci Rozporządzenia Rady Ministrów z dn.10 września 1930 r. o zastosowaniu przepisów prawa o spółkach akcyjnych do władz, oraz do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych /"Dz.Ust.R.P."Nr.66, poz.528/, Przedstawiciele Członków korzystają z prawa zgłoszenia na piśmie Zarządowi T-wa dodatkowych spraw na porządek dzienny nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Dodatkowe te sprawy mogą być na żądanie umieszczone w drugim ogłoszeniu o Walnem Zgromadzeniu.

Zgodnie z §§ 6 i 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 20 grudnia 1928 r. /Dz.Ust.R.P.Nr.103/1928, poz. 919/

BANQUE FRANCO-POLONAISE, SPÓŁKA AKCYJNA w P A R Y Ż U niniejszym podaje do wiadomości, że P. Piotr LE ROY nie jest już przedstawicielem Banku na obszar Rzeczypospolitej Polskiej i że obecnym przedstawicielem Banku na obszar Rzeczypospolitej Polskiej jest P. André LITTAYE, zamieszkały w Warszawie, przy ul. Czackiego 4.

II.R.H.B.X.1609

Sąd Okręgowy we Lwowie jako Sąd rejestrowy w sprawie firmy

LESIENICKA FABRYKA DROŻDZY PRASOWANYCH I SPIRYTUSU,
SPÓŁKA AKCYJNA we LWOWIE

zarządził w rejestrze handlowym następujący wpis:

Członek Zarządu Dr. Harald Paweł Reininghaus ustąpił.

W miejsce jego został wybrany członkiem Zarządu Dr. Ryszard Harmer.

Wpisano w dn. 8 stycznia 1936 r.

II Ogłoszenie

Zarząd Spółki Akcyjnej

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO-BUDOWLANE
PŁACHECKI I PIEKUTOWSKI

zawiadamia, że w dn. 7 marca 1936 r. o godz.12 w pierwszym terminie, zaś o godz. 14 w drugim terminie w kancelarii Notariusza Romana Jelnickiego odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem dziennym:

1/ Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1935 r.; 2/ Powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 3/ Udzielenie Zarządowi absolutorjum z działalności za 1935 r.

TARYFA CELNA

wydana w formie kartkowej
stale uzupełniana
według aktualnego stanu

Cena Taryfy zł 40 —

Cena „Uzupełnień” zł 7 —
kwartalnie

Nakładem Tygodnika

Polska Gospodarcza

PRAWO PRZEMYSŁOWE

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA R. P.
O PRAWIE PRZEMYSŁOWEM
W BRZMIENIU USTAWY Z DN. 10/III 1934 R.
Z OBJAŚNIENIAMI

ZEBRAŁ I OPRACOWAŁ
ROMAN STANISŁAW ŚLASKI

Radca Ministerstwa Przemysłu i Handlu

NAKŁADEM TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

Cena egzemplarza (w oprawie płóciennej) zł 20
Z przesyłką poleconą zł 21
Z przesyłką za zaliczeniem zł 22

Zamówienia na „PRAWO PRZEMYSŁOWE” przyjmuje Administracja tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

Warszawa, Elektoralna 2, tel. 5-12-73

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAŁATWIA WSZYSTKIE OPERACJE BANKOWE

PRZYJMUJE WSZELKIEGO RODZAJU WKŁADY, ZAPEWNIAJĄC WKŁADCOM KORZYSTNE OPROCENTOWANIE, PEŁNE BEZPIECZEŃSTWO I CAŁKOWITĄ TAJEMNICĘ.

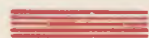
EMITUJE LISTY ZASTAWNE I OBLIGACJE, DAJĄCE NABYWCOM ZUPEŁNĄ PEWNOŚĆ I WYSOKĄ RENTOWNOŚĆ.

UDZIELA Z NAGROMADZONYCH KAPITAŁÓW I POWIERZONYCH PRZEZ SKARB PAŃSTWA FUNDUSZÓW RÓŻNEGO RODZAJU KREDYTÓW, FINANSUJĄC ROZWÓJ GOSPODARCZY KRAJU.

Kapitał zakładowy i rezerwy . . . zł	197 084 577
Wkłady i lokaty zł	803 366 194
Udzielone kredyty zł	1 881 568 914
Suma bilansowa w dn. 31/XII 1934 r. zł	2 211 129 283
Obrót roczny zł	18 389 906 000

Centrala i Oddział Główny Banku Gospodarstwa Krajowego
WARSZAWA, ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY:
KRAJOBANK

CENTRALA TELEFONICZNA
8-02-60

BANK POSIADA 18 ODDZIAŁÓW PROWINCJONALNYCH W POLSCE
I KORESPONDENTÓW W CAŁYM ŚWIECIE

